

Вазорати меҳнат,
муҳоҷират ва шугли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by
the European Union

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТҲО

Соҳа: **Сохтмон**

Касб: **Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб**

Рамзи касб (СБТМ-08/ISCO-08): **СІ 7632**

Миқдори воҳидҳои салоҳият: **26**

Сатҳҳои Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **3,4**

Тафсир: **01/соли 2024**

Рамзи умумии касб: **СІ 7632-26-3,4-01/2024**

САЛОҲИЯТ

ТРЕНИНГ

МАҲОРАТ

ДОНИШ

РУШД

МАЛАКА

ОМУЗИШ

ТАҶРИБА

**Стандарти салоҳиятҳои мазкур дар доираи Лоихаи
«Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва
меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳия шудааст.**

**Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон**

ҚАРОР

аз «15» 10 соли 2024

№ 19

ш. Душанбе

Дар бораи тасдиқи стандартҳои салоҳияти 20 касбу ихтисосҳо

Мутобиқи талаботи банди 3 қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи Тартиби таҳия ва эътирофи стандартҳои салоҳияти ҳар як касб» Ҳайати мушовараи Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон қ а р о р м е к у н а д:

1. Стандартҳои салоҳияти касбу ихтисосҳои «Истеҳсоли маҳсулоти заргарӣ», «Занбӯриасалпарвар», «Мошиначии автокран», «Дӯзанда (либоси занона)», «Челонгар оид ба таъмири муҳаррики автомобил», «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб», «Барқчӣ оид ба таъмири қисмҳои барқии автомобил (автомобилҳои барқӣ)», «Челонгар-таъмирчии кузови автомобил», «Оператори мошини бофандагӣ», «Мошиначии булдозер», «Турагент», «Дуредгар», «Системаи компютерӣ ва Интернет-технология», «Харрот», «Оператори мошини ресандагӣ», «Мошиначии кранҳои истеҳсолоти металлургӣ», «Ғаҷкори чузъҳои меъморӣ», «Оператори мошини турбофӣ», «Оператори мошини рангкунӣ» ва «Челонгар - барқчии нерӯгоҳи барқии обӣ» тасдиқ карда шаванд (замима мегарданд).

2. Агентии меҳнат ва шуғли аҳоли, Муассисаи давлатии «Маркази таълимӣ-методӣ ва мониторинги сифати таълим» ва Лоихаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» татбиқи стандартҳои салоҳиятро дар курсҳои кӯтоҳмуддат дар Муассисаи давлатии «Маркази таълими калонсолони Тоҷикистон», корхонаҳои воҳиди давлатии назди Агентии меҳнат ва шуғли аҳоли ва Муассисаҳои таълимии таҳсилоти ибтидоии касбӣ ба роҳ монанд.

3. Раёсати котибот ва Лоихаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» вазифадор карда шаванд, ки нусхаҳои электронии стандартҳои салоҳиятро дар сомонҳои вазорат, агентӣ, лоиха ва муассисаҳои таълимӣ ҷой намоянд.

4. Нашр ва дастрас намудани стандартҳои салоҳият ба зиммаи Лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» вогузор карда шавад.

5. Назорати иҷрои қарори мазкур ба зиммаи муовини вазир – Давлатзода Қ. гузошта шавад.

Раиси Ҳайати мушовара,
вазир

Г. Ҳасанзода

**ВАЗОРАТИ МЕҲНАТ, МУҲОЦИРАТ ВА ШУҒЛИ АҲОЛИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

**СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТҲОИ КАСБИ
«КАНДАКОРӢ ДАР ЧӢБ ВА ПӢСТИ ЧӢБ»**

Стандарти салоҳиятҳои касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб» дар ҷаласаи Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 07.10.2024, №31 баррасӣ гардидааст.

Стандарти салоҳиятҳои касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб» аз таҳхис (экспертиза)-и корфармоён ва ассотсиатсияҳои соҳавии зерин гузаронида шудааст:

№	Ташкилот	Ному насаб	Вазифа	Хуҷҷат дар бораи таҳхис
1.	Вазорати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон	Сафарзода Б.	Муовини вазир	Хулоса аз 18.06.2024, №7-1354
2.	ҶДММ «Мақсуд-2016»	Зухуров М.	Директор	Хулоса аз 30.05.2024, №24
3.	ҶДММ «КФ Фортуна-Ко»	Очилов А.	Директор	Хулоса аз 27.05.2024, №24
4.	ҶДММ КМ ТТ «Арча-мебел»	Мирсаидов А.	Директори генералӣ	Хулоса аз 27.05.2024, №48
5.	ҶДММ «Дарвозаи Тиҷоратии Сомониён»	Позуки М.	Директори генералӣ	Хулоса аз 27.05.2024, №25/8

Стандарти салоҳиятҳои касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб»-ро таҳия намуданд:

№	Ному насаб	Вазифа	Ташкилот
1.	Каримов Раҳмон	Омӯзгори фанҳои таҳассусӣ	Муассисаи давлатии таълимии «Литсейи касбии техникаи саноати кишоварзии шаҳри Кӯлоб»
2.	Ошуров Ошур	Омӯзгори фанҳои таҳассусӣ	Муассисаи давлатии таълимии «Литсейи касбии техникаи сохтмони шаҳри Душанбе»
3.	Шарипов Маҳмадӣ	Устои кандакор	ҶДММ «Нақшбанд» шаҳри Кӯлоб

Модераторҳо (миёнҷиҳо):

Данило Анищенко – коршиноси калидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш;

Бахтиёр Озар – супервайзер оид ба методологияи таълим дар асоси салоҳият.

Мундариҷа

Ихтисорот	7
Муқаддима.....	8
Мафҳумҳои асосӣ.....	9
Бо стандарти салоҳиятҳои касбҳо кӣ кор мекунад.....	11
Стандартҳо ва меъёрҳои соҳа.....	12
Тавзеҳоти умумии касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб»	12
Рӯйхати воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб» сатҳи 3-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон.....	16
Малақаҳои бокортаъминкунии касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб», сатҳи 3-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон.....	16
Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсали).....	18
Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ	39
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	46
Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ.....	71
Талабот ба довталабон.....	74
Талабот ба омӯзгорон	74
Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолахҳои зарурӣ	74
Рӯйхати воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб» сатҳи 4-уми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон.....	77
Малақаҳои бокортаъминкунии касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб», сатҳи 4-уми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон.....	77
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	78
Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ.....	94
Талабот ба довталабон.....	97
Талабот ба омӯзгорон	98
Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолахҳои зарурӣ	98
Рӯйхати адабиёт	100
Замимаи 1: Харитаи функционалии касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб»	101
Замимаи 2: Хулосаҳои соҳа (экспертиза)	106

Ихтисорот

ТАС	Таълим дар асоси салоҳият
ТИКТО	Таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиш
DACUM	Усули таҳлили функционалӣ (аз ихтисороти « D eveloping a ccurricul u m»), яъне «таҳияи барномаҳои таълимӣ»)
ТМТ ҚТ	Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
СС	Стандарти салоҳиятҳо
ВС	Воҳиди салоҳият
ЭС	Элементи салоҳият
МИ	Меъёрҳои иҷро
МБ	Малақаҳои бокортаъминкунӣ
СБТМ-08/ISCO-08	Стандарти байналмилалии таснифоти машғулиятҳо-2008 (International Standard Classification of Occupations-2008)
ТМҚТ	Таснифоти машғулиятҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон
МТММСТ	Маркази таълимӣ-методӣ ва мониторинги сифати таълим
МТКТ	Маркази таълими калонсолони Тоҷикистон
ТИК/ICT	Технологияҳои иттилоотӣ-коммуникатсионӣ (Information and communication technologies (ICT))
ҲМТБ	Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ
ТС	Салоҳиятҳои фароумумӣ (TransverCIal Competencies)
СВ	Салоҳиятҳои заминавии соҳаи сохтмон (Construction baCIc)
СИ	Салоҳиятҳои касбии соҳаи сохтмон (Construction Industry)

Муқаддима

Фазои дохили бино (интерер)-ҳои муосир дар ороиши фазои дохили бино истифодаи маводи сохтмони замонавӣ аз қабili металҳои хромӣ, шишаи ҷилдор, пластикаи дурахшон ва ғайраро афзал медонанд. Аммо ҳаводорони ороиши классикӣ, онҳое, ки ба ҳашамати асли одат кардаанд, дар ороиши фазои дохилии хона ҷонибдори масолеҳҳои аз ҷӯб кандакорӣ карда шудаанд.

Маҳз аз ин рӯ, кандакории ҷӯб сарфи назар аз воридшавии ғаёлонаи маводи муосир, зебо, вале мутаассифона сунъӣ, аҳмияти худро гум накардааст. Масолеҳҳои аз ҷӯб тайёршуда ҳама вақт дар байни халқ маҳбӯб буд. Онҳо беҳтарин масолеҳҳои ороишдиҳандаи фазои дохилию берунии биноҳо шуда метавонанд.

Аз ин рӯ, талабот ба касби «Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб», зиёд буда ҷойҳои имконпазири шуғл аз рӯи ин касб метавонад корхонаҳои истеҳсоли маҳсулоти ҳунароҳои мардумӣ, соҳибкории инфиродӣ оид ба истеҳсоли маҳсулоти кандакоришуда, мебел ва дигар корхонаҳои коркарди ҷӯб бошад.

Бо мақсади ворид намудани муносибатҳои муосир ба сифати тайёр кардани мутахассисони кадрҳои коргарӣ Стандарти салоҳиятҳои касби «Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб» таҳия гардидааст, ки он меъёрҳои талаботро ба салоҳиятҳои касбии муосири барои ихтисоснок амалӣ кардани ғаёлияти касбӣ мувофиқ ба интизориҳои корфармоён ва талаботи бозори меҳнат зарур аст, муайян мекунад.

Стандарти салоҳияти касби «Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб» дар ҳамаи муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ, ки мувофиқи қонунгузорӣ ҳуқуқи роҳандозӣ намудани ғаёлияти таълимӣ барои амаликунии барномаи таълимӣ доранд, истифода карда мешавад.

Стандарти салоҳиятҳои касби «Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб» дар асоси Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Стратегияи миллии рушди маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030, Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тайёр намудани мутахассисон бо назардошти талаботи бозори меҳнат», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти ибтидоии касбӣ», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи таҳсилоти калонсолон», Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон, Тартиби таҳия ва эътирофи стандартҳои салоҳияти ҳар як касб, Тартиби таъмини сифати тахассусҳо ва тасдиқкунии тахассусҳо, Барномаи миёнамуҳлати омода кардани касбҳои коргарии зинаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбиро барои солҳои 2023-2027 ва «Барномаи касбомӯзии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025» таҳия карда шудааст.

Стандарти салоҳиятҳо талаботи тахассусиро нисбат ба касби «Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб», ки ҷавобгӯи талаботи байналмилалӣ мебошанд, дар мувофиқа бо Стандарти байналмилалии таснифоти машғулиятҳо СБТМ-08 (ISCO-08) таъмин менамояд.

Мафҳумҳои асосӣ

Бозори меҳнат – низоми ташаккулҳои талабот ва пешниҳодот ба қувваи корӣ.

Баҳодихӣ (салоҳиятҳо) – маҷмӯи усул ва равандҳо, ки барои баҳодихии дастовардҳои шахс (дониш, маҳорат, малака ва муносибати ӯ, яъне салоҳиятҳо), ки одатан бо шаҳодатномадихӣ анҷом меёбанд.

Воҳидҳои салоҳияти фароумумӣ (трансверсалӣ) – ин салоҳиятҳои умумӣ мебошанд, ки барои бештари касбҳо ва амалан барои ҳамаи соҳаҳо заруранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ) – ин чунин салоҳиятҳои мебошанд, ки дар доираи муайяни ин ва ё он соҳа талабот доранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ – ин салоҳиятҳои мебошанд, ки барои иҷро намудани фаъолияти касбии мушаххас заруранд.

Воҳидҳои салоҳиятҳои махсус – ин салоҳиятҳои мебошанд, ки барои иҷрои фаъолияти хоси касбӣ истифода карда мешаванд.

Воҳиди салоҳият – ин баёноти кӯтоҳи натиҷаи вазифаҳои салоҳият мебошад, ки маълумот дар бораи дониш, маҳорат, малака ва муносибатро дорад (дар бораи мақсадҳои воҳиди салоҳият ва доираи малакаҳои, ки ба онҳо тааллуқ дорад, васеъ маълумот медиҳад).

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо – барои гузаронидани баҳодихӣ маълумоти заруриро пешниҳод менамояд, усулҳои муносиб, захираҳои амиқ ва шароитро, ки барои гузаронидани баҳодихии воҳиди салоҳияти мушаххас заруранд, тавсиф менамояд. Номзад дар баҳодихӣ далелҳои мушаххасро пешниҳод менамояд, ки ба баҳодихандагон барои муайян кардан ва қабули қарор, ки оё салоҳияти муайян аз худ карда шудааст ва ё шахси мазкур қорро дар ҷойи қорӣ мувофиқи Стандарти салоҳиятҳои касбии тасдиқшуда иҷро карда метавонад, кӯмак мерасонад.

Дескриптор – (аз лотинӣ «descriptor» – тавсифкунанда) – воҳиди лексикӣ, ки барои шарҳ додани мазмуну моҳияти асосии ҳуҷҷат, истифода карда мешавад.

Касб – тарзи машғулият, намуди фаъолияти меҳнатие, ки тайёрии муайян, мавҷудияти донишҳои зарурӣ, маҳорат, малака ва салоҳиятнокиро талаб менамояд ва дар натиҷаи омӯзиши махсус ё таҷриба ба даст оварда мешавад.

Маҳорат – фаъолияти, ки дар инсон дар натиҷаи таълим ва тақрори бисёрқарата ҳосил шуда, баъд ба раванди бошуурона табдил меёбад ва имкон медиҳад, ки шахс натавонад дар шароити муқаррарӣ, балки дар шароити тағйирёбанда низ амал кунад.

Малакаҳои бақорғаёминкунӣ – ин амалҳои бошууронаи мутахассис, ки ба мутобиқшавии бомуваффақият дар бозори меҳнат равона карда шудаанд. Маҳорати ташкил карда тавонистани донишу малакаҳои банақшагирӣ ва пешравии касбӣ, баланд бардоштани сатҳи салоҳиятҳо барои пешравии бомуваффақият дар бозори меҳнат, дар ҳамаи бахшҳо ва зинаҳои шуғлро дар бар мегирад.

Навсонӣ (вариативӣ) муайян мекунад:

- аҳамияти истилоҳоти асосӣ, ки дар меъёрҳои иҷро истифода мешаванд;
- навсонӣ дар вазъияти қорӣ ва ҳолатҳо, ки метавонанд ба фаъолият таъсир расонанд;

– фарқияти мазмунӣ дар вобастагӣ аз воҳидҳои салоҳият ва матни муайян (чун мизочони меҳмонхона аз мизочони барои таъмири кондитсионер фарқ мекунанд);

танҳо ба воҳиди салоҳияти мушаххас дахл доранд, на ба ҳамаи воҳидҳои салоҳиятҳо дар умум.

Стандарт (standard) – ҳуҷҷати меъёрӣ, ки аз ҷониби мақомоти ваколатдор таҳия ва тасдиқ шудааст, дар он талаботи меъёрӣ, қоидаҳо, тавсифот ё принципҳои умумие, ки ба намудҳои гуногуни фаъолият ё натиҷаи онҳо дахл доранд, муайян карда мешаванд. Ҳадафи ин ҳуҷҷат расидан ба сатҳи беҳтарини низоми соҳаи мазкур мебошад.

Стандарти салоҳиятҳои касб – ин ҳуҷҷатест, ки талаботи меъёрии ҳадди аққали дониш, маҳорат, малака ва муносибат (яъне салоҳиятҳо), ки барои сатҳи муайяни таҳассуси касбӣ заруранд, муайян мекунад ва шахс онҳоро бояд дар ҷойи кор дар ҳолатҳои стандартӣ ё тағйирёбанда нишон диҳад. Ҳар як кор мумкин аст, аз стандарти муқарраргардида баландтар иҷро карда шавад, дар ҳеҷ сурат на пасттар аз он. Стандарти салоҳият ба корфармо барои муайян намудани мутобиқати сатҳи таҳассуснокӣ ба талаботи истеҳсолот ёрӣ мерасонад ва маҳорати касбии намоишдодаи шахсро эътироф намуда, доимӣ нигоҳ доштани стандарти олии касбии ўро тасдиқ менамояд.

Сатҳи таснифоти таҳассусҳо – ин сатҳи нишондоди мураккабии кори иҷрошаванда, мустақилият ва масъулиятнокии коргар, мувофиқ ба ҳар як сатҳ мебошад. Гузаштан аз як сатҳ ба сатҳи дигар маънии онро надорад, ки ҳамаи нишондодҳои сатҳи таҳассусиро тавсифкунанда бояд фарқ кунанд: ҳар як сатҳи навбатӣ ба муносиби дараҷаи пешин мувофиқ кунонида мешавад ва воридкунии ниҳои ҳамаи тавсифоти сатҳи пешинаро дар назар мегирад.

СБТШ-08 (ISCO-08) – Стандарти байналмилалӣ таснифоти машғулиятҳо (International Standart Classification of Occupations) соли 2008 низоми таснифот ва ҷамъбасти маълумотро дар бораи шугли касбӣ, ки дар асоси барӯйхатгирии омӯрӣ ва тадқиқот гирифта шудааст, ҳамчунин истифодабарии захираҳои маъмуриро ифода мекунад.

Салоҳият – қобилияти истифода карда тавонистани дониш, маҳорат, малака ва муносибат барои иҷрои супориш ё ҳалли масъалаҳо дар вазъиятҳои стандартӣ ва тағйирёбанда.

Салоҳияти касбӣ – қобилияти истифода карда тавонистани дониш, маҳорат ва малакаҳо барои иҷрои вазифаҳои касбӣ дар вазъиятҳои стандартӣ ва тағйирёбанда.

Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ – ин маҷмӯи дониш, малака, элементҳои таҷрибаи фарҳангӣ, ки ба шахс имкон медиҳанд дар муҳити иҷтимоӣ-иқтисодӣ озодона мавқеи худро муайян кунанд, элементҳои онро истифода барад ва муносибати онро барои иҷрои вазифаҳои касбӣ ташаккул диҳад. Салоҳиятҳои умумифарҳангӣ аз воҳидҳои салоҳиятҳои трансверсалӣ (фароумумӣ) ва малакаҳои бокортаъминкунӣ иборат мебошад.

Салоҳиятнокӣ – соҳиб будан ба дониш, малакаву маҳорат ва муносибат, ки барои фаъолияти пурсамар дар соҳаи муайян зарур аст.

Таҳлили функционалӣ – ин тавсифи фаъолияти меҳнатӣ тавассути амалкард (функсия) ва натиҷаҳо мебошад. Бартариин чунин муносибат дар он аст, ки он имкон медиҳад тағйирот дар технология ва ташкили меҳнат дар бозори меҳнат фавран ба назар гирифта шавад.

Талаботи бозори меҳнат – эҳтиёҷоти корфармоён ба қувваи корӣ аз рӯи гурӯҳҳои мушаххаси касб ва намудҳои машғулият.

Таҳассус (квалификатсия) – камолоти касбии шахс ва дараҷаи омодагии он барои иҷрои намудҳои корҳои мушаххас, ки бо мавҷудияти салоҳиятҳои аз ҷониби корфармоён эътирофшуда муайян гардида, бо ҳуҷҷати намунаи давлатӣ тасдиқ карда мешавад.

Таснифоти миллии таҳассусҳо (ТМТ) – ҳуҷҷати меъёрие, ки ҷаҳорҷӯбахоро муайян ва ҳамаи ихтисосҳои дар сатҳи миллий эътирофшударо идора менамояд. Таснифоти миллии таҳассусҳо дорои ҷаҳорҷӯбахое мебошад, ки аз якҷанд сатҳ иборат буда, ҳар яки онҳо дар нишондиҳандаҳо (дискрипторҳо)-и салоҳиятҳо, ки алоқаҳои таҳассусии байнибахширо дар бар мегиранд, тасвиф карда шуда, ҳамчунин додани ҳуҷҷати намунаи давлатӣ дар бораи соҳиб шудан ба ихтисос дар он роҳандозӣ карда мешавад.

Таълим дар асоси салоҳият – муносибат ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиш, ки ба ҷӣ тавр дар ҷойи кор шахс корро иҷро карда метавонад, така мекунад.

Харитаи функционалии касб – ин инъикоси амалкард (функсия)-ҳои асосӣ, ки касби мазкурро ташкил медиҳанд, вазифаҳои ба ин амалкард (функсия)-ҳо дохилгардида ва амалҳои воқеӣ барои иҷро намудани супориш ва ҳалли масъалаҳо дар ҷойи кор, дар шароитҳои тағйирёбанда равона карда шудаанд.

Бо стандарти салоҳиятҳои касбҳо кӣ кор мекунад

– Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои муайян кардани самаранокии амалиёти сохтори ТИКТО ҚТ, таъсиррасонии он ба болоравии иқтисодии давлат, яъне алоқа бо бозори меҳнат;

– мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатии шаҳр, ноҳия барои рушди минтақаи худ;

– дар бахши таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ ва омӯзиш;

– омӯзгорон барои донишони он, ки чиро ба таълимгирандагон омӯзонанд;

– таълимгирандагон, барои донишони он, ки ҷӣ хел ва чиро меомӯзанд;

– маъмурияти муассисаҳои таълимӣ барои донишони он, ки оё сатҳи тайёрии омӯзгорон ва хатмкунандагон ба талаботи бозори меҳнат мувофиқат мекунад ё не;

– корфармоён, ки стандартҳои салоҳиятҳо барои тақмили таҳассуси касбии кормандон истифода мекунанд, то ин ки ба кормандон дар самти мутобиқшавӣ ба малакаву маҳорат ва донишҳои тағйирёбанда ва салоҳиятнокии онҳо бо сабаби дигаргуниҳои дар технологияи истеҳсолот бамиёномада тавсияҳо диҳанд;

– шаҳрвандони алоҳида, ки мехоҳанд маълумоти касбӣ гиранд ё сатҳи таҳассусии касбии худро ба таври инфиродӣ тақмил диҳанд;

– шаҳрвандоне, ки мустақилона таълим гирифтаанд ва мехоҳанд ҳуҷҷати намунаи давлатӣ (сертификат ё шаҳодатнома) гиранд;

– оила, волидони таълимгирандагон, ки меҳоханд фаҳманд, чиро ва чӣ хел фарзандони онҳо таълим мегиранд, пас аз хатми таълим онҳо ба чӣ кор машғул мешаванд;

– шаҳрвандоне, ки меҳоханд ба ҷойи кории дигар гузаранд;

– шаҳрвандоне, ки меҳоханд норасоӣҳои худро дар дониш, малака, маҳорат ва муносибат, яъне салоҳиятҳои худ бартараф намоянд;

– шаҳрвандоне, ки фаъолияти соҳибкории худро васеъ кардан меҳоханд;

– шаҳрвандоне, ки коргарони бехтарин шудан меҳоханд ва ғайра.

Стандартҳо ва меъёрҳои соҳа

Дар соҳаи сохтмон айнаи замон стандартҳо ва ҳуҷҷатҳои меъёрии зерин қабул шудаанд ва амал мекунанд:

- СД (ГОСТ) 91.060. 50 РСТ 20-90 Блокҳои ҷӯбини дару тиреза, ки мувофиқи фармоиши аҳолии истеҳсол карда мешаванд. Шартҳои умумии техникӣ. Ба ҷои РСТ 20-85;

- СД (ГОСТ) 16529-78 «Ҷӯб. Муайян намудани нишондодҳои, ки усулҳои буриданро тавсиф мекунанд»;

- СД (ГОСТ) 16377-93 «Ҷӯб. Шартҳо ва мафҳумҳо»;

- СД (ГОСТ) 13350-85 «Ҷӯбу тахта. Шартҳо ва мафҳумҳо»;

- СД (ГОСТ) 22276-94 «Ҷӯбу тахта. Усулҳои санҷиши фишор»;

- СД (ГОСТ) 22281-94 «Ҷӯбу тахта. Усулҳои санҷиши печида»;

- СД (ГОСТ) 10490-93 Асбобҳои буридан, барои коркарди ҷӯб. Шартҳои техникӣ»;

- СД (ГОСТ) 2705-75 «Ҷӯби коркардшуда. Қоидаҳои назорати сифат»;

- СД (ГОСТ) 28075-89 «Ҷӯб. Усулҳои муайян кардани нишондиҳандаҳои тавсифкунандаи усули коркард».

Тавзеҳоти умумии касби «Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб»

Касби Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб расман ба касбҳои коргарӣ дохил мешавад. Аммо на ҳар кас метавонад бо ин касб кор кунад. Устои асили кандакори ҷӯб қодир аст аз як тахтаи оддӣ асари ҳақиқии санъат офарад. Кандакорро расом гуфтан мумкин ки аз ҷӯб эҷод мекунад. Дар маҳсулоти ҷӯбин нақшу нигор меофарад.

Вазифаи устои Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯбро одатан ба ду самт тақсим мекунанд: коркарди ҷӯб ва эҷоди маҳсулот аз ҷӯб. Барои кор кардан бо масолеҳ, кандакори ҷӯб бояд оид ба намудҳои кандакории бадеӣ, тарзи кашидани нақш, омода кардани ангора ва офаридани асари бадеӣ аз ҷӯб фаҳмиш дошта бошад.

Асбобҳои кории кандакори ҷӯб як қисми муҳими фаъолияти ӯ ба шумор меравад, зеро ҳамаи кор вобаста аст ба сифати асбобҳо. Аз ин рӯ, илова ба доштани маълумот дар бораи ҷӯб, ӯ бояд маълумот дар бораи асбобҳои кандакорӣ дошта бошад.

Кори Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб хеле мураккаб буда, барои усто то андозае хатар ҳам эҷод мекунад. Зеро ки кори кандакорӣ алоқаманд аст бо истифодаи асбобҳои теғадор, дастгоҳҳо ва маводҳои кимиёвӣ.

Вобаста ба ин, барои риояи техникаи беҳатарӣ ва ҳифзи меҳнат, ҷои корӣ бояд тоза ва равшан бошад. Ҳамаи ашёҳои ёрирасон, аз ҷумла мизи корӣ барои таъсири ҷисмонӣ мустаҳкам бошад. Асбобҳои корӣ бояд дар ҳолати ҷашмрас ва қулай барои истифода ҷойгир бошанд ва баъди анҷоми кор ғун карда шаванд.

Дастгоҳҳои барқӣ танҳо дар ҳолати коршоямиашон истифода шаванд. Муҳим аст, ки дар ҷои корӣ воситаҳои ғимояи зиддисухторӣ ва доруккутӣ дошта бошанд. Дар раванди кор истифодаи воситаҳои ғимоятӣ, масалан, айнак, дастпушак, распиратор зарур аст.

Рӯйхати

умумии воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб»

Сатҳи Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон	Рамзи воҳидҳои салоҳиятҳо	Номгӯии воҳидҳои салоҳиятҳо
3	Воҳидҳои салоҳиятҳои трансверсалий (фароумумӣ)	
	ТС-01-1/01	Гузаштан аз муоинаи тиббӣ
	ТС 03-1/01	Кор кардан дар даста ва бо мизочон/ фармоишгарон
	ТС 04-2/01	Расонидани ёрии аввалия
	ТС 05-2/01	Истифода бурдани технологияи иттилоотӣ-компютерӣ
	ТС 06-3/01	Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ
	ТС 07-3/01	Такмил додани таҳассуси касбӣ
	Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ)	
	СВ 01-1/01	Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ
	СВ 02-3/01	Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи миёна
	Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
	СІ 7632-01-3/01	Омода намудани ҷойи кор
	СІ 7632-02-3/01	Истифода намудани асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ
	СІ 7632-03-3/01	Муайян намудани сифати маводи масрафшаванда
	СІ 7632-04-3/01	Қабул намудани фармоиш
	СІ 7632-05-3/01	Омода кардани маҳсулоти нимтаёр
	СІ 7632-06-3/01	Ширеш намудани масолеҳҳои нимтаёр
	СІ 7632-07-3/01	Истифода бурдани ҷӯбҳои маҳаллӣ
	СІ 7632-08-3/01	Нусхабардорӣ намудани ангора ба масолеҳи кандакоришаванда
	СІ 7632-09-3/01	Суфта намудани қисми кандакорикардашудаи ҷӯб
	СІ 7632-10-3/01	Дастрас намудани маҳсулоти тайёр ба фармоишгар
	СІ 7632-11-3/01	Ба анҷом расонидани раванди кор
4	Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
	СІ 7632-12-3/01	Тайёр намудани ангора (эскиз)-и маҳсулоти истеҳсолшаванда
	СІ 7632-13-4/01	Кандакорӣ кардани маҳсулоти нимтаёр бо намудҳои гуногун

	CI 7632-14-4/01	Рангубор намудани маҳсулот
	CI 7632-15-4/01	Омода намудани маҳсулоти миллии кандакорӣ
	CI 7632-16-4/01	Машғул шудан ба фаъолияти соҳибкорӣ
	CI 7632-17-4/01	Ташкил намудани корҳои таблиғотӣ (реклама) барои фурӯши маҳсулоти кандакорӣ
	CI 7632-18-4/01	Аз нав барқарор кардани (реставрация) маҳсулоти кандакорӣ

Вазорати меҳнат,
муҳоҷират ва шугли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by
the European Union

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТҲО

Соҳа: **Соҳтмон**

Касб: **Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб**

Рамзи касб (СБТМ-08/ISCO-08): **CI 7632**

Миқдори воҳидҳои салоҳият: **19**

Сатҳи Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **3**

Тафсир: **01/соли 2024**

САЛОҲИЯТ

ТРЕНИНГ

МАҲОРАТ

ДОНИШ

РУШД

МАЛАКА

ОМУЗИШ

ТАҶРИБА

**Рӯйхати воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб» сатҳи
3-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Рамзи воҳидҳои салоҳиятҳо	Номгӯии воҳидҳои салоҳиятҳо
Воҳидҳои салоҳиятҳои трансверсалӣ (фароумумӣ)	
ТС-01-1/01	Гузаштан аз муоинаи тиббӣ
ТС 03-1/01	Кор кардан дар даста ва бо мизочон/ фармоишгарон
ТС 04-2/01	Расонидани ёрии аввалия
ТС 05-2/01	Истифода бурдани технологияи иттилоотӣ-компютерӣ
ТС 06-3/01	Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ
ТС 07-3/01	Такмил додани таҳассуси касбӣ
Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ (базавӣ)	
СВ 01-1/01	Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ
СВ 02-3/01	Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи миёна
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
СИ 7632-01-3/01	Омода намудани ҷойи кор
СИ 7632-02-3/01	Истифода намудани асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ
СИ 7632-03-3/01	Муайян намудани сифати маводи масрафшаванда
СИ 7632-04-3/01	Қабул намудани фармоиш
СИ 7632-05-3/01	Омода кардани маҳсулоти нимтаёр
СИ 7632-06-3/01	Ширеш намудани масолеҳҳои нимтаёр
СИ 7632-07-3/01	Истифода бурдани чӯбҳои маҳаллӣ
СИ 7632-08-3/01	Нусхабардорӣ намудани ангора ба масолеҳи кандакоришаванда
СИ 7632-09-3/01	Суфта намудани қисми кандакорикардашудаи чӯб
СИ 7632-10-3/01	Дастрас намудани маҳсулоти тайёр ба фармоишгар
СИ 7632-11-3/01	Ба анҷом расонидани раванди кор

**Малакаҳои бокортаъминкунии касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб», сатҳи
3-юми Таснифоти миллии таҳассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Малакаҳои бокортаъминкунии	Малакаҳое, ки корфармоён ҳамчун зарурӣ муайян мекунанд
Муоширате, ки ба самаранок ва мутаносиб будани муносибатҳо байни ҳамкорон ва мизочон/фармоишгарон мусоидат менамояд	- гӯш кардан ва шунидан; - бо забони модарӣ ва дигар забонҳо сухан рондан ва навиштан; - мубодилаи иттилоот кардан; - риоя кардани одоб дар муносибат бо ҳамкорон/мизочон; - бо забони хориҷӣ дар сатҳи миёна муошират кардан.
Кор дар даста, ки ба муносибатҳои кори самаранок ва дастоварди натиҷаҳо мусоидат менамояд	- муайян кардани нақши худ дар ҳайати даста; - муайян кардани тарафҳои қавии аъзоёни даста; - дар даста дар ҳолатҳои гуногун кор кардан, мисол дар ҳалли масъалаҳои бухронӣ; - суботкор (настойчивый)будан.
Маҳорати ҳал намудани	- зоҳир намудани мустақилият ва ташаббускорӣ дар ошкор ва ҳал

мушкилоте, ки барои ба даст овардани натиҷаҳои самаранок мусоидат менамояд	кардани мушкилот; - қарорҳои эҷодкорона ва инноватсионӣ таҳия кардан; - истифодаи як қатор стратегия барои ҳалли мушкилот; - ғавран ва самаранок ҳал намудани мушкилоти мизочон.
Ташаббус ва уҳдабарӣ, ки барои бадастовариҳои натиҷаҳои инноватсионӣ мусоидат менамояд	- эҷодкорӣ ва идроки эҷодӣ; - зоҳир намудани ташаббускорӣ ва уҳдабарӣ; - омода будан ба инноватсия; - дастгирӣ кардани қарорҳои инноватсионӣ.
Банақшагирӣ ва ташкили ғайолияте, ки банақшагирии стратегияи дарозмӯҳлат ва кӯтоҳмӯҳлатро таъмин менамояд.	- гузоштани мақсадҳои мушаххас ва натиҷаҳои лоиҳа/кор; - таҳияи нақша/барномаҳои стратегӣ, дарозмӯҳлат ва ҷорӣ; - банақшагирии кор ва истифодаи захираҳо; - идоракунии вақт ва афзалиятҳо; - ҳамоҳангсозии вазифаҳо барои худ ва дигарон; - пешбурди баҳисобгирӣ.
Ҳудидоракуние, ки ба қаноатмандӣ ва рушди кормандон мусоидат менамояд	- мавҷудияти диди шахсӣ ва мақсадҳо; - боварии қатъӣ ба ғояҳо ва диди шахсӣ; - масъулиятнокӣ; - устувории ахлоқӣ; - риояи этика ва эстетика.
Омӯзише, ки ба мунтазам ташаккули фаъолияти кормандон/ширкатиҳо ва ноил шудан ба натиҷаҳои мусбӣ мусоидат менамояд	- эътирофи зарурияти таълим бо назардошти тағйиротҳо; - омода будан ба сарфи вақт ва сайю кӯшиш ба омӯхтани малакаҳои нав; - хоҳиши таълим дар ҷойи кор ва берун аз он; - самимият барои ғояҳо ва усулҳои нав; - идоракунии худомӯзӣ; - истифодаи таълим ба масъалаҳои «техникӣ» (масалан, омӯзиши маҳсулот) ва «мушкилоти одамӣ» (масалан, ҷанбаҳои байнишахсиятӣ ва фарҳангии кор); - иштирок дар равандҳои ташаккули пайваста.
Технологияе, ки барои ҳалли самаранокӣ вазифаҳо мусоидат менамояд	- доштани малакаҳои заминавии технологияи иттилоотӣ; - хоҳиши аз худ кардани малакаҳои нави технологияи иттилоотӣ; - доштани донишҳо оид ба ҳифзи меҳнат, санитарияи истеҳсолӣ ва беҳдошт барои истифодабарии технологияҳо; - доштани тавоноии ҷисмонии мувофиқ; - риояи техникаи бехатарӣ; - интиҳоб ва истифодабарии воситаҳои муҳофизатӣ барои бехатарии шахсӣ ва коллектив дар ҷойи корӣ; - қоидаҳои ҳифзи меҳнат, техникаи бехатарӣ ва ҷорабиниҳои зиддисухтор ҳангоми кор бо дастгоҳҳои барқӣ; - қоидаҳои ҷудокунӣ ва коркарди пасмондаҳо.

Воҳидҳои салоҳиятҳои фароумумӣ (трансверсали)

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият	
Гузаштан аз муоинаи тиббӣ		ТС 01-1/01	
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омодагӣ ва гузаштан аз муоинаи тиббиро бо мақсади таъмин намудани саломатӣ барои иҷрои уҳдадорихоӣ вазифавӣ, ошкор ва табобати саривақтии беморӣ ва пешгирӣ аз онро тавсиф менамояд.			
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ба қор қабул шудан; - гузаштани муоинаи тиббии нақшавӣ ва ғайринақшавӣ тибқи ҷадвали ташкилот.			
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - маҳорати баён кардани мақсади худ; - маҳорати гӯш кардан ва шунидан; - маҳорати таҳлили тавсияҳои хаттӣ.			
Элементҳои ВС		Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Шиносой бо тартиби гузаштан аз муоинаи тиббӣ		1.1. Шиносой бо ҳуҷҷатҳо оид ба гузаштани муоинаи тиббӣ. 1.2. Шиносой бо намудҳои муоинаи тиббӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда.	
2. Гузаштан аз муоинаи тиббӣ		2.1. Гузаштани муоинаи тиббии муқаддимавӣ, ҳатмӣ, даврӣ ва ғайринавбатӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда. 2.2. Пешниҳод намудани маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) баъди батасвибрасонӣ ба корхона/ташкилот.	
Малакаҳои талабшаванда:		- риоя намудани беҳдошт (гигиена)-и шахсӣ; - гирифтани маълумот оид ба гузаштани муоинаи тиббӣ; - гузаштани муоинаи тиббии муқаддимавӣ, ҳатмӣ, даврӣ ва ғайринавбатӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда; - пешниҳод намудани маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) баъди батасвибрасонӣ ба корхона/ташкилот.	
Донишҳои талабшаванда:		- муқаррарот оид ба қонунгузории меҳнат; - маълумотнома/ дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) ва вазифаи он; - қоидаҳои гузаштан аз муоинаи тиббӣ.	
Муносибати талабшаванда ба қор:		Чунин бояд буд: - бодикқат; - боинтизом; - бомасъул; - бовиҷдон.	

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимигиранда/худомаҷлиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1. Шиносоӣ бо тартиби гузаштан аз муоинаи тиббӣ											
1.1. Шиносоӣ бо ҳуҷҷатҳо оид ба гузаштани муоинаи тиббӣ				✓							
1.2. Шиносоӣ бо намудҳои муоинаи тиббӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда				✓							
Элементи 2: Гузаштан аз муоинаи тиббӣ											
2.1. Гузаштани муоинаи тиббии муқаддимаӣ, ҳатмӣ, даврӣ ва ғайринавбатӣ тибқи ҷадвали тасдиқшуда											✓
2.2. Пешниҳод намудани маълумотнома/дафтарчаи беҳбудсозӣ (санитарӣ) баъди батасвибрасонӣ ба корхона/ташкилот											✓

Навсонӣ(вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Намудҳои муоинаи тиббӣ:	- муқаддимаӣ; - ҳатмӣ; - даврӣ; - ғайринавбатӣ.
--------------------------------	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон	ТС 03-1/01
Воҳиди салоҳияти мазкур корҳои умумии мақсадноки даста, ки вазифаи умумиро бо қоидаҳои муқаррарнамудаи ташкилот ҳал мекунад, тавсиф менамояд. Коргарон дар қомеъҳои даста манфиати шахсӣ доранд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми кор дар коллективи ҳар ташкилот/корхона.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - вучуд надоранд.	

Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ)-и ВС
1. Муайян кардани мақсад ва вазифаҳо	1.1. Муайян кардани мақсад ва вазифаҳои кор дар даста якҷоя бо ҳамкорон. 1.2. Муайян кардани ҷойкунонии афзалиятҳо ва иҷрои масъалаҳои алоҳида дар муҳлати таъиншуда. 1.3. Мувофиқа ва мутобиқ кардани ухдадорихои инфиродӣ барои ноилшавӣ ба мақсадҳои гузошташуда.
2. Кор кардан дар даста	2.1. Изҳори боварӣ кардан, дастгирӣ ва эҳтиром нисбати аъзоёни даста дар фаъолияти ҳаррӯза. 2.2. Эътирофи <i>фарқиятҳои фарҳангӣ</i> дардаста. 2.3. Ҳангоми зарурат истифода бурдани ёрии дигар аъзоёни даста. 2.4. Эътино (муассирӣ) ба робитаи мутақобила ва иттилоот аз ҷониби дигар аъзоёни даста.
3. Риоя кардани одоб ва зебӣ (этика ва эстетика)	3.1. Муошират намудан бо ҳамкорон боадабона, хушмуомила. 3.2. Истифода бурдани забон ва лаҳни мутобиқ ба вазъияти зикршуда дар робитаи хаттӣ ва ҳам шиғоҳӣ. 3.3. Истифода бурдани <i>муоширати ғайришиғоҳии</i> мувофиқ. 3.4. Таҳаммулпазирӣ нисбат ба фарқиятҳои фарҳангӣ ва иҷтимоӣ. 3.5. Истифодаи усулҳои фаъоли гӯш кардан. 3.6. Интиҳоби воситаи робитаи мувофиқ вобаста аз вазъияти муайян. 3.7. Истифодаи боодобонаи воситаҳои робита тибқи протоколҳои стандартӣ ва расму тартиби ташкилӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- муошират, алоқаманд ба шунидан (гӯшдиҳӣ); - савол додан; - муоширати хаттӣ, возеҳ ва кӯтоҳ навиштани паём, қайдҳо, мактубҳо; - ба шахси вазифааш баландтар итоат кардан; - ба дарккунӣ кӯшиш кардан; - бо атрофиён эҳтиромона муносибат кардан; - ошкор ва воқиф шудан ба вазъияти муноқишавӣ, шикоятҳо дар доираи масъулият; - дар даста кор кардан; - гӯш додан ва шунавидан; - малакаҳои заминавии босаводона хондан; - малакаҳои худидоракунии.
Донишҳои талабшаванда:	- мақсад ва вазифаҳои кор дар даста якҷоя бо ҳамкорон; - бартарихи кор дар даста; - воситаҳои робитаӣ; - принципҳои кори даста; - тавсифот, усул ва меъёрҳои истифодаи воситаҳои гуногуни муошират; - намудҳои қабул ва қоидаҳои рафтор дар онҳо; - мафҳуми этика ва ахлоқ; - одоби сӯҳбат ва маданияти нутқ; - симои зоҳирӣ; - хусни рафтори расмӣ ва сиёсӣ; - тарзи рафтор дар ҷойҳои ҷамъиятӣ, ҷойи кор;

	- одоби сӯҳбатҳои телефонӣ бо мизочон ва ҳамкорон; - калима, ибора ва услуби сӯҳбати телефонӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	- ба шахси вазифааш баландтар иттиҳод кардан; - ба дарккунӣ кӯшиш кардан; - бо атрофиён эҳтиромона муносибат кардан. Чунин бояд буд: - бодиккат; - покизақор; - масъул; - ухдабаро; - меҳрубон; - ташаббусқор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳафти ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мувоҳида	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимигиранда/ худбаҳоиди	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Муайян кардани мақсад ва вазифаҳо											
1.1. Муайян кардани мақсад ва вазифаҳои кор дар даста якҷоя бо ҳамкорон											✓
1.2. Муайян кардани ҷойқунони афзалиятҳо ва иҷрои масъалаҳои алоҳида дар муҳлати таъиншуда											✓
1.3. Мувофиқа ва мутобиқ кардани ухдадорҳои инфиродӣ барои ноилшавӣ ба мақсадҳои гузошташуда											✓
Элементи 2. Кор қардан дар даста											
2.1. Изҳори боварӣ қардан, дастгирӣ ва эҳтиром нисбати аъзоёни даста дар фаъолияти ҳаррӯза											✓
2.2. Эътирофи <i>фарқиятҳои фарҳангӣ</i> дар даста											✓
2.3. Ҳангоми зарурат истифода бурдани ёрии дигар аъзоёни даста											✓

2.4. Ётино (муассирӣ) ба робитаи мутақобила ва иттилоот аз ҷониби дигар аъзоёни даста											√
Элементи 3: Риоя кардани одоб ва зебӣ (этика ва эстетика)											
3.1. Муошират намудан бо ҳамкорон боадабона, хушмуомила	√										
3.2. Истифода бурдани забон ва лаҳни мутобиқ ба вазъияти зикршуда дар робитаи хаттӣ ва ҳам шифоҳӣ	√										
3.3. Истифода бурдани муоширати ғайришифоҳии мувофиқ	√										
3.4. Изҳори таҳаммулпазирӣ нисбат ба фарқиятҳои фарҳангӣ ва иҷтимоӣ	√										
3.5. Истифодаи усулҳои фаъоли гӯш кардан	√										
3.6. Интиҳоби воситаи робитаи мувофиқ вобаста аз вазъияти муайян	√										
3.7. Истифодаи боодобонаи воситаҳои робита тибқи протоколҳои стандартӣ ва расму тартиби ташкилӣ	√										

Навсонӣ(вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Фарқиятҳои фарҳангӣ –	- намудҳои саломдихӣ, хайрбод ва гуфтугӯ; - забони имову ишораҳо; - махсусияти услубҳои миллии муомилаи корӣ; - махсусияти муносибати байнифарҳангӣ.
Муоширати ғайришифоҳӣ :	- забони имову ишора; - риоя кардани фосолаи муайян байни шарикон.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Расонидани ёрии аввалия	ТС 04 – 2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур малака ва донишҳои заруриро барои расонидани ёрии аввалия ва нигоҳдории ҳаёт дар давраи то расонидани ёрии тиббӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - хангоми арзёбии ҳолатҳои руҳдода, бартараф кардани таваккалҳои мушаххас, хавф ва захмҳои ба он алоқаманд.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03 – 1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС
1. Арзёбии ҳолати руҳдода	1.1. Арзёбии вазъият ва кам кардани хатар , ба вучуд оварандаи

	таваккали захмгирӣ ё беморӣ барои худ ва дигарон. 1.2. Ошкор кардани ҳодисаи нохуш, захм, беморӣ ва арзёбии ҳолати чабрдида. 1.3. Даъват намудани ёрии таъҷилӣ. 1.4. Оромона ба чабрдида дар бораи ҳолати ӯ иттилоъ дода, таскин намудан. 1.5. Истифода бурдани ашё ё таҷҳизоти дастрас барои худро бароҳат ҳис кардани чабрдида. 1.6. Бо чабрдида босаброна муошират карда, ҳамдардӣ ва эҳтиром зоҳир намудан.
2. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидан аз барқ ва раъд	2.1. Бартараф намудани таъсири омилҳои хавфнок (аз таъсири ҷараёни барқӣ озод кардан, ҳомӯш кардани либосҳои сӯхта, аз об дур кардани чабрдида ва ғайра). 2.2. Муайян намудани характери зарари ба ҳаёти чабрдида бештар таҳдидкунанда. 2.3. Иҷро намудани пайдарпайии амалҳо оид ба наҷот додани чабрдида.
3. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми хунравӣ	3.1. Расонидани ёрӣ дар боздошти хунравӣ. 3.2. Истифодаи фишороварии мустақим ба ҷароҳат.
4. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми шикасти устухон	4.1. Беҳаракат кардани қитъаи шикаст. 4.2. Қарахт кардани қитъаи шикаст. 4.3. Тахтачабандӣ (шинагузорӣ) кардани узви шикастаи бадан.
5. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ғарқшавӣ	5.1. Додани нафаси сунъӣ. 5.2. Гузаронидани масҳи мустақим ба қафаси сина.
6. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми нафасгиршавӣ	6.1. Истифода бурдани усули Геймлих. 6.2. Такрор кардани усул то аз нойи нафас баромадани монеа.
7. Расонидани ёрии аввалия зимни сӯхтан	7.1. Баровардан ба ҷойи беҳатар. 7.2. Коркарди ҷойи сӯхта.
8. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми зарбхӯрии майна	8.1. Санчидани нишонаҳои зарбхӯрӣ. 8.2. Муайян кардани нишонаҳо (азҳушравӣ, аз даст додани тамоюлот, хирашавии хотира, сарҷарҳзанӣ, дилбеҳузурӣ).
9. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидани сутунмуҳра	9.1. Иҷрои амали дуруст ҳангоми гумонбарии осеби сутунмуҳра. 9.2. Зоҳир намудани эҳтиёткорӣ ҳангоми додани нафаси сунъӣ.
10. Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ҳолатҳои фаврии ғайримуқаррарӣ	10.1. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи дил. 10.2. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи асаб. 10.3. Расонидани ёрӣ ҳангоми заҳролудшавӣ.
11. Иттилоъ додан ба кормандони тиб оид ба расонидани ёрӣ	11.1. Иттилоъ додан оид ба вақт ва ҷораҳои андешида. 11.2. Иттилоъ додан оид ба доруворҳои истифодашуда.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи беҳатарии барқӣ; - муайян намудани хатарҳои барқӣ; - бартараф намудани хатарҳои ба ҳаёти инсон таҳдидкунанда; - истифода намудани дастурамалҳо оид ба истифодабарии асбобу таҷҳизоти барқӣ; - арзёбии вазъият ва кам кардани хунравӣ;
-------------------------	---

	- ошкор кардани ҳодисаи нохуш, захм ва арзёбии ҳолати ҷабрдида; - даъват намудани ёрии таъчилӣ; - иттилоъ додан оид ба дорувориҳои истифодашуда; - оромона ба ҷабрдида дар бораи ҳолати ӯ иттилоъ дода, таскин намудан; - истифода бурдани ашё ё таҷҳизоти дастрас барои худро бароҳат ҳис кардани ҷабрдида; - бо ҷабрдида босаброна муошират карда, ҳамдардӣ ва эҳтиром зоҳир намудан; - истифода намудани тахтача/ҷӯбча барои мустаҳкам кардани шикаст; - додани нафаси сунъӣ; - масҳ кардани дил ва қафаси сина; - хондан, фаҳмидани дастурамал ва истифода бурдани он; - истифодаи воситаҳои сухторхомӯшкунӣ; - расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи дил; - расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи асаб; - расонидани ёрӣ ҳангоми заҳролудшавӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи бехатарии барқӣ; - хатарҳои барқии ҳангоми кор рухдода; - қоидаҳои бартарафкунии хатарҳои ба ҳаёти инсон таҳдидкунанда; - амалҳо оид ба наҷот додани ҷабрдида; - дастури Ҳилоли Аҳмар оид ба принципҳои расонидани ёрии аввалия; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми хунравӣ; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми шикасти устухон; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми ғарқшавӣ ва нафасгиршавӣ; - дастурамали расонидани ёрии аввалия зимни сӯхтан; - дастурамали расонидани ёрии аввалия ҳангоми зарбхӯрии майна ва осеб дидани сутунмуҳра; - монешавии роҳҳои нафасгирӣ/нафастангӣ; - сӯхтан (ҳароратӣ, кимиёвӣ, барқӣ, соишхӯрӣ); - қоида ва тартиби додани нафаси сунъӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизакор; - масъул; - уҳдабаро; - мушфик; - раҳмдил.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди қор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии хуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимигиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Арзёбии ҳолати руҳдода											
1.1. Арзёбии вазъият ва кам кардани ҳатар , ба вучуд оварандаи таваккали захмгирӣ ё беморӣ барои худ ва дигарон				√							
1.2. Ошқор кардани ҳодисаи нохуш, захм, беморӣ ва арзёбии ҳолати ҷабрдида				√							
1.3. Даъват намудани ёрии таъҷили				√							
1.4. Оромона ба ҷабрдида дар бораи ҳолати ӯ иттилоъ дода, таскин намудан									√		
1.5. Истифода бурдани ашё ё таҷҳизоти дастрас барои худро бароҳат ҳис кардани ҷабрдида									√		
1.6. Бо ҷабрдида босаброна муошират карда, ҳамдардӣ ва эҳтиром зоҳир намудан									√		
Элементи 2:Расонидани ёрии аввалия хангоми осеб дидан аз барқ ва раъд											
2.1. Бартараф намудани таъсири омилҳои хавфнок (аз таъсири чараёни барқӣ озод кардан, хомӯш кардани либосҳои сӯхта, аз об дур кардани ҷабрдида ва ғайра)									√		
2.2. Муайян намудани характери зарари ба ҳаёти ҷабрдида бештар таҳдидкунанда									√		
2.3. Иҷро намудани пайдарпайии амалҳо оид ба наҷот додани ҷабрдида									√		
Элементи 3:Расонидани ёрии аввалия хангоми хунравӣ											
3.1. Расонидани ёрӣ дар боздошти хунравӣ									√		

3.2. Истифодаи фишороварии мустақим ба чароҳат									√		
Элементи 4: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми шикасти устухон											
4.1. Беҳаракат кардани қитъаи шикаст									√		
4.2. Карахт кардани қитъаи шикаст									√		
4.3. Тахтачабандӣ (шинагузорӣ) кардани узви шикастаи бадан									√		
Элементи 5: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ғарқшавӣ											
5.1. Додани нафаси сунъӣ									√		
5.2. Гузаронидани масҳи мустақим ба қафаси сина									√		
Элементи 6: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми нафасгиршавӣ											
6.1. Истифода бурдани <i>усули Геймлих</i>									√		
6.2. Такрор кардани усул то аз нойи нафас баромадани монеа									√		
Элементи 7: Расонидани ёрии аввалия зимни сӯхтан											
7.1. Баровардан ба ҷойи бехатар									√		
7.2. Коркарди ҷойи сӯхта									√		
Элементи 8: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми зарбхӯрии майна											
8.1. Санчидани нишонаҳои зарбхӯрӣ									√		
8.2. Муайян кардани нишонаҳо (азҳушравӣ, аз даст додани тамоюлот, хирашавии хотира, сарчархзанӣ, дилбеҳузури)									√		
Элементи 9: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми осеб дидани сутунмуҳра											
9.1. Иҷрои амали дуруст ҳангоми гумонбарии осеби сутунмуҳра									√		
9.2. Зоҳир намудани эҳтиёткорӣ ҳангоми додани нафаси сунъӣ									√		
Элементи 10: Расонидани ёрии аввалия ҳангоми ҳолатҳои фаврии ғайримуқаррарӣ											
10.1. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи дил									√		
10.2. Расонидани ёрӣ ҳангоми сактаи асаб									√		
10.3. Расонидани ёрӣ ҳангоми захролудшавӣ									√		
Элементи 11: Иттилоъ додан ба кормандони тиб оид ба расонидани ёрӣ											
11.1. Иттилоъ додан оид ба вақт ва чораҳои андешида									√		

11.2. Иттилоъ додан оид ба дорувориҳои истифодашуда									√		
---	--	--	--	--	--	--	--	--	---	--	--

Навсонӣ(вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Хатар –	- ҷисмонӣ; - биологӣ; - кимиёвӣ; -марбут ба омили инсонӣ.
Усули Геймлих –	Тартиби амал ҳангоми расонидани ёрӣ ба нафасгиршуда: - бояд аз паси ҷабрдида истода (агар ҳанӯз рост истода ва ба хуш бошад), бо дастон ўро дар бар гирифтанд; - як дастро мушт карда, бо он тарафе, ки ангушти калон дорад, ба шиками ҷабрдида дар сатҳи байни нофу қавсаҳои тахта (қабурға)-ҳо гузоштан; - кафи дигар дастро ба болои мушт гузошта, бо тапишдиҳии зуд ба боло бо мушт ба шикам зер мекунад; - дастро баробари ин якбора аз оринҷ қат мекунад, лекин қавсаи синаи ҷабрдида зер кардан лозим нест; - ин усулро ҳангоми зарурат чанд маротиба такрор мекунад, то роҳи нафас кушода шавад; - агар роҳи нафас кушода шавад, нафасгирии одам барқарор мешавад ва рангу рӯяш муътадил мегардад.

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Истифода намудани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ		ТС 05-2/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди шиносӣ бо технологияи иттилоотиро дар сатҳи заминавӣ - кор бо муҳаррири матнӣ ва графикӣ, почтаҳои электронӣ, ҷустуҷӯ ва бозкашии (скачивание) иттилоотро аз Интернет тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур:		
- қобили истифода ба ҳар корманд.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ):		
- тавонистани хондан ва навистан.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Шиносӣ бо сохти компютер	1.1. Шиносӣ бо функцияҳо (амалкардҳо)-и қисмҳои асосии компютери фардӣ . 1.2. Кор кардан бо қисмҳои иловагии компютер .	
2. Кор кардан дар барномаи «WINDOWS»	2.1. Омода намудани компютер ба кор. 2.2. Истифода намудани гурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура) . 2.3. Кор кардан бо файлҳо. 2.4. Кор кардан бо лавҳаи идоракунии .	
3. Кор кардан дар барномаи офисӣ	3.1. Кор кардан дар барномаи «WORD». 3.2. Кор кардан дар барномаи «POWER POINT». 3.3. Кор кардан бо муҳаррири матнӣ. 3.4. Кор кардан бо муҳаррири графикӣ.	
4. Пайваст ва истифода намудани «Интернет»	4.1. Истифода намудани таҷҳизоти васлгарӣ барои пайвастшавӣ бо Интернет.	

	4.2. Кор кардан бо <i>хадамоти ҷустуҷӯӣ</i> чихати дарёфти маълумот/иттилоот. 4.3. Кор кардан бо <i>браузерҳо</i> .
5. Кор кардан бо почтаҳои электронӣ	5.1. Бақайдгирӣ дар почтаи электронӣ (почта, шабакаҳои иҷтимоӣ). 5.2. Ирсол ва қабул намудани мактубҳо тариқи почтаи электронӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- пайваст кардани таҷҳизоти компютерӣ; - муайян намудани наслҳои компютерҳо; - кор кардан бо қисмҳои иловагӣ (принтер, сканер, манбаи тағзияи муттасил (UPS) ва ғайра; - истифода намудани компютерҳо ва барномаҳои он; - кор кардан бо ҳомили файлҳо; - кор кардан бо барномаҳои зиддивирӯсӣ; - сохтани файлҳо ва сабт кардани онҳо дар компютер; - сохтани файли «WORD» дар компютер ва сабт кардани он; - сохтани файли барномаи «POWER POINT» ва сабт кардани он; - чоп кардани ҳуҷҷатҳо дар компютер; - ворид намудани расм ва графикҳо дар барномаҳои офисӣ; - ҷӯрсоии параметрҳои Интернет; - боргирии маълумот аз Интернет; - кор кардан бо ҷустуҷӯгарҳо (браузерҳо)-и Интернет; - кор кардан бо мессенҷерон; - қабул, ирсол ва эътиноӣ (игнорировать) мактубҳои почтаи электронӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- наслҳои компютерҳо; - қисмҳои асосӣ ва иловагии компютер; - гурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо); - функсияҳои қисмҳои иловагӣ (принтер, сканер), манбаи тағзияи муттасил (UPS) ва ғайра; - системаи амалиёти компютер; - драйверҳои қисмҳои иловагӣ; - лавҳаи идоракунии ва дохилшавӣ ба он; - намудҳои барномаҳои офисӣ; - тарзи насб кардани барномаҳои офисӣ дар компютер; - тартиби кори барномаҳои офисӣ; - дастрас намудани барномаҳои офисӣ аз Интернет ва ширкати истеҳсолкунанда; - таҷҳизот ва дастгоҳ барои пайвастшавӣ ба хатти Интернет; - тарзи беҳатар кор кардан дар шабакаи Интернет; - хадамоти ҷустуҷӯӣ ва шабакаҳои иҷтимоӣ; - кибернетика ва кибертерроризм ва пешгири аз онҳо; - намудҳои мессенҷерон ва тарзи кори онҳо; - почтаи электронӣ ва тарзи дурусти истифодаи он; - беҳатарӣ ва ҳифзи маълумот ҳангоми кор бо почтаҳои электронӣ ва шабакаҳои иҷтимоӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизакор; - масъул; - эҳтиёткор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии хуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Шиносоӣ бо сохти компютер											
1.1. Шиносоӣ бо функсияҳои қисмҳои асосии компютери фардӣ			√								
1.2. Кор кардан бо қисмҳои иловагии компютер	√		√								
Элементи 2: Кор кардан дар барномаи «WINDOWS»											
2.1. Омода намудани компютер ба кор	√										
2.2. Истифода намудани гурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура)	√										
2.3. Кор кардан бо файлҳо	√										
2.4. Кор кардан бо лавҳаи идоракунии	√										
6. Элементи 3: Кор кардан дар барномаи офисӣ											
3.1. Кор дар барномаи «WORD»		√									
3.2. Кор дар барномаи «POWER POINT»								√			
3.3. Кор бо муҳаррири матнӣ		√									
3.4. Кор бо муҳаррири графикӣ		√									
Элементи 4: Пайваст ва истифода намудани «Интернет»											
4.1. Истифода намудани таҷҳизоти васлгарӣ барои пайвастшавӣ бо Интернет	√										
4.2. Кор кардан бо ҳадамоти ҷустуҷӯӣ ҷиҳати дарёфти маълумот/иттилоот	√										
4.3. Кор кардан бо браузерҳо	√										
Элементи 5: Кор кардан бо почтаҳои электронӣ											
5.1. Бақайдгирӣ дар почтаи электронӣ (почта, шабакаҳои иҷтимоӣ)	√										

5.2. Ирсол ва қабул намудани мактубҳо тариқи почтаи электронӣ	√										
---	---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Компютери фардӣ (КФ) –	- компютере, ки онро танҳо як одам истифода мебарад (ё соҳибӣ мекунад) (аз калимаи «personal», яъне барои як фард)
Қисмҳои асосӣ ва иловагии компютер:	қисмҳои асосии компютер: - монитор; - блоки системавӣ; - ҳарфкалид (клавиатура); - мушак. қисмҳои иловагии компютер: - принтер; - УПС; - овозбарор; - гӯшмонак (наушник); - сканер; - ёдгори/флеш-захирасоз (накопител); - модем.
Гурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура) –	- тақсимои тугмачаҳо (клавишҳо)-и ҳарфкалид (клавиатура) дар асоси функсия ва ҷойгиршавии онҳо. Гурӯҳи тугмачаҳо (клавишҳо) дар ҳарфкалид (клавиатура) тақсим мешавад: - ба иловагӣ, алифбой–рақамӣ, хизматӣ, функсионалӣ, барои кор бо курсор муқарраргардида.
Лавҳаи идоракунии –	- қисмати истифодашавандаи интерфейси Microsoft Windows, ки иҷрои амалҳои асосӣ оид ба ҷурсозии система, ҷун иловакунии ва ҷурсозии дастгоҳ, насб ва деинсталлятсияи (интисоби)-и барномаҳо, идоракунӣ ба ҳисобгирии сабтҳо, воридкунии имконоти махсус ва инчунин, яқчанд амалҳои дигари марбут ба идоракунӣ системаро имкон медиҳад.
Хадмоти ҷустуҷӯи Интернет -	- yandex; - google; - yahoo; - bing ва ғайра.
Браузер ин:	- барномае, ки бо ёрии он веб-саҳифаҳо аз назар гузаронида мешаванд. Новобаста аз он, ки намудҳои гуногуни браузер зиёданд, мазмуни кори онҳо ин - кушодани сомонаҳо мебошад. Барои ин, дар ҳар браузер сатри нишонигӣ вучуд дорад- майдоне, ки дар он номгӯи сомона барои кушодашавии он ҷоп/навишта мешавад.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ	ТС 06–3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди ҳал ва батанзимории муноқишаҳо, ки метавонад дар ҳолатҳои рӯзмарраи корӣ рух диҳад, тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҷойи кор.	

Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03–1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Муайян намудани ҳолатҳои муноқишавӣ	1.1. Муайян намудани эҳтимоли ҳолатҳои руҳдихӣ муноқиша ва андешидани чораҳои пешгирии он. 1.2. Муайян намудани ҳолатҳо, ки дар он метавонад ба беҳатарии шахсии мизочон, ҳамкорон ва ба роҳ мондани ёрии мувофиқ таҳдид кунад.
2. Ҳал намудани ҳолатҳои муноқишавӣ	2.1. Ба уҳда гирифтани масъулияти ҳалли муноқиша дар доираи ваколатҳои хеш. 2.2. Эҳтиёткорона идора кардани ҳолати муноқишавӣ ва андешидани чораҳо чихати бартараф кардани онҳо. 2.3. Истифода намудани малақаҳои самараноки иртибот барои батанзимории муноқиша. 2.4. Пешниҳод намудани вариантҳои эҳтимолии ҳалли муноқиша. 2.5. Истифода намудани усулҳои маъкули батанзимории муноқишаҳо барои идоракунии ҳолати муноқишавӣ ва қабули қарори дуруст.
3. Арзёбӣ намудани ҳолатҳои муноқишавӣ	3.1. Тартиб даровардани ҳуҷҷат оид ба батанзимории муноқиша дар ҳузури тарафҳои манфиатдор. 3.2. Муайян намудани сабабҳои эҳтимолии муноқишаҳо ва пешниҳоди дастур барои беҳтар кардани вазъият дар ҷойи корӣ.

Малақаҳои талабшаванда:	- муайян намудани тафсилот ва сабабҳои муноқиша бо роҳи мушоҳида, пурсуҷӯ ва ғаёлона гӯш додан; - пайдо намудани ҳалли мушкилиҳои ошкоршуда; - ҳал намудани масъалаҳое, ки сабаби муноқиша мегарданд; - додани тавсияҳо чихати бартараф кардани муноқишаҳо; - истифода намудани малақаҳои муносиби муошират; - амал кардан тибқи тартиби баррасии шикоятҳо; - шинос шудан бо ҳуҷҷатҳо ва дастурҳо оид ба батанзимории муноқиша дар ҳузури тарафҳои манфиатдор.
Донишҳои талабшаванда:	- назарияи муноқиша: намуд ва нишонаҳои муноқиша, сабабҳои руҳдихӣ онҳо ва ғ.; - равандҳои гурӯҳӣ ва нақшҳое, ки одамон дар муноқиша мебозанд; - равандҳои гурӯҳӣ ва нақшҳое, ки одамон дар муноқиша мебозанд; - сохти ташкилӣ, маданият ва принципҳои рафтор дар ҷойи корӣ; - усулҳои маъкули батанзимории муноқишаҳо; - талаботи меъёрӣ, истеҳсолӣ ва қонунгузории мувофиқ, марбут ба ҳалли баҳсу мунозира; - қоидаҳо ва тартиби батанзимории муноқиша дар ҳузури тарафҳои манфиатдор; - қоидаҳои одоби муоширати касбӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат;

	- покизагор; - бовичдон; - адолатхоҳ; - мутмаин.
--	---

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳатӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Муайян намудани ҳолатҳои муноқишавӣ											
Муайян намудани эҳтимоли ҳолатҳои руҳдихии муноқиша ва андешидани чораҳои пешгирии он									√		
Муайян намудани ҳолатҳо, ки дар он метавонад ба беҳатарии шахсии мизоҷон, ҳамкорон ва ба роҳ мондани ёрии мувофиқ таҳдид кунад									√		
Элементи 2: Ҳал намудани ҳолатҳои муноқишавӣ											
2.1. Ба уҳда гирифтани масъулияти ҳалли муноқиша дар доираи ваколатҳои ҳеш									√		
2.2. Эҳтиёткорона идора кардани ҳолати муноқишавӣ ва андешидани чораҳо ҷиҳати бартараф кардани онҳо									√		
2.3. Истифода намудани малакаҳои самаранокӣ иртибот барои батанзимории муноқиша.									√		
2.4. Пешниҳод намудани вариантҳои эҳтимолии ҳалли муноқиша									√		
2.5. Истифода намудани усулҳои маъқули									√		

батанзимории муноқишаҳо барои идоракунии ҳолати муноқишавӣ ва қабули қарори дуруст											
Элементи 3: Арзёбӣ намудани ҳолатҳои муноқишавӣ											
3.1. Тартиб даровардани ҳуҷҷат оид ба батанзимории муноқиша дар ҳузури тарафҳои манфиатдор									√		
3.2. Муайян намудани сабабҳои эҳтимолии муноқишаҳо ва пешниҳоди дастур барои беҳтар кардани вазъият дар ҷойи корӣ									√		

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Ба “ҳолатҳои руҳдихӣ муноқиша” марбут аст:	- шикоятҳои мизочон/фармоишгарон; - беэҳтиромӣ нисбат ба ҳамкорон/ мизочон; - мушкилот ё сифати пасти маҳсулот; - андармонӣ ё иштибоҳ дар таъмини мол; - нофаҳмӣ ё монетаҳои иртиботӣ.
Ҳолатҳое, ки дар он метавонад ба бехатарии шахсии мизоч ва ҳамкорон таҳдид намоёнд:	- шарикони таҳти таъсири маводи нашъаовар ва машрубот; - ашхоси изҳоркунандаи зуроварӣ ё таҳдиди хатар; - ашхоси мусаллаҳ ё беяроқ; - ҳолате, ки одам дигар шахсро меранҷонад; - шариконе, ки риояи оромиро инкор мекунанд.
Ба малакаҳои самараноки иртибот марбут аст:	- бодикқат гӯшдихӣ; - методикаи пурсупоси боназokat; - савол додан, аниқ кардани нофаҳмиҳо барои қабули иттилоот ва дарки фаҳмиши мувофиқ; - дигар ҳел баён ё тақрор кардани саволҳо, хоҳиш ва аризаҳо барои мутмаин шудан, дуруст фаҳмидан; - боваринокӣ; - иртиботи ғайришифоҳӣ; - қобилияти возеҳ гуфтан барои фаҳмида шудан.
Ба усули батанзимории муноқишаҳо марбут аст:	- ҳалли мушкилот; - бурдани музокирот; - истифодаи малакаҳои муносиби муошират.
Сабабҳои эҳтимолии ба вуҷудоии муноқишаҳо:	- муоширати дурушт; - набудани иттилоот; - нофаҳмиҳои фарҳангӣ; - набудани ҳамдардӣ; - шикоятҳо; - мушкилот ва вазнинӣ дар ҷойи корӣ.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Такмил додани тахассуси касбӣ	ТС 07–3/01
Воҳиди салоҳиятҳои мазкур натиҷаи малакаҳо, дониш ва муносибатҳои заруриро ҷиҳати рушди тафаккури таҳлилий ва эҷодӣ, тақмили тахассуси касбӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - зарурияти тақмили ихтисоси касбӣ барои азхудкунии технологияҳои инноватсионӣ ва таҷҳизоти муосир.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): -ТС 05-2/01 Истифода намудани технологияи иттилоотӣ-компютерӣ.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Инкишоф додани малакаҳои ҷӣ гуна саволгузорӣ намудан ва ба он посух додан, андеша ва пайдо кардани ғояҳои нав	1.1. Инкишоф додани малакаҳои савол додан аз ҳар нуқтаи назар. 1.2. Муайян намудани саволҳои асосӣ/мушкилот бо воситаи манбаи иттилоот ва ғояҳо. 1.3. Савол додан ва зери шубҳа гузоштани посухҳои яққолаба. 1.4. Пайдо кардани алоқамандии ашё ва падидаҳое, ки аз ибтидо ба ҳам иртибот надоранд. 1.5. Маҳорати бовар ва маъқул қунонидани ғояҳои шахсӣ ва нуқтаи назар.
2. Дарёфт намудани роҳҳои ҳалли вазифаҳои гузошташуда ва эҷоди ғояҳои нав	2.1. Мушохида, таҳлил, пурсуҷӯ, ошкорсозии фарзия, ки дар асоси ғояҳо ҷой гирифтаанд. 2.2. Истифода намудани манбаи мухталифи иттилоот барои посухҳо, зуд ҷудо намудан ва аз худ кардани маълумоти зарурӣ аз ҳаҷми иттилоот. 2.3. Бошуурона ба шакли нав табдил додани иттилоот ва пайдо намудани самтҳои (векторҳои) нави истифодабарӣ. 2.4. Бурдани баҳсу мунозираи асоснок бе дуршавӣ аз мавзӯи баррасишаванда. 2.5. Индуктивӣ, дедуктивӣ ва диалектикаи фикри андеша намудан. 2.6. Ҳал намудани масъалаҳои гузошта бо усули эвристикӣ. 2.7. Дарёфт намудани ғояҳои нав бо роҳи санҷиш, гузаронидани тадқиқот, таҳлили камбудихо, омӯзиши вариантҳои зиёди гуногуни қабули қарорҳо.
3. Инкишоф додани малакаҳои тафаккури эҷодӣ	3.1. Омӯхтан ва истифодаи усулҳои тафаккури эҷодӣ барои ғояҳои нав ва ноилшавӣ бо мақсадҳо. 3.2. Муайян намудани масдудкунанда (блокатор)-ҳои тафаккури эҷодӣ. 3.3. Пайдо кардани имкони корбарӣ ва озмоишдиҳӣ, бо истифодабарии тафаккури эҷодӣ дар вазъияти корӣ ва ҳаёти дар ҷойҳои шинос ва ношинос. 3.4. Муошират кардан бо дигарон, гӯш додан ба андешаҳои дигарон оид ба ҷиғуна ғояҳои нав ва тафаккури эҷодиро дастгирӣ ва инкишоф додан, беҳтар кардани тафаккури эҷодӣ.
4. Инкишоф додани тахассуси касбӣ	4.1. Омӯхтани технологияҳои нав. 4.2. Омода будан ба тағйирёбии муносибатҳои бозоргонӣ. 4.3. Омӯхтани тағйирёбии арзишҳои шахсиятӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- инкишоф додани малакаҳои муошират, дар рафти муошират ошкор кардани фикру ғояҳои нав; - муайянсозии саволи асосӣ ва моҳияти мушкилот; - маҳорати саволгузорӣ аз нуқтаҳои мухталиф; - истифода бурдани намудҳои мухталифи тафаккури эҷодӣ; - омӯхтан ва таҳлили доираи васеи иттилоот; - таҳлили моҳияти мавзӯ; - боадабона ва возеҳ нуқтаи назари хешро баён кардан; - омӯзиш ва худбаамалбарории ошкорсозӣ ва бартараф кардани норасоӣҳо дар вазъияти муҳити ношинос; - мунтазам такмил додани сифати салоҳиятнокии худ дар муносибати бозоргонӣ; - истифода бурдани ҳам тафаккури эҷодӣ ва ҳам таҳлилий; - мунтазам ба пешрафти тамоюлот дар соҳа ва касб таваҷҷуҳ кардан; - мутобиқ будан ба муҳити ивазшаванда; - такмил додани сифати донишҳои худ; - беҳтар кардани на танҳо фаъолияти касбӣ, аз ҷумла муносибати шахсӣ; - самаранок кор кардан; - муайян намудани технологияи нав дар самти фаъолият; - кор кардан дар даста ва бо ҳамкорон.
Донишҳои талабшаванда:	- усулҳои тафаккури эҷодӣ ва истифодабарии онҳо; - муайянсозии масдудкунандаҳои (блокатор) тафаккури эҷодӣ; - таъсири тафаккури эҷодӣ ва таҳлилий ба одамон, ташкилот, ҷамъият; - усулҳои таровиш (филтрация) барои коркарди иттилооти гуногун; - тарзҳои васеъкунӣ ва рушди малакаҳои инфиродии тафаккури эҷодӣ; - тарзҳои васеъкунӣ ва пурра намудани дониш ва маҳорати хеш; - усулҳои амаликунии ғояҳои нав; - роҳҳои ҳалли вазифаҳои гузошташудаи роҳбарияти корхона/ташкилот; - муносибатҳои инноватсионӣ ба омӯзиш ва тарзи тафаккур; - технологияи инноватсионӣ дар истеҳсолот; - тафаккури эҷодӣ дар вазъияти корӣ ва ҳаёти дар ҷойҳои шинос ва ношинос; - технологияи инноватсионӣ ва истифодаи он дар истеҳсолот; - роҳҳои такмил додани тахассуси касбӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - мушоҳидакор; - суботкор; - бодикқат; - боирода; - фаъол; - боадабона ва возеҳ нуқтаи назари хешро баён кардан; - аз мушкилот наҳаросидан.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Хаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии хуччагҳо аз рӯйи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимигиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Инкишоф додани малақаҳои ҷӣ гуна саволгузорӣ намудан ва ба он посух додан, андеша ва пайдо кардани ғояҳои нав											
1.1. Инкишоф додани малақаҳои савол додан аз ҳар нуқтаи назар											√
1.2. Муайян намудани саволҳои асосӣ/мушкилот бо воситаи манбаи иттилоот ва ғояҳо											√
1.3. Савол додан ва зерӣ шубҳа гузоштани посухҳои яққолаба											√
1.4. Пайдо кардани алоқамандии ашё ва падидаҳое, ки аз ибтидо ба ҳам иртибот надоранд											√
1.5. Маҳорати бовар ва маъкул кунонидани ғояҳои шахсӣ ва нуқтаи назар											√
Элементи 2: Дарёфт намудани роҳҳои ҳалли вазифаҳои гузошташуда ва эҷоди ғояҳои нав											
2.1. Мушоҳида, таҳлил, пурсучӯ, ошкорсозии фарзия, ки дар асоси ғояҳо ҷой гирифтаанд											√
2.2. Истифода намудани манбаи мухталифи иттилоот барои посухҳо, зуд ҷудо намудан ва аз худ кардани маълумоти зарурӣ аз ҳаҷми иттилоот											√

2.3. Бошууруна ба шакли нав табдил додани иттилоот ва пайдо намудани самтҳои (векторҳои) нави истифодабарӣ											√
2.4. Бурдани баҳсу мунозираи асоснок бе дуршавӣ аз мавзӯи баррасишаванда											√
2.5. <i>Индуктивӣ, дедуктивӣ ва диалектикаи фикри андеша намудан</i>											√
2.6. Ҳал намудани масъалаҳои гузошта бо <i>усули эвристикӣ</i>											√
2.7. Дарёфт намудани ғояҳои нав бо роҳи санчиш, гузаронидани тадқиқот, таҳлили камбудихо, омӯзиши вариантҳои зиёди гуногуни қабули қарорҳо											√
Элементи 3: Инкишоф додани малакаҳои тафаккури эҷодӣ											
3.1. Омӯхтан ва истифодаи <i>усулҳои тафаккури эҷодӣ</i> барои ғояҳои нав ва ноилшавӣ бо мақсадҳо											√
3.2. Муайян намудани <i>масдудкунанда (блокатор)-ҳои тафаккури эҷодӣ</i>											√
3.3. Пайдо кардани имкони корбарӣ ва озмоишдихӣ, бо истифодабарии тафаккури эҷодӣ дар вазъияти корӣ ва ҳаёти дар ҷойҳои шинос ва ношинос											√
3.4. Муошират кардан бо дигарон, гӯш додан ба андешаҳои дигарон оид ба чигуна ғояҳои нав ва тафаккури эҷодиро дастгирӣ ва инкишоф додан, беҳтар кардани тафаккури эҷодӣ											√
Элементи 4: Инкишоф додани тахассуси касбӣ											
4.1. Омӯхтани технологияҳои нав											√

4.2. Омода будан ба тағйирёбии муносибатҳои бозоргонӣ											√
4.3. Омӯхтани тағйирёбии арзишҳои шахсиятӣ											√

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Саволҳо метавонанд бошанд:	- Оё кадом ҳудудҳои вучуд доранд, ки онро бояд ба назар гирифт? - Оё ғояи нав вучуд дорад, ки метавонад ба ин ҳолат орад? - Чӣ тавр ман метавонистам ин масъаларо ҳал кунам? - Оё дигар тарзи иҷрои он вучуд дорад? - Дигарон дар ин ҳолат чӣ тарз кӯшиш мекунанд? - Барои ман чӣ лозим аст, то ки онро беҳтар анҷом диҳам? - Ба ман кадом иттилооти иловагӣ зарур аст? - Ба ман чӣ намерасад? Боз чӣ тақозо карда мешавад? - Бо кӣ онро баррасӣ кунам? - Барои чӣ чунин руҳ дода истодааст?
Индуктивӣ, дедуктивӣ ва диалектикаи фикри андеша намудан –ифода мекунад:	- тафаккури индуктивӣ- вақте ки дар асоси як ё якчанд далелҳои хусусӣ ва мушоҳида ҷамъбаст мекунем, қоидаҳои умумӣ мебарорем; - тафаккури дедуктивӣ –усули тафаккур, ки натиҷаи он ҳулосаи мантиқӣ буда, дар он ҳулосаи ҷузъӣ аз умумӣ бароварда мешавад; - тафаккури диалектикӣ - кӯшиши якҷояшавии ақидаҳо/ мушоҳидаҳои ба ҳам муқобил ё ихтилофи тавсифи менамояд.
Усули эвристикӣ –ин:	- эҳтимоли нисбатан беҳтари стратегия ва тактикаи фаъолияти инсон - ҳалкунандаи масъалаҳои эҷодӣ, яъне дар раванди ҳал намудани масъалаҳои муайян чӣ қор кунад ва дар ин сурат чӣ тавр амал кардан зарур аст.
Ба усули тафаккури эҷодӣ - марбутанд:	- ҳучуми зеҳнӣ; - пайдарҳамии амал; - ёрии шабакаи иҷтимоӣ; - ҳаматарафа тасаввур ва андешаронӣ кардан; - бозии зеҳнӣ; - инъикоси мутобиқатӣ; - истифодаи маҷоз ва қиёс (аналог)-ҳо; - доираи назар; - визуализатсия.
Масдудкунанда- ҳои тафаккури эҷодӣ мешаванд:	- фарҳангӣ; - эҳсосотӣ; - зеҳнӣ; - атрофӣ; - оила; - ғоя ва тасаввуроти мо он аст, ки мо чӣ гуна бояд рафтор намоем; - фишороварии ҳамсолон; - пешгирии таваккал;

	- андешаи «Дар ин ҷо чӣ гуна онро кардан қабул аст?»
Мафҳуми <i>технологияи нав</i> – ин:	- тағйирёбии технологияи истеҳсолоти таҷҳизот, яъне пешрафти техникаи истифодаи технологияи иттилоотӣ, мавод ва ашёи нави таъминкунандаи сатҳи баланди маҳсулоти истеҳсолшаванда, дигаргуншавии муносибати корманд ба кори худ.
<i>Муносибатҳои бозоргонӣ</i> – ин:	- муносибатҳои ташаккулёфтаи иқтисодии байни истеҳсолкунанда, савдогар, харидор, истифодабарандагони мол ва хизматрасонӣ, мақомоти идоракунии давлатӣ ва маҳаллӣ оид ба мубодила, тақсими мол ва хизматрасонӣ, ҳавасмандӣ ба рушди рақобат.
<i>Тағйирёбии арзишҳои шахсиятӣ</i> – ин:	- муносибати наwgонии на танҳо тағйирдиҳандаи симои тафаккури шахсӣ, балки муносибат ба таълим, ба ҳар гуна кор дар ҷомеа, қобилияти ғавран арзёбии ҳолат дар ҳар гуна муҳит, интихоби варианти беҳтарини амалкунӣ дар асоси таҷрибаи донишҳои нав мебошад.

Воҳидҳои салоҳиятҳои заминавӣ

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ		СВ-01-1/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди қатъиян риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат, техникаи бехатарӣ ва зидди суҳторро дар ҷойи кор тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҳама ҷойҳои корӣ.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС-01-1/01 Гузаштан аз муоинаи тиббӣ; - ТС 04-2/01 Расонидани ёрии аввалия.		
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат	1.1. <i>Гузаштан аз дастурдиҳӣ</i> (муқаддимаӣ, ибтидоӣ, ҷорӣ). 1.2. Риоя намудани талаботи дастурамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат. 1.3. Пӯшидани либосҳои махсус ва <i>воситаҳои муҳофизатӣ</i> . 1.4. Риоя намудани меъёрҳо ва қоидаҳои кор. 1.5. Риоя намудани тартиботи дохилии ташкилот/корхона.	
2. Риоя намудани <i>қоидаҳои техникаи бехатарӣ</i> ҳангоми кор бо асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ	2.1. Риоя намудани талаботи дастур оид ба истифодабарии асбобу таҷҳизот. 2.2. Санҷидани ҳолати асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ пеш аз оғози кор. 2.3. Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми кор бо асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ. 2.4. Риоя намудани <i>қоидаҳои бехатарии барқӣ</i> ҳангоми истифодабарии асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ.	
3. Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми кор дар баландӣ	3.1. Гирифтани иҷозат барои иҷрои кор дар баландӣ. 3.2. Истифода намудани <i>воситаҳои муҳофизатӣ-эҳтиётӣ</i> . 3.3. Тайёр намудани сумка/куттии махсус ҳангоми кор дар баландӣ. 3.4. Санҷидани ҳолати насбкунии хавозаҳо/ҷӯббандҳо ва мавҷудияти тавораҳои муҳофизатӣ.	

4. Риоя намудани қоидаҳои бехатарии зидди сухтор	4.1. Риоя намудани <i>қоидаҳои бехатарии зидди сухтори</i> тартиботи дохилии ташкилот. 4.2. Истифода бурдани <i>воситаҳои сухторхомушкунӣ</i> тибқи дастурамал.
--	---

Малакаҳои талабшаванда:	- гирифтани дастурдихӣ оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - истифода намудани дастурамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - истифодаи либоси махсуси корӣ ва воситаҳои муҳофизатӣ; - шинос шудан бо санадҳои меъёрии техникии ҳуқуқӣ ва санадҳои маҳаллии меъёрию ҳуқуқии ҳифзи меҳнат; - иҷро намудани корҳо дар асоси дастурамали вазифавӣ; - гирифтани маълумот оид ба тартиботи дохилии ташкилот/корхона; - гузаштани дастурдихӣ оид ба кор дар баландӣ; - гирифтани иҷозат барои иҷрои корҳо аз рӯи супоришнома ва ё амр; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои муҳофизатӣ тибқи талаботи муассиса/ташкилот; - истифода намудани воситаҳои муҳофизатии барқӣ; - санҷидани ҳолати коршоямии воситаҳои муҳофизатӣ; - санҷидани ҳолати бехатарии ҷойи кор пеш аз оғози кор; - истифода бурдани системаи эҳтиётӣ; - истифода намудани воситаҳои оташнишонӣ тибқи дастурамал ва таъйинот; - расонидани ёрии аввалия ҳангоми сӯхтан.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ-техникӣ оид ба ҳифзи меҳнат; - тартиботи дохилии ташкилот/корхона оид ба ҳифзи меҳнат; - намудҳои дастурдихӣ оид ба техникаи бехатарӣ ва тартиби гузаштани онҳо; - қоидаҳои бехатарии барқии ташкилот; - тартиби таъмини бехатарии ҷои кор; - дастурамали истифодабарии асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ; - қоидаҳои бехатарӣ ҳангоми кор бо асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ; - қоидаҳои истифода бурдани воситаҳои ҳимояи эҳтиётӣ; - қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми кор дар баландӣ; - тартиби истифодабарии хавозаҳо/чӯббандҳо ва тавораҳои муҳофизатӣ; - қоидаҳои бехатарии сухтори ташкилот; - қоидаҳои тахлияи одамон (кӯчонидан) ҳангоми вазъиятҳои ғавқулода; - сабабҳои сар задани сухтор ва пешгирии аз онҳо; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - тозакор; - эҳтиёткор; - масъулнок.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳатгӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии хуччагҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат											
1.1. <i>Гузааштан аз дастурдихӣ</i> (муқаддимаӣ, ибтидоӣ, ҷорӣ)											√
1.2. Риоя намудани талаботи дастурамалҳо оид ба ҳифзи меҳнат		√									
1.3. Пӯшидани либосҳои махсус ва <i>воситаҳои муҳофизатӣ</i>		√									
1.4. Риоя намудани меъёрҳо ва қоидаҳои кор											√
1.5. Риоя намудани тартиботи дохилии ташкилот/корхона		√									
Элементи 2: Риоя намудани <i>қоидаҳои техникаи бехатарӣ</i> ҳангоми кор бо асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ											
2.1. Риоя намудани талаботи дастур оид ба истифодабарии асбобу таҷҳизот											√
2.2. Санҷидани ҳолати асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ пеш аз оғози кор											√
2.3. Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми кор бо асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ	√										
2.4. Риоя намудани <i>қоидаҳои бехатарии барқӣ</i> ҳангоми истифодабарии асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ	√										
Элементи 3: Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми кор дар баландӣ											
3.1. Гирифтани иҷозат барои иҷрои кор дар баландӣ											√

3.2. Истифода намудани воситаҳои муҳофизатӣ-эҳтиётӣ											√
3.3. Тайёр намудани сумка/куттии махсус ҳангоми кор дар баландӣ											√
3.4. Санҷидани ҳолати насбкунии хавозаҳо/чӯббандҳо ва мавҷудияти тавораҳои муҳофизатӣ											√
Элементи 4: Риоя намудани қоидаҳои бехатарии зидди сухтор											
4.1. Риоя намудани қоидаҳои бехатарии зидди сухтори тартиботи дохилии ташкилот											√
4.2. Истифода бурдани воситаҳои сухторхомушкунӣ тибқи дастурамал			√								

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Гузаштани дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ – маъно дорад:	- қабл аз иҷозатдиҳии коргар ба иҷрои вазифаи худ сардор ва шахсони масъул оид ба бехатарӣ уҳдадоранд бо одам ва корманд дастурдиҳии техникаи бехатариро гузаронанд ва имзои дастургирандаро дар журнали техникаи бехатарӣ ба қайд гиранд. Қоидаи мазкур–шарти ҳатмии муносибатҳои меҳнатӣ, батартибдаровардашудаи Кодекси Меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад. Гузаштани он ҳатто ба роҳбари ширкат ҳатмист. Танҳо баъди шиносӣ бо дастур оид ба техникаи бехатарӣ кормандро метавон ба иҷрои корҳо иҷозат дод.
Қоидаҳои техникаи бехатарӣ -ин:	- системаи чорабиниҳои муташаққиллона, санадҳои меъёрӣ, воситаҳои техникӣ ва усулҳои пешгирикунандаи таъсири омилҳои хатарноки истеҳсолӣ ба коргар.
Қоидаҳои бехатарии барқӣ -ин:	- системаи тадбирҳои муташаққиллонаи воситаҳои техникӣ ва усулҳои пешгирикунандаи расиш ба қисмҳои ҷараёнгузар ва таъсиррасонии он ба коргар.
Либоси махсус – ин:	- сарпӯшҳо (тоскулоҳ, берет), костюмҳои гуногун, шим, комбинезон, камзӯл, дастпӯш, пойафзол ва монанди инҳо, яъне он чизҳое, ки ба предметҳои либос тааллуқ доранд ва барои аз омилҳои хатарноки беруна муҳофизат кардани ҳаёт ва саломатии кормандон дар раванди иҷрои корҳо таъйинот доранд.
Воситаҳои муҳофизатӣ-эҳтиётӣ –ин:	- системаи пешгирикунандаи афтидани одам аз баландӣ ё таъминкунандаи эҳтиёткории бехатар аз афтидан.
Қоидаҳои бехатарӣ аз сухтор –ин:	- системаи тадбирҳои муташаққиллонаи воситаҳои техникӣ ва усулҳои пешгирикунандаи ҳолати хатари оташ, барҳамдиҳии он ва таъсиррасонии омилҳои хатарноки истеҳсолӣ ба коргарон.
Воситаҳои сухторхомушкунӣ –ин:	- воситаи махсуси дар ихтиёрдошта ва инчунин, асбобу анҷоми истифодашаванда барои оташнишонӣ (чумаки оташнишонӣ (гидрант), рӯдаҳои оташнишонӣ, оташнишонак, қум, об, чангаки сухторнишонӣ, мисрон (лом), бел, сатил ва ғайра).

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳидҳои салоҳият
Муошират кардан бо забони хориҷӣ дар сатҳи миёна	СВ 02-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди муоширати шифоӣ ва хаттиро ҳангоми иҷрои корҳо тавсиф менамояд. Ҳангоми муошират бо мизочон/фармоишгарон одоби муошират риоя карда мешавад.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: – дар ҳама минтақаҳои қорӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон.	
Элементҳои ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Муошират кардан бо ҳамкорон ва мизочон/фармоишгарон	1.1. Истифодаи изҳори хушмуомилагии мувофиқ ҳангоми муошират бо ҳамкорон. 1.2. Пешниҳоди иттилооти заминавӣ, воқеӣ, шарҳи мушкилот, сабабҳои он ва маъзаратҳои ҳангоми зарурат. 1.3. Истифода бурдани ибораҳои одӣ ҳангоми гуфтугӯ бо ҳамкорон. 1.4. Пешниҳоди тавсияҳо, дастурҳои одӣ дар ҷойи қор оид ба масъалаҳои ҷорӣ.
2. <i>Муошират</i> кардан бо ҳамкорон <i>барои иҷрои корҳои рӯзмарра</i> дар ҷойи қор	2.1. Фаҳмидан ва истифода бурдани калимаҳои калидӣ, ибораҳо, хитобҳо барои нигоҳдории муошират. 2.2. Истифодаи истинод (ссылки), эзоҳот, маводи мушаххас ва усулҳои дидорӣ (визуалӣ) барои нигоҳдории муошират. 2.3. Номбар кардани номгӯи асбоб ва таҷҳизот.
3. Маслиҳат ва дастурдиҳӣ ба ҳамкорон ва зертобеон	3.1. Таъмини <i>иттилоот ва дастурдиҳии</i> возеҳ, мухтасар ва пайдарҳам. 3.2. Нигоҳ доштани муошират бо истифодаи ибора ва саволҳои мантиқан алоқаманд. 3.3. Фаҳмидан ва фаҳмондани аҳамияти аломатҳои огоҳкунанда, манъкунанда ва ишораткунанда ба ҳамкорон ва мизочон/фармоишгарон.

Малақаҳои талабшаванда:	- малақаҳои робитавӣ ва байнишахсӣ барои таъмини муносибати мусбат ва хушмуомилагӣ бо ҳамкорон; - муошират кардан шифоӣ ва хаттӣ дар мавзӯи касбӣ ва рӯзмарра; - тарҷумаи матнҳои самти касбидошта (бо истифодаи луғат); - мунтазам мукамал додани захираи луғавӣ барои такмил додани нутқи шифоӣ ва хаттӣ; - истифода бурдани калимаҳои асосӣ, ибора, пешниҳод, захираҳои луғавӣ барои интиқоли маълумот, вақт, ҷой, фосила, хоҳишмандӣ, дастурҳо барои қонеъ гардонидани талаботи умумии ҳамкорон; - риоя кардани ишора ва аломатҳои огоҳкунанда, манъкунанда.
Донишҳои талабшаванда:	- воҳидҳои лексии самти касбидошта; - грамматика барои хондани тарҷумаи (бо луғат) матнҳои хориҷии самти касбидошта; - аҳамияти аломатҳои огоҳкунанда, манъкунанда ва ишорадиҳанда.
Муносибати талабшаванда ба қор:	Чунин бояд буд: - боадаб; - ташаббускор; - меҳнатдӯст.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳатти ба саволҳо/тест ҷавоб додан	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мувоҳида	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи хонанда/худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Муошират кардан бо ҳамкорон ва мизочон/фармоишгарон											
1.1. Истифодаи изҳори хушмуомилагии мувофиқ ҳангоми муошират бо ҳамкорон				√							
1.2. Пешниҳоди иттилооти заминавӣ, воқеӣ, шарҳи мушкилот, сабабҳои он ва маъзаратҳои ҳангоми зарурат				√							
1.3. Истифодаи бурдани ибораҳои оддӣ ҳангоми гуфтугӯ бо ҳамкорон				√							
1.4. Пешниҳоди тавсияҳо, дастурҳои оддӣ дар ҷойи кор оид ба масъалаҳои ҷорӣ				√							
Элементи 2: <i>Муошират</i> кардан бо ҳамкорон <i>барои иҷрои корҳои рӯзмарра</i> дар ҷойи кор											
2.1. Фаҳмидан ва истифодаи бурдани калимаҳои калидӣ, ибораҳо, хитобҳо барои нигоҳдории муошират				√							
2.2. Истифодаи истинод (ссылки), эзоҳот, маводи мушаххас ва усулҳои дидорӣ (визуалӣ) барои нигоҳдории муошират				√							
2.3. Номбар кардани номгӯи асбоб ва таҷҳизот				√							
Элементи 3: Маслиҳат ва дастурдихӣ ба ҳамкорон ва зертобеон											
3.1. Таъмини <i>иттилоот ва дастурдихии</i> возеҳ, мухтасар ва пайдарҳам				√							
3.2. Нигоҳ доштани муошират бо истифодаи ибора ва саволҳои мантиқан алоқаманд				√							
3.3. Фаҳмидан ва фаҳмондани аҳамияти аломатҳои				√							

огоҳкунанда, манъкунанда ва ишораткунанда ба ҳамкорон ва мизочон/фармоишгарон											
---	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Муошират барои иҷрои корҳои рӯзмарра:	- гуфтугӯ бо телефон; - қабули иттилоот; - мукотиба; - пешниҳоди иттилооти оддӣ ҷиҳати иҷрои кор; - посух додан ба саволҳои одии ба кор алоқаманд.
Иттилоот:	- нақшаҳо, аломатҳо, диаграммаҳо, намудҳои таҷҳизот; - аломатҳои иттилоотӣ барои расонидани ёрӣ; - брошураҳо бо забони муайян навишташуда; - лавҳаҳои байналхалқӣ, овезаҳо.
Дастурамалҳо:	- дастурамали вазифавӣ бо забони хориҷӣ; - дастурамал оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - дастурамал оид ба истифодабарии таҷҳизот ва асбобҳо.

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Омода намудани ҷойи кор		СИ 7632-01-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди ташкил намудани шароити корӣ дар ҷойи кор ва омода намудани асбобу таҷҳизоти кандакориро бо назардошти риояи техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми омода кардани ҷойи кор.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ.		
Элементи ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Ташкил намудани шароити корӣ бо назардошти риояи техникаи бехатарӣ	1.1. Омода намудани мизи корӣ барои истеҳсоли маҳсулоти ҳаҷман хурд. 1.2. Омода намудани мизи корӣ барои истеҳсоли маҳсулоти ҳаҷман калон. 1.3. Омода кардани мизи наҷҷорӣ (дуредгарӣ) барои тайёр кардани маҳсулоти кандакорӣ. 1.4. Омода кардани мизи мучаҳҳаз бо чарх барои тезкунӣ ва ислоҳи асбобҳо.	
2. Омода намудани асбобу таҷҳизоти корӣ	2.1. Мучаҳҳаз гардонидани ҷойи корӣ бо асбобҳои кандакорӣ ва ёрирасон. 2.2. Тез ва ислоҳ кардани асбобҳои кандакорӣ. 2.3. Мучаҳҳаз гардонии ҷойи кор бо воситаҳои механиконидаи ҷараёни кандакорӣ. 2.4. Санҷидани ҳолати коршоямии асбобу таҷҳизоти корӣ. 2.5. Ба кор даровардани дастгоҳу таҷҳизоти барқӣ.	

Малакаҳои талабшаванда:	- иҷро намудани кор тибқи талаботи дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ; - омода намудани шароити ҷойи кор мувофиқи талаботи ҳифзи меҳнат ва санитарии гигиенӣ; - ба тартиб ҷойгир кардани мавод ва асбобҳо; - интиҳоб намудани мизи корӣ барои истеҳсоли маҳсулоти ҳаҷман хурду калон; - санҷидани ҳолати таҷҳизотҳо пеш аз истифодабарӣ; - интиҳоб намудани ҷой барои тез кардани асбобҳои корӣ; - ҷобачо кардани асбобҳои ёрирасон; - истифода намудани шиканча (струбцина); - пӯшидани либосҳои махсус ва воситаҳои муҳофизатӣ; - тоза нигоҳ доштани ҷойи корӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва дастурамали дохилии ташкилот/муассиса; - муътадили равшанӣ ва шароити санитарӣ-гигиенӣ кор; - хусусиятҳои иҷрои корҳои кандакорӣ;

	- талабот ба бинои ҷойи кори кандакор; - воситаҳои муосири механиконидаи ҷараёни кандакорӣ; - навъҳои ҷӯбҳое, ки аз онҳо мизи корӣ омода карда мешавад; - меъёри стандартӣ ғафсии тахтаи мизи корӣ; - қоидаҳои нигоҳ доштани асбобҳои корӣ; - қоидаҳои асосии омода кардани ҷойи кори кандакорӣ; - қоидаҳои омода кардан, ба кор даровардан ва хомӯш кардани дастгоҳу таҷҳизотҳои барқӣ; - дастурамали вазифавии устои Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб; - намудҳои шиканча (струбцина); - сохти мизи кори (верстак); - воситаҳои мустақкам кардани маҳсулоти нимтайёр дар мизи корӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизақор; - масъул; - зирақ; - ташаббусқор;

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии хуҷагҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимигиранда/худомаҷоридихӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Ташкил намудани шароити корӣ бо назардошти риояи техникаи бехатарӣ											
1.1. Омода намудани мизи корӣ барои истеҳсоли маҳсулоти ҳаҷман хурд	√			√							
1.2. Омода намудани мизи корӣ барои истеҳсоли маҳсулоти ҳаҷман калон	√			√							
1.3. Омода кардани мизи наҷқорӣ (дуредгарӣ) барои тайёр кардани маҳсулоти кандакорӣ	√			√							
1.4. Омода кардани мизи муҷаххаз бо ҷарх барои тезқунӣ ва ислоҳи асбобҳо	√			√							

Элементи 2: Омода намудани асбобу таҷҳизоти корӣ											
2.1. Мучаҳҳаз гардонидани ҷойи корӣ бо асбобҳои кандакорӣ ва ёрирасон	√			√							
2.2. Тез ва ислоҳ кардани асбобҳои кандакорӣ	√			√							
2.3. Мучаҳҳаз гардонии ҷойи кор бо воситаҳои механиконидаи ҷараёни кандакорӣ	√			√							
2.4. Санҷидани ҳолати коршоямии асбобу таҷҳизоти корӣ	√			√							
2.5. Ба кор даровардани дастгоҳу таҷҳизоти барқӣ	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Талабот ба бинои ҷойи кори кандакор – бояд чунин бошад:	- кандакор бояд дар бинои васеъу барҳаво, ки ҳарорату намнокиаш муътадил аст, кор кунад. Деворҳо ва сақфи бино бояд, ки бо ранги равшан рангмолӣ шуда бошад.
Воситаҳои муосири механиконидаи ҷараёни кандакорӣ – ин:	- истифодаи дастгоҳҳои печдори рандакорӣ, ки тавассути барномаҳои ададӣ идора мешаванд. Ин дастгоҳҳо коркарди гуногуни сатҳи болои ҷӯбу тахта, аз ҷумла кандакорихоеро иҷро менамояд, ки баъдан эҳтиёҷ ба такмили дастии он намеронад.

Номи воҳиди салоҳият		Рамзи воҳиди салоҳият
Истифода намудани асбобу таҷҳизоти корӣ		CI 7632-02-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди истифодаи асбобу таҷҳизотҳо, иҷрои корҳои тезкунӣ ва ислоҳи афзорҳои кандакориро бо назардошти риояи техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.		
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми истифодаи асбобу таҷҳизотҳои корӣ.		
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - CI 7632-01-3/01 Омода намудани ҷойи кор.		
Элементи ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС	
1. Риоя намудани техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи асбобу таҷҳизотҳо	1.1. Ҷобачо кардани афзорҳои корӣ ва маҳсулоти нимтайёр тибқи талаботи техникаи бехатарӣ. 1.2. Аз назар гузаронидан ҳолати асбобҳои буранда. 1.3. Шинос шудан бо дастурамалҳои техникаи бехатарии асбобу таҷҳизоти корӣ.	
2. Истифода бурдани асбобу таҷҳизотҳои гуногуни кандакорӣ	2.1. Истифода бурдани афзорҳои асосӣ . 2.2. Истифода бурдани афзорҳои ёрирасон .	
3. Иҷро намудани тезкунӣ ва ислоҳи	3.1. Омода намудани шароит барои тезкунӣ ва ислоҳи афзорҳои кандакорӣ.	

афзорҳои кандакорӣ	3.2. Гузаронидани раванди тезкунӣ ва ислоҳи афзорҳои кандакорӣ. 3.3. Санчидани тезии афзорҳо.
Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи асбобу таҷҳизотҳо; - ҷобачо намудани афзорҳои корӣ тибқи талаботи техникаи бехатарӣ; - санчидани коршоямии асбобҳои корӣ; - кор кардан бо асбобҳои гуногуни кандакорӣ; - кор кардан бо асбобҳои нишонгузорӣ, пармакунӣ ва арракунӣ; - тез кардани исканаҳо; - муҳайё намудани шароит барои нигоҳдории афзорҳои кандакорӣ; - иҷро намудани корҳои нигоҳдории афзорҳои кандакорӣ; - санчидани тезии афзор ба воситаи буридани ҷӯбҳои қабаташон мулоим; - муҳайё кардани қутии дастгоҳи кандакорӣ, ҷевон ва тахтачаҳои борики ба девор задашаванда барои нигоҳдории исканаҳо; - молидани рағған ба афзорҳо барои нигоҳ доштан.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи асбобу таҷҳизотҳо; - тартиби санчидани ҳолати коршоямии асбобҳои корӣ; - намудҳои гуногуни афзорҳои кандакорӣ; - намудҳои афзорҳои ёрирасон; - асбобҳои тезкунии афзорҳои кандакорӣ; - тарзҳои гуногуни тез кардани афзорҳо; - ҷӯбҳои қабаташон мулоим; - шароити нигоҳ доштани асбобҳои корӣ; - талаботи ҳифз намудани афзорҳои корӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - масъулиятнок; - зирак; - ташаббускор; - дилсӯз; - эҳтиёткор; - эҷодкор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии хуччагҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимигиранда/ худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Риоя намудани техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи асбобу таҷҳизотҳо											
1.1. Ҷобачо кардани афзорҳои корӣ ва маҳсулоти нимтайёр тибқи талаботи техникаи бехатарӣ	√			√							
1.2. Аз назар гузаронидан ҳолати асбобҳои буранда	√			√							
1.3. Шинос шудан бо дастурамалҳои техникаи бехатарии асбобу таҷҳизоти корӣ	√			√							
Элементи 2: Истифода бурдани асбобу таҷҳизотҳои гуногуни кандакорӣ											
2.1. Истифода бурдани афзорҳои асосӣ	√			√							
2.2. Истифода бурдани афзорҳои ёрирасон	√			√							
Элементи 3: Иҷро намудани тезкунӣ ва ислоҳи афзорҳои кандакорӣ											
3.1. Омода намудани шароит барои тезкунӣ ва ислоҳи афзорҳои кандакорӣ.	√			√							
3.2. Гузаронидани раванди тезкунӣ ва ислоҳи афзорҳои кандакорӣ.	√										
3.3. Санҷидани тезии афзорҳо.	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Афзорҳои асосии кандакорӣ – инҳоянд:	- исканаҳои рост бо теғи паҳнияш 3-30 _{мм} , исканаҳои нимдоира-пахнии теғ 3-25 _{мм} , исканаҳои клюкарз бо теғи паҳнияш 2-15 _{мм} , исканаҳои серазик паҳнии теғаш 2-3 _{мм} , исканаҳои уребшакл (доскала), ки ду навъ мешаванд исканаҳои уребшакли дароз ва исканаҳои рост, исканаҳои уребшакли кӯтоҳ (дарозии теғ 40-50 _{мм} .
--------------------------------------	--

Афзорҳои ғридиҳандаи кандакорӣ – инҳоянд:	- асбобҳои нишонгузорӣ, афзорҳои пармакунӣ (сӯрохкунӣ) ва асбобҳои арракунӣ.
--	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Муайян намудани сифати маводи масрафшаванда	СИ 7632-03-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди интиҳоб намудани навъҳои гуногуни чӯбҳоро барои кандакорӣ ва муайян кардани сифати онҳоро вобаста ба намуди берунӣ (доғ, пусида, ҳашаротзада) ва намнокӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми муайян намудани сифати мавод ва интиҳоби навъи чӯбу тахта барои кандакорӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СИ 7632-01-3/01 Омода намудани ҷойи кор; - СИ 7632-02-3/01 Истифода намудани асбобу таҷҳизоти корӣ.	
Элементи ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС
1. Интиҳоб намудани чӯб барои кандакорӣ	1.1. Истифода бурдани чӯбҳои нарм. 1.2. Истифода бурдани чӯбҳои сахт.
2. Муайян кардани сифати чӯбу тахта	2.1. Муайян кардани сифати чӯбу тахта аз намуди берунааш. 2.2. Муайян кардани намии чӯб .
3. Интиҳоб намудани маводи ғрирасон	3.1. Интиҳоб намудани маводи ғрирасони яқумдараҷа . 3.2. Интиҳоб намудани санги тезкунӣ ва сунбода (наждак). 3.3. Интиҳоб намудани маводи рангангезӣ ва ҷило (лак).

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва талаботи ҳифзи муҳити зист/экология; - муайян намудани сифати мавод барои кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб; - муайян кардани навъҳои чӯбу тахта ; - муайян кардани ҳолати чӯб; - хушк кардани чӯб; - фарқ кардани навъҳои чӯбу тахта; - интиҳоб намудани маводи ғрирасон вобаста ба талаботи маҳсулоти омодашаванда; - интиҳоб намудани ранг ва маводи ҷилодиҳанда.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва талаботи ҳифзи муҳити зист/экология; - сохтори чӯб; - аломатҳо ва хосиятҳои навъҳои чӯб; - навъи чӯбҳои нарм; - навъи чӯбҳои сахт; - ранг ва тобиши (ҷилодиҳии) чӯбҳо; - тағйирёбии ранги чӯбҳо; - таассур (реаксия)-ҳои таркиби чӯб.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - пуртоқат; - мушоҳидакор.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди қор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Чамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдиҳӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозиҳои нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимигиранда/ худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Интиҳоб намудани ҷӯб барои қандақорӣ											
1.1. Истифода бурдани ҷӯбҳои нарм	√			√							
1.2. Истифода бурдани ҷӯбҳои сахт	√			√							
Элементи 2: Муайян кардани сифати ҷӯбу тахта											
2.1. Муайян кардани сифати ҷӯбу тахта аз намуди берунааш	√			√							
2.2. Муайян кардани намии ҷӯб	√			√							
Элементи 3: Интиҳоб намудани маводҳои ёрирасон											
3.1. Интиҳоб намудани маводи ёрирасони якумдараҷа	√			√							
3.2. Интиҳоб намудани санги тезкунӣ ва сунбода (наждак)	√			√							
3.3. Интиҳоб намудани маводи рангангезӣ ва ҷило (лак)	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити қорӣ, вазъият, шароити асосии қорӣ)

Сифати ҷӯбу тахта – ин:	- масъалан ҷӯби аълосифат агар аз чунин норасиҳое ба монанди торҳои моил, баҳампечидагӣ, берун зада баромадагӣ, гурмҳо, тарқидагӣ, кирмхурдагӣ, пусидагӣ эмин бошад.
Муайян кардани намии ҷӯб - ин тавр аст:	- бо ёрии асбобҳои махсуси намисанҷ (влагомеров) муайян карда мешавад. - агар асбоб набошад бо андозаи муайяни баробар як пораги аз ҷӯби хушк ва тар бурида дар алоҳидагӣ бармекашанд, фарқият бо истифодаи формулаи $W = (M1 - M2) \times 100\%$: M2 , ки дар ин ҷо W - дараҷаи намӣ, M1 - вазни намунаи тар, M2 - вазни намунаи хушк, ҳисоб карда мешавад (ҳарчанд ин усул аниқии пураро намедихад).

Маводи ёрирасони яқумдараҷа – инҳо:	- қалам, хаткуркунак, ҷадвал, паргор, қоғаз, қоғазӣ шафоф (калка).
Навъҳои ҷӯбу тахтаҳоро аз якдигар бо нишонаҳои зерин фарқ кардан мумкин:	- наъви олӣ бо бенуксонияш фарқ мекунад. Дар ин наъв нишонаҳои гурму кафидагӣҳо, пусидагӣҳо ва аз ҳашарот захишуда дида намешавад. - дар наъви яқум каме гурмдорию кафидаҳо мушоҳида мешавад. - наъви дуҷӯи ҷӯбу тахтаҳо нисбатан нарм буда дар онҳо нуксонҳои зиёд дида намешавад. - дар наъви сеҷӯи нишонаҳои пусидагӣ, захмҳои занбуруғӣ ва нуксонҳои хусусияти биологидошта дида намешавад. - дар наъви чорум тамоми намуди нуксонҳоро дидан мумкин.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Қабул намудани фармоиш	СІ 7632-04-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди қабули фармоиш аз мизочон/фармоишгарон ва тартиб додани нақшаи корӣ барои иҷрои он бо назардошти риояи тартиботи дохилии корхона/ташкilot ва ҳифзи меҳнат тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур:	
- дар ҷои кор ҳангоми қабули фармоиш аз мизочон/фармоишгарон.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ):	
- ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/ фармоишгарон; - ТС 06-3/01 Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ; - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СВ 02-3/01 Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи миёна; - СІ 7632-03-3/01 Муайян намудани сифати маводи масрафшаванда.	
Элементи ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Қабул намудани фармоиш	1.1. Муайян кардани мақсади фармоишгар (муштарӣ). 1.2. Намоиш додани намунаи корҳо аз намоишгоҳи корхона, наворҳои видеоӣ ва маҳсулоти тайёршуда. 1.3. Қўмак расондан ба фармоишгар дар интихоби маҳсулоти тайёркардашуда. 1.4. Интихоб намудани андоза ва намуди маҳсулоти кандакоришаванда.
2. Тартиб додани нақшаи корӣ тибқи фармоиши гирифта	2.1. Муайян намудани маводи масрафшаванда. 2.2. Муайян кардани пайдарпаии иҷрои корҳо. 2.3. Муайян кардани раванди кор ва муҳлати иҷрои он.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани талаботи дохилии корхона/ташкilot; - риоя намудани одоби касбӣ; - ҷамъоварӣ намудани иттилоот оид ба маҳсулоти фармоишшуда; - омӯхтани сарчашмаҳои таърихӣ; - омӯхтани навгониҳои муосири кандакорӣ; - пешниҳод ва амалӣ намудани ғояҳои (идея) нав; - муайян намудани маблағ ва ҳаҷми кори иҷрошаванда; - ба нақша гирифтани раванди кор.
Донишҳои талабшаванда:	- талаботи дохилии корхона/ташкilot ҳангоми қабул намудани

	фармоиш; - одоби муошират; - мафҳуми этика ва ахлоқ; - одоби сӯҳбат ва маданияти нутқ; - қоидаҳои бурдани музокира; - намудҳои корҳои кандакорӣ ва қоидаҳои қабули онҳо; - қоидаи бастани шартнома.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - пуртоқат; - зирак; - ташаббускор; - эҷодкор; - хушмуомила; - меҳрубон; - хайрхоҳ.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушхидати бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии хуччатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мувоҳида	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимигранда/ худбаҳоидихӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Қабул намудани фармоиш											
1.1. Муайян кардани мақсади фармоишгар (муштарӣ)	√			√							
1.2. Намоиш додани намунаи корҳо аз намоишгоҳи корхона, наворҳои видеой ва маҳсулоти тайёршуда								√			
1.3. Кӯмак расондан ба фармоишгар дар интиҳоби маҳсулоти тайёркардашуда	√			√							
1.4. Интиҳоб намудани андоза ва намуди маҳсулоти кандакоришаванда								√			
Элементи 2: Тартиб додани нақшаи корӣ тибқи фармоиши гирифта											
2.1. Муайян намудани маводи масрафшаванда	√			√							

2.2. Муайян кардани пайдарпаии иҷрои корҳо	√			√							
2.3. Муайян кардани раванди кор ва муҳлати иҷрои он	√		√								

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Ба нақша гирифтани раванди кор – ин:	- раванди гузоштани ҳадафҳо ва муайян кардани он чизест, ки барои ноил шудан ба онҳо чӣ бояд кард, яъне муайян кардани вазифаҳои мушаххас. - Ба банақшагирӣ инчунин таълуқ дорад: - тартиб додани нақшаҳо; - тақсимои захираҳо; - муҳлати иҷро; - муҳлати коркарди маҳсулот; - қабули қарор ва ғайра.
---	---

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Омода кардани маҳсулоти нимтаёр	CI 7632-05-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омода кардани маводи масрафшаванда барои корҳои кандакорӣ, гирифтани андозаи маҳсулоти нимтаёр ва иҷрои корҳои арракунӣ ва рандакунӣ бо назардошти риояи қатъии техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми тайёр кардани маводи нимтаёр барои кандакорӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - CI 7632-01-3/01 Омода намудани ҷойи кор; - CI 7632-02-3/01 Истифода намудани асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ; - CI 7632-03-3/01 Муайян намудани сифати маводи масрафшаванда.	
Элементи ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Омода кардани маводи масрафшаванда	1.1. Тоза кардани дарахт аз пусту шоҳаҳо. 1.2. Пора кардани дарахт ба ғулаҳо. 1.3. Ҷушонодани маҳсулоти нимтайёр бо илова кардани намак ба муҳлати муқарраршуда. 1.4. Нигоҳ доштани маҳсулоти нимтайёр муваққатан дар тағхона (подвал). 1.5. Кучонидани маҳсулоти нимтайёр аз тағхона ба бинои шамолрас.
2. Гирифтани андозаи маҳсулоти нимтаёр	2.1. Шинос шудан бо нақша. 2.2. Тайёр намудани афзорҳои нишонгузорӣ ва мавод дар болои мизи корӣ. 2.3. Гузаронидани нишонгузорӣ.
3. Иҷро намудани корҳои арракунӣ ва рандакунии маҳсулоти нимтаёр	3.1. Омода кардани асбобу таҷҳизоти арракунӣ ва рандакунии маҳсулоти нимтаёр. 3.2. Иҷро намудани буриши радиалӣ . 3.3. Иҷро намудани буриши тангенциалӣ . 3.4. Иҷро кардани рандакунӣ. 3.5. Санҷидани сифати кори анҷомдодашуда.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи асбобу таҷҳизоти арракунӣ ва рандакунӣ; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои муҳофизатӣ; - иҷро кардани корҳои тозакунии дарахт аз пусту шохаҳо; - иҷро кардани корҳои порча ба порча буридани дарахт; - хушк кардани чӯб; - иҷро кардани нишонгузори дуруст тибқи нақша; - интиҳоб намудани арраҳо барои иҷрои буришҳои гуногун; - истифода бурдани намудҳои гуногуни арраҳо; - тез кардани арраҳо; - интиҳоб кардани рандаҳо барои рандакунии маҳсулоти нимтайёр; - омода кардани рандаҳо ба кор; - ранда кардани чӯбу тахтаҳо; - истифода намудани асбобу таҷҳизоти муосири андозагирӣ; - гузаронидани санчиши сифати масолеҳ.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми истифодаи асбобу таҷҳизоти арракунӣ ва рандакунӣ; - тартиб ва вақти буридани дарахт; - намудҳои буриши дарахт; - дараҷаи намнокии чӯб; - қоидаҳои хушк кардани чӯб дар камера; - қоидаҳои хушк кардани чӯб дар шароити хона; - қоидаҳои тарҳрезии нақшаҳо; - асбобҳои ченкунӣ; - намудҳои арра ва тартиби истифодабарии онҳо; - хосиятҳои техникий арраҳои мудавварӣ барқӣ; - тарзи буриши радиалии чӯбу тахта; - тарзи буриши тангенсалии чӯбу тахта; - афзорҳои рандакунӣ; - усулҳои рандакунӣ; - тартиби муайян намудани сифати чӯб.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - пуртоқат; - зирак; - эҷодкор; - эҳтиёткор; - ташаббускор; - ботаҳамул.

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушотидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳатӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимигиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Омода кардани маводи масрафшаванда											
1.1. Тоза кардани дарахт аз пуста шохҳо	√			√							
1.2. Пора кардани дарахт ба ғулаҳо	√			√							
1.3. Чушонидани маҳсулоти нимтайёр бо илова кардани намак ба муҳлати муқарраршуда	√			√							
1.4. Нигоҳ доштани маҳсулоти нимтайёр муваққатан дар тағхона (подвал)	√			√							
1.5. Кучонидани маҳсулоти нимтайёр аз тағхона ба бинои шамолрас	√			√							
Элементи 2: Гирифтани андозаи маҳсулоти нимтаёр											
2.1. Шинос шудан бо нақша				√							
2.2. Тайёр намудани афзорҳои нишонгузорӣ ва мавод дар болои мизи корӣ	√			√							
2.3. Гузаронидани нишонгузорӣ	√			√							
Элементи 3: Иҷро намудани корҳои арракунӣ ва рандакунии маҳсулоти нимтаёр											
3.1. Омода кардани асбобу таҷҳизоти арракунӣ ва рандакунии маҳсулоти нимтаёр				√							√
3.2. Иҷро намудани <i>буриши радиалӣ</i>	√			√							
3.3. Иҷро намудани <i>буриши тангенциалӣ</i>	√			√							

3.4. Иҷро кардани рандакунӣ	√			√							
3.5. Санҷидани сифати кори анҷомдодашуда				√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Буриши радиалӣ - ин:	- буришест, ки дар он меҳвари буриш аз мағзи чӯб мегузарад ва дар натиҷа хатҳои ҳалқаҳои солона дар қисмати тахта бо буриши кунҷи 76-90 дараҷа ро ташкил медиҳад. Чӯби тахтаҳои радиалӣ буридашуда аз ҷиҳати ранг ва сохтшон хеле шабоҳат доранд.			
Буриши тангенциалӣ - ин:	- буришест, ки бо хати тамос ба ҳалқаҳои солона дар андак масофа аз дила (сердцевина) иҷро карда мешавад. Чунин тахтаҳо дорои сохтори намоён ва шакли мавҷи дурахшони ҳалқаҳои солона мебошад. Коэффисенти вазнпартоӣ аз хушкидан ва варамкардан аз намнокии тахтаҳо бо буриши тангенциалӣ аз тахтаҳои бариши радиалӣ ду баробар зиёд аст, ки ин боиси шаклдигаркунии (деформатсияи) назарраси онҳо ҳангоми тағйирёбии ҳолати намай мегардад.			
Хосиятҳои техникии арраҳои мудааварӣ барқӣ – ин тавр аст:	Нишондиҳандаҳо	ИЭ- 5104	ИЭ- 5106	ИЭ- 5107
	Кутри чархарра мм	200	160	200
	Умқи зиёдтарини арракунӣ мм	70	45	65
	Кунҷи моили чархарра мм	0...45	0...45	0...45
	Зудии чархзании чархарра давр/дақиқа	2400	2900	2900
	Суръати интиқол зимни буриш ба тамоми умқ м/дақиқа	1,2	-	-
	Муҳаррики барқӣ,тавоноии ғоиданок ,кВт... зудии ҷараён, Гц	06 50	0,37 50	0,75 50
	Андозаҳои ҳаҷми (дарозӣ х васеъгӣ х баландӣ) мм	365x280x300	252x352x226	360x360x240
	Вазн кг	10,5	5	6,5

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Ширеш намудани масолеҳҳои нимтаёр	СИ 7632-06-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди тайёр кардани ширеш ва маводи ширешшаванда, молидани ширеш ба маводи ширешшаванда ва пахш (запрессовка) кардани маводи ширешмолидаро тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҷои кор ҳангоми ширеш намудани маводҳои нимтаёр.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ;	

- CI 7632-01-3/01 Омода намудани ҷойи кор; - CI 7632-02-3/01 Истифода намудани асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ; - CI 7632-03-3/01 Муайян намудани сифати маводи масрафшаванда; - CI 7632-05-3/01 Омода кардани маҳсулоти нимтаёр.	
Элементи ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Омода кардани ширеш ва маводи ширешшаванда	1.1. Шинос шудан бо дастури истифодабарии ширеш. 1.2. Тайёр кардани ширеш. 1.3. Тайёр кардани маводи ширешшаванда.
2. Молидани ширеш ба сатҳҳои пайваستшаванда	2.1. Молидани ширеш тариқи дастӣ мувофиқи технология. 2.2. Молидани ширеш тариқи дастгоҳи махсус.
3. Фушурдан/пахш намудани (запресовка) масолеҳи часпонидашуда	3.1. Фушурдани (запресовка) маводи ширешмолида бо исканча . 3.2. Фушурдани (запресовка) маводи ширешмолида бо асбобҳои худсохт.

Малакаҳои талабшаванда:	- гузаштан аз дастурдиҳии техникаи бехатарӣ; - иҷро намудани кор тибқи талаботи дастурамал оид ба техникаи бехатарӣ; - истифода намудани либосҳои махсус ва воситаҳои муҳофизатӣ; - ҷойгир кардани мавод ва асбобҳо дар ҷойи таъйиншуда; - омода кардани ширеш барои истифодабарӣ; - истифода намудани дастурамалҳо оид ба корҳои ширешкунӣ; - истифода намудани исканча (струбцина).
Донишҳои талабшаванда:	- намудҳои дастурдиҳии техникаи бехатарӣ; - намудҳои ширеш; - меъёри молидани ширеш; - тарзи хунук ширешкунӣ ва исканҷакунӣ ; - тартиби истифодаи маводи ширешкунӣ; - намудҳои исканча (струбцина); - қоидаҳои истифодаи воситаҳои муҳофизатӣ. - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - пуртоқат; - зирак; - ботаҳамул; - масъулиятнок.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодихии маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоихавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимигиранда/ худбаҳодихӣ	Баҳодихии тарафи сеюм
Элементи 1: Омода кардани ширеш ва маводи ширешшаванда											
1.1. Шинос шудан бо дастури истифодабарии ширеш	√			√							
1.2. Тайёр кардани ширеш	√			√							
1.3. Тайёр кардани маводи ширешшаванда	√			√							
Элементи 2: Молидани ширеш ба сатҳҳои пайвастишаванда											
2.1. Молидани ширеш тариқи дастӣ мувофиқи технология	√			√							
2.2. Молидани ширеш тариқи дастгоҳи махсус	√			√							
Элементи 3: Фушурдан/пахш намудани (запресовка) масолеҳи часпонидашуда											
3.1. Фушурдани (запресовка) маводи ширешмолида бо исканча	√		√								
3.2. Фушурдани (запресовка) маводи ширешмолида бо асбобҳои худсохт	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Исканча - ин:	- асбобест бо механизми фишурдан барои мустаҳкам кардани қисмҳо ҳангоми коркард ё ширеш кардани ду ҷузъи маҳсулот.
Тарзи хунук ширешкунӣ - ин:	- вақти кушод ва пушидани нигоҳдорӣ на бештар аз 30 д ҳарорати қабат, °с 18-25 , фишори нисбӣ, МПа 0,5-1 , нигоҳдорӣ соат : таҳти фишор 4-5 , баъди бартараф кардани фишор 24 .
Исканчакунӣ - ин:	- дар миёни асбоб ҷузъҳои маҳсулоти часпакшавандаро гузошта, баъд аз он бо ёрии тофтани винтҳо ё пружина фишор меоранд.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Истифода бурдани чӯбҳои маҳаллӣ	CI 7632-07-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди интиҳоби чӯбҳои маҳаллӣ ва тайёр кардани онҳоро барои корҳои кандакорӣ бо назардошти риояи техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - хангоми истифодаи чӯбҳои маҳаллӣ барои тайёр кардани маҳсулоти кандакорӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - CI 7632-01-3/01 Омода намудани ҷойи кор; - CI 7632-02-3/01 Истифода намудани асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ; - CI 7632-03-3/01 Муайян намудани сифати маводи масрафшаванда; - CI 7632-05-3/01 Омода кардани маҳсулоти нимтаёр.	
Элементи ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС
1. Интиҳоб намудани чӯби маҳаллӣ дар кандакорӣ	1.1. Интиҳоб намудани асбобҳои корӣ. 1.2. Муайян кардани сифат ва вақти буридани чӯб . 1.3. Буридан ва мувофиқ кардани ғулачӯб.
2. Коркард кардани чӯби маҳаллӣ	2.1. Арра кардани ғулачӯб мувофиқи ченаки лозима. 2.2. Хушк кардани чӯбтахта. 2.3. Коркард ва тайёр кардани чӯб мувофиқи маҳсулоти фармоишшуда.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ ва ҳифзи муҳити зист/экология; - иҷро намудани кор тибқи талаботи дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатарӣ; - муайян кардани сифати чӯб; - интиҳоб намудани асбобу таҷҳизот ва ҷанҷидани коршоямии онҳо; - буридани чӯб ба дарозӣ; - буридани чӯб ба тарзи кундаланг.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи бехатарӣ хангоми буридани дарахт ва коркарди чӯб; - сохти дарахт; - вақти буридани дарахтҳо; - асосҳои буриши чӯбу тахтаҳо; - қоидаҳои хушк кардани чӯб; - тартиби коркарди чӯб; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизакор; - масъул; - эҳтиёткор; - ташкилотчӣ; - уҳдабаро; - ташаббускор;

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳатти ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии хуччатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдиҳӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимигиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Интиҳоб намудани ҷӯби маҳаллӣ дар кандакорӣ											
1.1. Интиҳоб намудани асбобҳои корӣ	√			√							
1.2. Муайян кардани сифат ва вақти буридани ҷӯб	√			√							
1.3. Буридан ва мувофиқ кардани ғулаҷӯб	√			√							
Элементи 2: Коркард кардани ҷӯби маҳаллӣ											
2.1. Арра кардани ғулаҷӯб мувофиқи ченаки лозима	√			√							
2.2. Хушк кардани ҷӯбтахта	√			√							
2.3. Коркард ва тайёр кардани ҷӯб мувофиқи маҳсулоти фармоишшуда	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Вақти буридани ҷӯб – ин:	- моҳҳои октябр то январ бояд сурат гирад. Зеро дар ин муддат ҳаракати шира дар танаи дарахт қатъ мегардаду хатари кафидани ҷӯбҳо, шикаста шудани онҳо ба илати мағорбандиюву ҳашаротхӯрӣ кам дида мешаванд.
---------------------------------	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Нусхабардорӣ намудани ангора ба масолеҳи кандакоришаванда	CI 7632-08-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди нусхабардорӣ кардани нигораи ангораро дар болои маҳсулоти кандакоришаванда бо усулҳои анъанавӣ ва истифодаи қоғазӣ нусхабардор тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - хангоми нусхабардорӣ намудани ангора ба масолеҳи кандакоришаванда.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - CI 7632-01-3/01 Омода намудани ҷойи кор; - CI 7632-02-3/01 Истифода намудани асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ; - CI 7632-03-3/01 Муайян намудани сифати маводи масрафшаванда; - CI 7632-07-3/01 Истифода бурдани ҷӯбҳои маҳаллӣ.	

Элементи ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Нусхабардорӣ кардани ангора бо усули анъанавӣ	1.1. Паҳн кардани қоғази шафоф (калки) бо тасвири ангора болои маҳсулоти кандакоришаванда. 1.2. Омода кардани хока барои баровардани пайи тасвир болои маҳсулот. 1.3. Баровардани пайи тасвир тавассути докаи печонидашуда. 1.4. Равшан кардани пайи тасвир бо қалам.
2. Нусхабардорӣ кардани ангора бо истифода аз қоғази нусхабардорӣ	2.1. Паҳн кардани қоғази шафоф (калки) бо тасвири ангора болои тахтаи суфташуда. 2.2. Гузоштани қоғази нусхабардор зери қоғази шафоф (калки) ва маҳкам кардани қисми поёнӣ. 2.3. Бурдани қалам болои хатҳои нигораи қоғази шафоф (калки) . 2.4. Канда гирифтани қоғази шафоф ва қоғази нусхабардор .

Малакаҳои талабшаванда:	- иҷро намудани кор тибқи талаботи дастурамал оид ба техникаи бехатарӣ; - кор кардан дар компютер; - омода кардани маҳсулот барои нусхабардорӣ; - интиҳоб намудани маводи истифодашаванда; - интиҳоб намудани усулҳои бехатари кор; - нусхабардорӣ намудани намудҳои гуногуни ангора; - истифода намудани қоғази нусхабардор; - истифода намудани қоғази пайгирӣ (калька); - омода намудани ангораҳои миллӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- дастурамал оид ба техникаи бехатарӣ; - қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми иҷрои корҳои кандакорӣ; - маълумоти умумӣ доир ба нақшу нигор; - қонуни симметрия; - нақшу нигори миллӣ; - воситаҳои мустаҳкам кардани маҳсулоти нимтайёр дар мизи корӣ; - технологияи нусхабардорӣ; - усулҳои гуногуни нусхабардорӣ; - барномаҳои компютерӣ оид ба нусхабардорӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизакор; - эҷодкор; - боэҳтиёт; - ташаббускор;

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушохидати бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Нусхабардорӣ кардани ангора бо усули анъанавӣ											
1.1. Паҳн кардани қоғазӣ шафоф (калки) бо тасвири ангора болои маҳсулоти кандакорӣшаванда	√			√							
1.2. Омода кардани хока барои баровардани пайи тасвир болои маҳсулот	√			√							
1.3. Баровардани пайи тасвир тавассути докаи печонидашуда	√			√							
1.4. Равшан кардани пайи тасвир бо қалам	√										
Элементи 2: Нусхабардорӣ кардани ангора бо истифода аз қоғазӣ нусхабардорӣ											
2.1. Паҳн кардани қоғазӣ шафоф (калки) бо тасвири ангора болои тахтаи суфташуда	√			√							
2.2. Гузоштани қоғазӣ нусхабардор зери қоғазӣ шафоф (кальки) ва маҳкам кардани қисми поёнӣ	√			√							
2.3. Бурдани қалам болои хатҳои нигораи қоғазӣ шафоф (калки)	√			√							
2.4. Канда гирифтани қоғазӣ шафоф ва қоғазӣ нусхабардор	√										

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Қоғазӣ шаффоф (калька) – ин:	- қоғазӣ тунуки шаффофест, ки барои нусхабардорӣ истифода мешавад. Тарзи истифодааш дар кандакорӣ чӯб: қоғазӣ шаффоф болои нақш гузошта мешавад, шаффофии қоғаз имкон медиҳад, ки нақш намоён шавад, болои хатҳои намоёни нақш қалам бурда
-------------------------------------	--

	мешавад, ки дар натиҷа нусхаи нақш дар қоғази шаффоф пайдо мешавад. Нусхаи болои қоғази шаффоф бо истифода аз технологияи махсус суроҳ карда мешавад. Қоғази суроҳкардашуда болои масолеҳи кандакорикардшаванда паҳн карда шуда, болои хатҳои суроҳкардашуда хокистари лаҳча, ки дар доқа гирифта шудааст молида мешавад. Дар натиҷа нусхаи ангора болои масолеҳ пайдо мешавад.
Қоғази нусхабардорӣ (копировальная бумага) ин:	- қоғази тунукест, ки дар яке аз тарафҳояш қабати ранг молида шудааст ва барои ба даст овардани нусхаи хуччат ё расм истифода мешавад. Тарзи истифодааш барои Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб чунин аст: қоғази нусхабардорӣ болои масолеҳ тарзе паҳн карда мешавад, ки тарафи рангмолидааш аз поён бошад, аз болои қоғази нусхабардор ангора паҳн карда мешавад ва қалам болои хатҳои нигора бурда мешавад, ки дар натиҷа нусхаи нигора бо таъсири ранги қоғази нусхабардор болои масолеҳ пайдо мешавад.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Суфта намудани қисми кандакорикардшудаи чӯб	СИ 7632-09-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои корҳои суфтакунии маводи кандакорикардшударо бо усулҳои дастӣ ва механикӣ бо назардошти риояи техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми суфта кардани маҳсулоти кандакорикардшуда.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СИ 7632-01-3/01 Омода намудани ҷойи кор; - СИ 7632-02-3/01 Истифода намудани асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ; - СИ 7632-03-3/01 Муайян намудани сифати маводи масрафшаванда; - СИ 7632-07-3/01 Истифода бурдани чӯбҳои маҳаллӣ.	
Элементи ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро кардани суфтакунии дастӣ	1.1. Омода кардани қоғази сунбода (наждачная бумага) барои суфтакунии. 1.2. Гузаронидани суфтакунии бо истифода аз қоғази сунбода (наждачная бумага).
2. Иҷро кардани суфтакунии бо асбобҳои механикӣ	2.1. Интиҳоб намудани асбобҳои суфтакунии ва санҷидани коршоямии онҳо. 2.2. Истифода намудани чӯтка (щётка)-ҳои гуногун. 2.3. Истифода намудани фрезери дастӣ.

Малакаҳои талабшаванда:	- иҷро намудани кор тибқи талаботи дастурамал оид ба техникаи бехатарӣ; - интиҳоб намудани маводи истифодашаванда; - иҷро намудани суфтакунии бо қоғази сунбода (наждачная бумага); - иҷро намудани суфтакунии механикӣ бо чутқаҳои гуногун; - санҷидани коршоямии асбоби рандакунии (фрезер); - расонидани ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми гузаронидани суфтакунии; - навъҳои қоғази сунбода (наждачная бумага); - намудҳои чӯтқаҳои (щётка) –и суфтакунии;

	- тарзи кори дастгоҳҳои механикии суфтакунӣ; - сохт ва хизмати дастгоҳи рандакунӣ; - дастурамали ёрии аввалия.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизақор; - эҷодқор; - эҳтиётқор; - пуртоқат.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро кардани суфтакунии дастӣ											
1.1. Омода кардани қоғазӣ сунбода (наждачная бумага) барои суфтакунӣ				√							
1.2. Гузаронидани суфтакунӣ бо истифода аз қоғазӣ сунбода (наждачная бумага)	√			√							
Элементи 2: Иҷро кардани суфтакунӣ бо асбобҳои механикӣ											
2.1. Интиҳоб намудани асбобҳои суфтакунӣ ва санҷидани коршоямӣ онҳо	√			√							
2.2. Истифода намудани чӯтка (щётка)-ҳои гуногун	√			√							
2.3. Истифода намудани фрезери дастӣ	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Суфтакунӣ – ин:	- амалиёти дастӣ ё механикии коркарди масолеҳ мебошад, ки бо мақсади тоза ва ҳамвор кардани сатҳи масолеҳи кандакорикардшуда гузаронида мешавад.
Қоғазӣ сунбода (чилбур, наждачная бумага) – ин:	- пӯчоқест (пуст), ки асосаш аз матоъ ё қоғаз иборат буда ба вай модаҳои регмонанд ё хокаи бисёр саҳт (абразивы) ҷаспонда шудааст, ки барои суфтагарӣ кор фармуда мешавад.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Дастрас намудани маҳсулоти тайёр ба фармоишгар	CI 7632-10-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иттилоъ додан ба фармоишгар оид ба иҷрои кор, муаррифии маҳсулот ба фармоишгар, интиқол ва насб намудани маҳсулот мувофиқи хоҳиши мизоч ва додани маслиҳатҳо оид ба нигоҳубини маҳсулот аз зараррасониҳои табиӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ба мизоч расонидани маҳсулоти фармоишдода.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/ фармоишгарон; - ТС 06-3/01 Ҳалли ҳолатҳои муноқишавӣ; - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СВ 02-3/01 Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи миёна; - CI 7632-05-3/01 Омода кардани маҳсулоти нимтаёр.	
Элементи ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Расонидани иттилоъ ба фармоишгар оид ба иҷрои фармоиш	1.1. Аз назар гузаронидани маҳсулоти тайёркардашуда. 1.2. Даъват намудани фармоишгар барои қабули маҳсулоти тайёркардашуда. 1.3. Муаррифӣ намудани маҳсулоти тайёркардашуда ба фармоишгар.
2. Насб кардани маҳсулот мувофиқи хоҳиши фармоишгар	2.1. Интиқол додани маҳсулот ба ҷойи лозима мувофиқи дархости фармоишгар. 2.2. Насб намудани маҳсулот дар ҷойи интихобшудаи фармоишгар. 2.3. Додани маслиҳатҳо оид ба нигоҳубини маҳсулот ба фармоишгар.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани одоби касбӣ ва тартиботи дохилии корхона/ташкилот; - муошират кардан бо мизочон; - иҷро намудани корҳои омодагӣ барои насби маҳсулоти тайёркардашуда; - насб намудани маҳсулоти кандакорӣ тибқи дархости фармоишгар; - пешниҳод намудани маҳсулоти кандакорӣ тибқи дархости фармоишгар; - додани маслиҳат оид ба нигоҳубини маҳсулоти кандакорикардашуда аз омилҳои табиӣ зараррасонанда (офтоб,борон).
Донишҳои талабшаванда:	- одоби касбӣ ва тартиботи дохилии корхона/ташкилот; - роҳҳои ҳавасмандгардонии фармоишгарон; - усулҳои дастраскунии маҳсулот; - тартиби муаррифии маҳсулоти тайёр; - тартиби ҷобаҷо кардани маҳсулот тибқи хоҳиши фармоишгар; - ҳарорат ва намнокии меъёрии нигоҳдории маҳсулоти кандакорикардашуда дар бино.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - покизакор; - эҷодкор;

	- эҳтиёткор; - бодиккат; - пуртокат; - хушмуомила.
--	---

Дастур оид ба чамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Чамъоварии хуччагҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои чамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Расонидани иттилоъ ба фармоишгар оид ба иҷрои фармоиш											
1.1. Аз назар гузаронидани маҳсулоти тайёркардашуда	√			√							
1.2. Даъват намудани фармоишгар барои қабули маҳсулоти тайёркардашуда	√			√							
1.3. Муаррифӣ намудани маҳсулоти тайёркардашуда ба фармоишгар	√		√								
Элементи 2: Насб кардани маҳсулот мувофиқи хоҳиши фармоишгар											
2.1. Интиқол додани маҳсулот ба ҷойи лозима мувофиқи дархости фармоишгар	√			√							
2.2. Насб намудани маҳсулот дар ҷойи интихобшудаи фармоишгар	√			√							
2.3. Додани маслиҳатҳо оид ба нигоҳубини маҳсулот ба фармоишгар	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Нигоҳубини маводҳои аз ҷӯб кандакоришуда – чунин аст:	- дар биное, ки маҳсулоти кандакорикардашуда нигоҳ дошта мешавад, нигоҳдории ҳарорати муносиб на камтар аз 15 ⁰ С бошад. - намнокии муносиб барои маҳсулоти аз ҷӯб истехсолшуда - 45-65% муқарар шудааст. - маҳсулоти аз ҷӯб сохташуда аз таъсири хушкии зиёд мекафанд.
--	--

	- барои пок кардани маҳсулоти аз чӯб сохташуда истифодаи латаи мулоими хушк тавсия дода мешавад то ки ба қабати лок молидашуда осеб нарасад. Барои тоза кардан аз маводи химиявии махсус (агрессивной химии) истифода бояд бурд. - маҳсулоти аз чӯб сохташудаи харобшударо барқарор кардан мумкин, дар ҳолате, ки харобӣ саривақт ошкор карда шуда, ба усто мурочиат карда шавад.
--	---

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Ба анҷом расонидани раванди кор	CI 7632-11-3/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди ғун ва қобачо кардани асбобҳо, гузаронидани корҳои тозакунии баъд аз анҷоми кор ва ҳомӯш кардани манбаҳои барқро бо назардошти риояи техникаи бехатарӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур:	
- ҳангоми иҷро намудани корҳои омодагӣ барои ҷамъбаст намудани рӯзи корӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ):	
- СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ;	
- CI 7632-01-3/01 Омода намудани ҷойи кор;	
- CI 7632-02-3/01 Истифода намудани асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ.	
Элементи ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Қобачо кардани асбобҳои корӣ	1.1. Тоза кардани асбобҳои корӣ. 1.2. Санҷидани коршоямии асбобҳои корӣ пеш аз қобачо кардани онҳо. 1.3. Гузоштани асбобҳои корӣ дар ҷойҳои махсуси таъйинкардашуда.
2. Тоза кардани ҷои кор	2.1. Ҷамъоварӣ кардани партовҳо. 2.2. Ба навъҳо ҷудо намудани партовҳо аз рӯи намуд. 2.3. Партофтани партовҳо дар ҷойҳои муайяншуда.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ; - тоза кардани таҷҳизот пас аз анҷоми кор; - истифода намудани асбобҳои корӣ мувофиқи дастурамали онҳо; - ҷойгир кардани мавод ва асбобҳо мувофиқи тартиботи дохилии корхона/ташкilot; - ҳомӯш кардани манбаҳои барқ аз ҳар як асбобу дастгоҳҳои истифодашуда; - баровардани пасмондаҳо барои партовкорбаронӣ (утилизатсия); - тоза нигоҳ доштани ҷойи корӣ; - иҷро кардани корҳои ба навъҳо ҷудокунӣ партовҳо; - сарфакорона истифода бурдани қувваи барқ.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи бехатарӣ пеш аз оғози кор, дар раванди кор ва анҷоми кор; - тартиби қобачокунии асбобҳои корӣ; - тарзи пок кардани асбобҳои корӣ; - тарзи ҷойгиркунии асбобҳо; - талаботҳои санитарӣ-гигиенӣ нисбат ба ҷои кор; - тозау озода нигоҳ доштани ҷои кор; - қоидаҳои нигоҳдории маҳсулоти кандакорӣ; - талаботҳои меъёрӣ ба сифати маҳсулот;

	- намуд ва хосиятҳои ҷӯб.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - меҳнатдуст; - тобовар - покизагор; - эҳтиёткор; - ташкилотчӣ; - бодикқат.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Ҷобачо кардани асбобҳои корӣ											
1.1. Тоza кардани асбобҳои корӣ	✓			✓							
1.2. Санҷидани коршоямии асбобҳои корӣ пеш аз ҷобачо кардани онҳо	✓			✓							
1.3. Гузоштани асбобҳои корӣ дар ҷойҳои махсуси таъйинкардашуда	✓			✓							
Элементи 2: Тоza кардани ҷои кор											
2.1. Ҷамъоварӣ кардани партовҳо	✓			✓							
2.2. Ба навҳо ҷудо намудани партовҳо аз рӯи намуд	✓			✓							
2.3. Партофтани партовҳо дар ҷойҳои муайяншуда	✓			✓							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Партовкорбаронии намондаҳо:	- ба навъ ҷудокунии партовҳои филиз (металл)-ӣ ва дигар масолеҳҳо барои истифода ва коркарди минбаъдаи онҳо; - ҷудокунии партовҳои филизот (металл) вобаста ба навъи онҳо; - нигоҳ доштани филизоти ҷудокардашаванда дар куттиҳои махсуси филиз (металл)-ӣ.
------------------------------------	---

Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ

Ҳифзи меҳнат

Ба кори кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб коргари синусоли на камтар аз 18 сола, ки тайёрии зарурии назариявӣ ва амалӣ дорад, аз муоинаи тиббӣ гузаштааст, ҳолати саломатиаш хуб аст, дастури муқаддимаӣ ва ибтидоиро оид ба ҳифзи меҳнат дар ҷойи корӣ гузаштааст, роҳ дода мешавад.

Кандакори чӯб вазифадор аст:

- иҷро кардани он корҳое, ки дар дастурамали корӣ муқаррар гаридаст;
- иҷро кардани қоидаҳои дохилии тартиботи меҳнати корхона;
- истифода бурдани воситаҳои ғимоявии инфиродӣ ва коллективӣ;
- риоя кардани талаботи ҳифзи меҳнат;

- фавран хабардор кардани роҳбари бевосита ё болоӣ оид ба ҳама гуна ҳолатҳои хатарнок ба ҳаёт ва саломатии одамон таҳдидкунанда, оид ба ҳар як ҳодисаи нохуш, бад шудани вазъи саломатии худ, аз ҷумла зоҳир шудани аломатҳои шадиди бемории касбӣ;

- гузаштан аз омӯзиши усул ва тарзҳои бехатарии иҷрои корҳо ва расонидани ёрии аввалия ба зарардида дар истеҳсолот, дастурдихӣ оид ба ҳифзи меҳнат, санҷиши дониши қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ;

- гузаштан аз муоинаи тиббии ҳатмии даврӣ (дар ҷараёни фаъолияти меҳнатӣ), инчунин, муоинаи ғайринавбатии тиббӣ бо роҳхати корфармо дар ҳолатҳои пешбинишудаи Кодекси меҳнат ё дигар қонунҳо;

- тавонистани расонидани ёрии аввалияи тодухтурӣ ба зарардидагон аз ҷараёни барқ ва дигар ҳодисаҳои нохуш;

- тавонистани истифодабарии воситаҳои аввалияи сухторхомӯшкунӣ.

Ҳангоми кори кандакорӣ метавонанд омилҳои истеҳсолии хатарнок ва зараровари зерин таъсир расонанд:

- қисматҳои ҳаракаткунандаи таҷҳизоти истеҳсолӣ;
- равшаннокии нокифояи минтақаи корӣ;
- нокифоягии равшании табиӣ;
- серчангиву ғубор, газолудии ҳавои минтақаи корӣ;
- ҳарорати баланди сатҳи таҷҳизот, масолеҳ;
- ҳарорати баланд ё пасти ҳавои минтақаи корӣ;
- тағйирпазирӣ ва намнокии ҳаво;
- катаклизмҳои табиӣ;

- нӯғҳои тез, дағар буғурӣ ва шахшӯлиҳо дар сатҳи нимтайёрҳо, асбобу абзор ва таҷҳизот;

- зарбаи ҷараёни барқ;
- афтодан аз баландӣ ва ғ..

Кандакор мутобиқи меъёрҳои намунавии соҳавӣ ва Шартномаи коллективӣ бояд ройгон бо либосу пойафзоли махсус ва дигар воситаҳои ғимоявии инфиродӣ таъмин бошад.

Талаботи ҳифзи меҳнат пеш аз оғози кор

Пеш аз оғози кор устои кандакори чӯб барои ҳимоя аз таъсиррасонии омилҳои хатарнок ва моддаҳои зараррасони истеҳсоли, бояд либоси махсус пӯшад. Либоси махсус бояд тоза буда, андозаи мувофиқ дошта бошад ва ҳангоми ҳаракат монеа эҷод накунад.

Пеш аз оғози кор ба устои кандакори чӯб лозим меояд, ки асбобҳои кориро, ки минбаъд дар кор истифода мебарад, аз назар гузаронад ва ба коршоямии онҳо бовар ҳосил кунад.

Устои кандакори чӯб, агар мӯътақид бошад, ки беҳатарӣ дар ҷойи кор барои иҷрои супоришҳои додашуда таъмин карда нашудааст, набояд ба кор шурӯъ кунад.

Талаботи ҳифзи меҳнат ҳангоми кор

Устои кандакор ҳангоми кор дар назар дошта бошад, ки чӯбпораҳо ҳосияти зудсузӣ дошта, хавфи сухторро ба миён меоранд. Аз сухтор муҳофизат бояд кард.

Ҳангоми истифодаи асбобҳои кории кандакорӣ дар назар бояд дошт, ки онҳо тегдоранд, бо барқ кор мекунад ва зудҳаракатанд. Муҳимтарин талабот ҳангоми истифодаи онҳо дар ҳолати коршоямӣ қарор доштани онҳост.

Истифодаи асбобҳо аз рӯи дастури истифодабарии онҳо махсусан бахши беҳатарӣ бояд сураат гирад.

Техникаи беҳатарӣ

Таснифоти дастурамал оид ба техникаи беҳатарӣ – ин марҳилаи муҳими фаъолият дар ҳар як ширкат мебошад, аз он ҷумла, дар муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ.

Дастурдиҳӣ оид ба техникаи беҳатариро ба якҷанд намуд ҷудо мекунад, вобаста ба мақсад, хусусият, муҳлат, инчунин, вобаста ба шахси вазифадор, ки уҳдадор аст онҳоро гузаронад.

Ҳама масъалаҳои таъминоти беҳатариро дар истеҳсолот мутахассисе, ки таҳассуси муайяно доро мебошад, ҳал мекунад.

Дастурамали муқаддимавӣ оид ба техникаи беҳатариро муҳандис оид ба техникаи беҳатарӣ ё мутахассиси маълумотдор (дипломдор), ки ба ваколати он чунин функцияҳо тибқи фармон шомил шудаанд, мегузаронад. Ба дастурамали муқаддимавӣ, метавонанд ҳамкороне ҷалб карда шаванд, ки барои беҳатарии тиббӣ ва беҳатарии сухтор масъул мебошанд.

Дастурамали муқаддимавӣ оид ба техникаи беҳатарӣ бо ҳамаи ҳамкороне гузаронида мешаванд, ки ба кор новобаста аз собиқаи корӣ, сину сол, сатҳи маълумотноки қабул шудаанд. Он барои таълимгирандагоне, ки мисол таҷрибаомӯзии истеҳсоли мегузаранд, инчунин, барои ҳамкорони дар сафари хизматӣ буда, қарордони муваққатӣ, ҳатмӣ мебошад.

Дастурамали муқаддимавӣ оид ба техникаи беҳатарӣ бояд оид ба ҳамаи воситаҳои муҳофизати аҳлона (коллективӣ) ва фардӣ, ки дар муассиса мавҷуд мебошанд иттилоот диҳад, инчунин, тартиби додани онҳоро иникос намояд. Дар дастурамали мазкур масъалаҳои расонидани ёрии аввала ба он шахсоне,

ки дар вақти сухторҳо ва ҳолатҳои бадбахтона зарар дидаанд, дохил карда мешаванд. Он истифода бурдани воситаҳои техникии таълимӣ ва айёниятҳоро дар назар дорад.

Дастурдиҳии ибтидоӣ на дар ҳучраи мутахассис оид ба ҳифзи меҳнат, балки он бевосита дар ҷойи корӣ гузаронида мешавад. Шахсони уҳдадор инҳо мебошанд:

- ҳамкорони нав, аз он ҷумла, кафшергарони газиро барқии кироҷшуда;
- ҳамкоре, ки тибқи шартномаи таъҷили кор мекунад;
- ҳамкоре, ки аз ширкатҳои бегона ба сафари хизматӣ (командировка) равона карда шудаанд;
- таълимгирандагон, ки дар таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ мебошанд;
- дигар шахсон, ки дар фаъолияти муассиса иштирок мекунад.

Дастурдиҳии такрорӣ на камтар аз як маротиба дар ним сол гузаронида мешавад. Санаи гузаронидани дастурдиҳӣ дар журнал оид ба техникаи бехатарӣ қайд карда мешавад. Чунин чорабиниҳо аҳамияти муҳимро барои ТИҚТО доранд. Мисол, пеш аз гузаронидани машғулиятҳои амалӣ дар литсейҳо, омӯзгор дар ҳар як дарс тарзи иҷрои амалиёти таълимгирандагонро такрор мекунад, ба онҳо оид ба мавзӯи дастурамал саволҳо медиҳад. Ин кор имкон медиҳад, ки таваккали ба вучуд омадани ҳодисаҳои нохушро дар машғулиятҳои амалӣ паст намуда, омӯзгорро аз вазъиятҳои нохушӣ бо ҳатогҳои таълимгирандагон дар шарҳи дастурдиҳӣ алоқаманд буда, муҳофизат менамояд.

Дастурдиҳии ғайринақшаӣ дар вазъиятҳои зерин гузаронида мешавад:

- ҳангоми қонунӣ шудани тағйиротҳо дар қонунгузори давлат оид ба ҳифзи меҳнат;
- ҳангоми тағйиротҳо дар раванди технологӣ дар истеҳсолот;
- дар ҳолати наварои (модернизатсия)-и таҷҳизотҳо, механизмҳо;
- ҳангоми вайрон кардани талаботҳои ҳифзи меҳнат, ки ба садама, ҳолати бадбахтӣ меоварад;
- тибқи талаботи идораҳои назоратӣ ва шахсони вазифадор;
- дар ҳолати танаффуси бештар аз сӣ рӯзи корӣ барои вазифаҳои дорони омилҳои зараррасон ва ҳатарнок, шаст рӯз барои дигар ҳамкорон;
- бо қарори корфармо.

Дастурдиҳии мақсаднок дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешавад:

- дар ҳолати корҳои якбора;
- ҳангоми гузаронидани чорабиниҳои оммавӣ дар ширкат;
- барҳам додани садама, вазъиятҳои ғайриқонуна.

Моҳият ва ҳаҷми он бо вазъияти аниқ муайян карда мешавад.

Дастурдиҳӣ ба таълимгирандагон

Вобаста ба тахассус, талаботҳо ба гузаронидани дастурдиҳӣ барои таълимгирандагон мавҷуд мебошад. Мисол, омӯзгори таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ пеш аз ҳар як кори амалӣ, дастурдиҳии ҷорӣ оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарии таълимгирандагонро мегузаронад ва дар дафтари бақайдгирӣ сабт мекунад. Ба ғайр аз он, намудҳои махсуси дастурдиҳӣ мавҷуд

мебошанд, ки онҳоро пеш аз баромадан ба таҷрибаомӯзии истехсоли мегузаронанд. Шахсоне, ки аз омӯзиши дастурамал, санчиши донишхоро оид ба ҳифзи меҳнат нагузаштаанд, ба кор иҷозат дода намешаванд.

Омӯзгорон ва устоҳои таҷрибаомӯзии истехсолии муассисаҳои ТИКТО уҳдадор мебошанд, ки ба таълимгирандагон фаҳмонанд, чиро онҳо бояд иҷро намоянд:

- қоидаҳои тартиботи дохилиро иҷро намоянд;
- қоидаҳои дар назардоштаро мувофиқи дастурамали ҳифзи меҳнат, иҷро намоянд;
- масолеҳҳо, асбобҳо, маводҳои таълимро эҳтиёт намоянд.
- як маротиба дар як сол муоинаи тиббиро гузаранд.

Талабот ба довталабон

Хоҳишмандоне, ки мехоҳанд касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб»-ро омӯзанд ва салоҳияти сатҳи 3- юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро азхуд кунанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- маҳорати ба таври шифохӣ ва хаттӣ муошират кардан;
- пешниҳод кардани ҳуҷҷатҳо мувофиқи талаботи муассисаи таълимӣ;
- гузаштан аз муоинаи тиббӣ.

Талабот ба омӯзгорон

Омӯзгороне, ки сатҳи 3-юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро аз рӯи касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб» меомӯзонанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- донишҳои касбии дидактикӣ ва методологияи ТАС доштан;
- методикаи таълими салоҳиятхоро доро будан;
- на кам аз 5 соли таҷрибаи кории Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб доштан;
- ҷисмонӣ ва равонӣ солим будан;
- паст набудани сатҳи тахассусии омӯзгор аз сатҳи 4 - уми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дарсдиҳӣ дар муассисаи таълимии ТИКТО;
- аз муоинаи тиббӣ гузаштан.

Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ

Номгӯии асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ барои таълими на зиёда аз 25 таълимгиранда (∞ - ҳангоми зарурат).

Асбобҳо	Микдор	Таҷҳизот	Микдор	Мавод/дигар лавозимот	Микдор
Араи мебел (форматка)	5 адад	Дастгоҳи суфтакунӣ (шлифовални)	1 адад	Сухторхомӯшкунак	∞
Асбобҳои асосӣ		Фреза барқии дастӣ	1 адад	Дорукуттӣ	1 адад
Фреза	5 адад	Рандаи барқӣ	1 адад	Таноби кашанда	∞
Арра (серкулярка)	5 адад	Арраи барқии дастӣ	1 адад	Лампаи лаҳимкорӣ	1 адад
Арраи фалаки	5 адад	ЧПУ (дастгоҳи	1 адад		

(лентчний пила)		компютерй)			
Ранда	5 адад	Ресмус	1 адад		
Парма (сверлини)	5 адад	Чангкашак	1 адад		
Теша	5 адад	Дрел	1 адад		
Кунҷбур (углорез)	5 адад	Лобзик	1 адад		
Шиканча (тески)	5 адад	Болгарка	1 адад		
Маҷмуи исканаҳои кандакорӣ	5 адад	Асбоби суфтакунӣ (шлифовка)	1 адад		
Табар	5 адад	Шрупавер	1 адад		
Искана	5 адад	Перефаратор	1 адад		
Рандаи дастӣ	5 адад				
Меҳкашак	5 адад				
Анбур	5 адад				
Уголник	5 адад				
Чадвал	5 адад				
Сиркул	5 адад				
Болғаи ҷубӣ	5 адад				
Струпсина	5 адад				
Қаҷқорд	5 адад				
Гунё	5 адад				
Метр	5 адад				
Чусо (Решпил)	5 адад				
Стусло	5 адад				
Шокул	2 адад				
Обтарозу (уровен)	2 адад				
Мурваттоб	2 адад				
Мавод		Таҷҳизоти таълимӣ		Лавозимоти дафтардорӣ	
Ҷуб		Проектор	1 адад	Қоғази А4	1 баст
Тахта		Флипчарт	1 адад	Дафтар (журнал)	25 адад
Ширеш		Тахта	10 адад	Маркер	1 баст
Ранг		Компютерҳо	25 адад	Флипчарт	4 адад
Ҷило (лак)		Экран	1 адад	Қалам	25 адад
Қоғази шафоф		Тахтаи электронӣ/ интерактивӣ	1 адад	Блокнот	25 адад
				Маводи таълимӣ	
				Стандарти салоҳиятҳо	5 адад
				Барномаи таълимии модуль	5 адад
				Дастур	∞
				Китобҳо	25 адад
				Видео (CD)	∞

Вазорати меҳнат,
муҳоҷират ва шугли аҳолии
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Funded by
the European Union

СТАНДАРТИ САЛОҲИЯТҲО

Соҳа: **Соҳтмон**

Касб: **Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб**

Рамзи касб (СБТМ-08/ISCO-08): **СІ 7632**

Миқдори воҳидҳои салоҳият: **7**

Сатҳи Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон: **4**

Тафсир: **01/соли 2024**

САЛОҲИЯТ

ТРЕНИНГ

МАҲОРАТ

ДОНИШ

РУШД

МАЛАКА

ОМУЗИШ

ТАҶРИБА

**Рӯйхати воҳидҳои салоҳиятҳои касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб»
сатҳи 4-уми Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Рамзи воҳидҳои салоҳиятҳо	Номгӯи воҳидҳои салоҳиятҳо
Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ	
CI 7632-12-3/01	Тайёр намудани ангора (эскиз)-и маҳсулоти истеҳсолшаванда
CI 7632-13-4/01	Кандакорӣ кардани маҳсулоти нимтаёр бо намудҳои гуногун
CI 7632-14-4/01	Рангубор намудани маҳсулот
CI 7632-15-4/01	Омода намудани маҳсулоти миллии кандакорӣ
CI 7632-16-4/01	Машғул шудан ба фаъолияти соҳибкорӣ
CI 7632-17-4/01	Ташкил намудани корҳои таблиғотӣ (реклама) барои фурӯши маҳсулоти кандакорӣ
CI 7632-18-4/01	Аз нав барқарор кардани (реставрация) маҳсулоти кандакорӣ

**Малакаҳои бокортаъминкунии касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб»,
сатҳи 4-уми Таснифоти миллии тахассусҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон**

Малакаҳои бокортаъминкунии	Малакаҳое, ки корфармоён ҳамчун зарурӣ муайян мекунанд
Муоширате, ки ба самаранок ва мутаносиб (мавзун) будани муносибатҳо байни ҳамкорон ва мизочон/фармоишгарон мусоидат менамояд	- муошират бо ҳамкорон ва мизочон/фармоишгарон барои мушаххас муайян кардани талаботи онҳо; - пешниҳоди иттилооти мушаххас ва аниқ ба мизочон/фармоишгарон барои бадаст овардани ҳамдигарфаҳмӣ; - мубодилаи иттилоот бо ҳамкорон; - тафсир (интерпретатсия)-и шарҳи иттилооти шифохӣ ва хаттӣ оид ба талаботи мизоч барои таъмини кори самаранок.
Кор дар даст, ки ба муносибатҳои кори самаранок ва дастоварди натиҷаҳо мусоидат менамояд	- кор бо менечерони корхона ва таъминкунандагон; - фаҳмиши мақсадҳо барои бадастории сифати хизматрасонӣ; - фаҳмиши нақши шахсӣ дар даста барои қонё гардонидани талаботи ҳамкорон ва мизочон; - кор кардан ба сифати аъзои даста барои бадастории мақсадҳои гузошта.
Маҳорати ҳал намудани мушкилоте, ки барои ба даст овардани натиҷаҳои самаранок мусоидат менамояд	- пешбинӣ ва мушаххас кардани мушкилот, ки метавонанд дар раванди фаъолият ба вучуд оянд; - ҳал кардани мушкилот бо роҳи тасҳеҳи қобили қабул мутобиқ ба талабот ва дархости мизочон; - масъулият аз ҳалли мустақилонаи мушкилот ё мурочиат ба менечерон ва роҳбарони корхона бо ин мақсад; - муайянкунии қаблии мушкилоти баҳрабардории пояи моддӣ-техникӣ.
Ташаббус ва уҳдабароӣ, ки барои бадастовариҳои натиҷаҳои инноватсионӣ (навоварона) мусоидат менамояд	- зоҳир намудани ташаббускориҳои зарурӣ дар хизматрасонии ҳамкорон ва мизочон барои таъмин намудани кори самаранок; - мутобиқшавӣ ба вазъият ва мушкилоти бавучудода бо роҳи ташаббускорӣ ва амалӣ кардани қарорҳои эҷодӣ; - беҳтар кардани сифати маҳсулот ва хизматрасонӣ барои корхона ва мизочони он.

Банақшағирй ва ташкили фаъолияте, ки банақшағирии стратегии дарозмуҳлат ва кӯтоҳмуддатро таъмин менамояд.	- ҷамъи иттилоот оид ба мизочон, маҳсулот ва таъминкунандагон бо таҳлили минбаъда барои таъмини кори самаранок; - ҷамъ, ҷудо, таҳлил ва ҷамъбаст кардани иттилооти махсуси мувофиқ барои қонё гардонидани дархост/талаботи дастаи муайяни мизочон; - иштирок барои мунтазам беҳтар кардан ва ташаккул додани фаъолият бо дарназардошти муваффақият ва норасоҳои маҳсулот/хизматрасониҳои пешниҳодшуда.
Худидоракуние, ки ба қаноатмандӣ ва рушди кормандон мусоидат менамояд	- дарк кардани уҳдадориҳои худ ва нақши шахсӣ; - ташкили самараноки вақти кории худ; - муқаррар ва ҷобачокунии афзалиятҳо дар фаъолияти худ; - таҳлили натиҷаҳои кори худ оид ба хизматрасонӣ нисбат ба талаботи мизочон/фармоишгарон ва ҳамкорон; - робитаи мутақобила бо роҳбарият.
Омӯзише, ки ба мунтазам ташаккулёбии фаъолияти кормандон/ширкати ва ноил шудан ба натиҷаҳои мусбӣ мусоидат менамояд	- дарккунии дониш ва малакаҳои шахсӣ, паҳлӯҳои қавӣ ва заифӣ худ ҳамчун мутахассис; - масъулият барои рушди шахсии касбӣ; - ҷустуҷӯи иттилоот ва имкониятҳои таълим бо истифодаи як қатор воситаҳо барои мунтазам ва фаъолона нав кардани донишҳои умумӣ ва махсус оид ба хизматрасонӣ.
Технологияе, ки барои ҳалли самараноки вазифаҳо мусоидат менамояд	- дарки имконияти технологияҳои муосир барои омодагӣ ва пешниҳоди хизматрасонии сифатноки мизочон; - маҳорати интиҳоб ва истифодаи технологияҳои самаранок мувофиқи мақсад ва вазифаҳо.

Воҳидҳои салоҳиятҳои касбӣ

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Тайёр намудани ангораи (эскиз) маҳсулоти истеҳсолшаванда	СИ 7632-12-4/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омода кардани ангора, нусхабардорӣ кардани он ба қоғази шаффоф (калька) ва мувофиқа намудани онро бо фармоишгар бо назардошти риояи одоби касбӣ тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми иҷро намудани корҳо барои тайёр намудани ангораи маҳсулоти кандакорӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/ фармоишгарон. - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СИ 7632-08-3/01 Нусхабардорӣ намудани ангора ба масолеҳи кандакоришаванда; - СИ 7632-10-3/01 Дастрас намудани маҳсулоти тайёр ба фармоишгар.	
Элементи ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС
1. Омода кардани тасвири ангора	1.1. Интиҳоб намудани мавзӯи ангора вобаста ба намуди кандакорӣ. 1.2. Тасвир намудани ангора дар қоғази хурду калон.
2. Нусхабардорӣ кардани ангора ба қоғази шаффоф (калька)	2.1. Нусхабардорӣ кардани ангора аз қоғази оддӣ ба қоғази шаффоф. 2.2. Иҷро кардани суроҳкунии хати нақшҳо барои нусхабардориҳои ангора болои маҳсулоти кандакорӣ.
3. Мувофиқа намудани ангора бо фармоишгар	3.1. Муаррифӣ намудани ангора ба фармоишгар. 3.2. Баррасӣ намудани ангораи омодакардашуда бо фармоишгар.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани одоби муошират; - риоя намудани талаботи дастурамали вазифавии устон кандакорӣ дар чӯб; - нусхабардорӣ кардани нақш; - интиҳоб намудани ангораи миллӣ вабаста ба дархости фармоишгарон; - қабул намудани фармоиш аз мизочон ва баррасӣ намудани он; - пешниҳод намудани маҳсулоти тайёркардашуда ба фармоишгар.
Донишҳои талабшаванда:	- одоби муошират; - тартиби қабул ва пешниҳоди маҳсулот ба фармоишгар; - маълумоти умумӣ доир ба нақшу нигор; - таърихи санъат; - асбобҳо барои расмкашӣ; - тартиби интиҳоби қоғаз; - услубҳо ва усулҳои гуногуни кандакории чӯб.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодиккат; - покизагор; - эҳтиёткор; - пуртокат; - мушоҳидакор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мушоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷаҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарфи сеюм
Элементи 1: Омода кардани тасвири ангора											
1.1. Интиҳоб намудани мавзӯи ангора вобаста ба намуди кандакорӣ	√			√							
1.2. Тасвир намудани ангора дар қоғази хурду калон	√			√							
Элементи 2: Нусхабардорӣ кардани ангора ба қоғази шаффоф (калька)											
2.1. Нусхабардорӣ кардани ангора аз қоғази оддӣ ба қоғази шаффоф	√			√							

2.2. Иҷро кардани суроҳкунии хати нақшҳо барои нусхабардории ангора болои маҳсулоти кандакорӣ	√			√							
Элементи 3: Мувофиқа намудани ангора бо фармоишгар											
3.1. Муаррифӣ намудани ангора ба фармоишгар	√			√							
3.2. Баррасӣ намудани ангораи омодакардашуда бо фармоишгар	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Ангора (эскиз) –ин:	- расм, тарҳи пешакие, ки мазмун ва моҳияти асари бадеиро, ё қисмате аз онро муайян мекунад ва барои анҷом додани кори калонтар нигаронида шудааст.
----------------------------	---

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Кандакорӣ кардани маҳсулоти нимтаёр бо намудҳои гуногун	СІ 7632-13-4/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди иҷрои намудҳои гуногуни кандакории дутарафа (сквозная резьба), кандакории сатҳаш ҳамвор (плосковыемечатая), кандакории намуди муқарнас (барҷаста, рельефӣ), кандакории намуди мучассамасозӣ (скульптурная резьба) ва кандакории лазерӣ ро тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми иҷро намудани корҳои кандакорӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СІ 7632-01-3/01 Омода намудани ҷойи кор; - СІ 7632-02-3/01 Истифода намудани асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ; - СІ 7632-03-3/01 Муайян намудани сифати маводи масрафшаванда - СІ 7632-12-3/01 Тайёр намудани ангора (эскиз)-и маҳсулоти истеҳсолшаванда.	
Элементи ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Иҷро намудани кандакории дутарафа (сквозная резьба)	1.1. Интиҳоб ва омода намудани мавод ва асбобҳои корӣ. 1.2. Иҷро намудани кандакории дутарафа (сквозная резьба).
2. Иҷро намудани кандакории сатҳаш ҳамвор (плосковыемечатая)	2.1. Иҷро намудани кандакории сатҳаш ҳамвори ҳандасӣ. 2.2. Иҷро намудани кандакории сатҳаш ҳамвори суробӣ (контурний).
3. Иҷро намудани кандакории намуди муқарнас (барҷаста, рельефӣ)	3.1. Гузаронидани корҳои омодагӣ. 3.2. Иҷро намудани кандакории намуди муқарнас (барҷаста, рельефӣ).
4. Иҷро намудани кандакории лазерӣ	4.1. Тайёр кардани тарҳ (чертёж) барои кандакории лазерӣ. 4.2. Ҷур (настройка) кардани дастгоҳи кандакорӣ (ЧПУ). 4.3. Иҷро намудани кандакории лазерӣ .

Малақаҳои талабшаванда:	- иҷро намудани корҳои омодагӣ пеш аз иҷрои корҳои кандакорӣ;
-------------------------	---

	- шинос шудан бо технологияи кандакории дутарафа (сквозная резьба); - шинос шудан бо технологияи кандакории намуди Ҳандасӣ ва суробӣ; - шинос шудан бо технологияи иҷро намудани кандакории намуди муқарнас (барҷаста, релефӣ); - ҷурсозӣ намудани (настройка) дастгоҳи кандакории лазерӣ; - омода намудани файлҳо барои кандакории лазерӣ; - истифода намудани дастурамалҳои техникаи бехатарӣ ва истифодабарии асбобу таҷҳизоти корӣ; - истифодаи дастгоҳи лазерии кандакорӣ; - расонидани ёрии аввалия.
Донишҳои талабшаванда:	- тартиби иҷрои корҳои кандакорӣ бо назардошти риояи техникаи бехатарӣ; - технологияи кандакории дутарафа (сквозная резьба); - технологияи кандакории намуди Ҳандасӣ ва суробӣ; - технологияи иҷро намудани кандакории намуди муқарнас (барҷаста, релефӣ); - кандакории бурида суроҳкардашуда (прорезной); - усул (тарзҳои) кандакории барҷаста (релефӣ); - намудҳои кандакории дутарафа; - намудҳои кандакорӣ сатҳаш ҳамвор (плосковыемчатая); - усули кандакории намуди муқарнас; - усули кандакории лазерӣ; - тарзи кори дастгоҳи кандакории лазерӣ; - тарзи тайёр кардани файлҳо барои кандакории лазерӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизақор; - эҳтиётқор; - ташаббусқор; - зебопараст; - пуртоқат; - мушоҳидақор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳолиҳои махсулоти тайёр	Ҳаггӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Қори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии хуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдиҳӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоии	Баҳолиҳои тарафи сеюм
Элементи 1: Иҷро намудани кандакории дутарафа (сквозная резьба)											

1.1. Интихоб ва омода намудани мавод ва асбобҳои корӣ				√	√						
1.2. Иҷро намудани кандакории дутарафа (сквозная резьба)				√	√						
Элементи 2: Иҷро намудани кандакории сатҳаш ҳамвор (плосковыемечатая)											
2.1. Иҷро намудани кандакории сатҳаш ҳамвори ҳандасӣ				√	√						
2.2. Иҷро намудани кандакории сатҳаш ҳамвори суробӣ (контурний)				√	√						
Элементи 3: Иҷро намудани кандакории намуди муқарнас (барчааста, релефӣ)											
3.1. Гузаронидани корҳои омодагӣ	√				√						
3.2. Иҷро намудани кандакории намуди муқарнас (барчааста, релефӣ)	√				√						
Элементи 4: Иҷро намудани кандакории лазерӣ											
4.1. Тайёр кардани тарҳ (чертёж) барои кандакории лазерӣ	√				√						
4.2. Ҷур (настройка) кардани дастгоҳи кандакорӣ (ЧПУ)	√				√						
4.3. Иҷро намудани кандакории лазерӣ	√				√						

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Кандакории сатҳаш ҳамвор (плосковыемечатая) – ин:	- як намуди коркарди бадеии ҷӯб мебошад, ки манзараи (фон) сатҳи ҳамвор дорад, вале расм шаклҳои ҳархелаи канданиҳои чуқуртар ҷои ҷӯкида (хамӣ)-ро ташкил мекунад.
Кандакории намуди муқарнас (барчааста, релефӣ) ин:	- як намуди кандакорӣ дар ҷӯб аст, ки дар он нақш аз манзара (фон) баланд баромада, дар пастхамиҳо сояҳо намоён мешаванд, ки тасвирро ҳаҷмдор ва дорои сояҳои ҳархела нишон медиҳад.
Кандакории лазерӣ – ин:	- технологияи коркарди мавод, буридан ва кандакори кардани ҷӯб бо истифода аз нурҳои лазерӣ мебошад.
Кандакории бурида суроҳкардашуда (прорезной) – ин:	- маҳсулот бо ин намуд кандакорикардашуда, замин (манзар, фон) надорад аз ин ру баъзан ин намуди кандакориро дар вақти шарҳ додан – аракардашуда (пропильная), дутарафа (сквозная) ё турӣ, туршакл (ажурная) низ меноманд.

Усул (тарзҳои) кандакорию барҷаста (релефӣ) – ин тавр аст:	1. Релефи баланд, одатан аз ½ то 2 дуйм чуқур аст. (1 дуйм = ба 2,54см). 2. Релефи паст, одатан чуқурияш камтар аз ½ дуйм. 3. Релефи чуқур, одатан дар чуқурии зиёда аз 2 дуйм.
--	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Рангубор намудани маҳсулот	CI 7632-14-4/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омода намудани маҳсулот барои рангубор, рангмолӣ, чило (лак) кардани онҳо ва сайқал (полировка) додани маҳсулоти кандакоришударо бо назардошти риояи технология тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми рангумол ва сайқал додани маҳсулоти аз чӯб кандакоришуда.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи беҳатарӣ; - CI 7632-01-3/01 Омода намудани ҷойи кор; - CI 7632-02-3/01 Истифода намудани асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ; - CI 7632-13-4/01 Кандакорӣ кардани маҳсулоти нимтаёр бо намудҳои гуногун.	
Элементи ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС
1. Омода кардани маҳсулот барои рангунӣ	1.1. Иҷро намудани таҳрангмолӣ (грунтование). 1.2. Суфта намудани маҳсулот баъд аз таҳрангмолӣ (грунтование).
2. Ранг кардани маҳсулоти кандакорӣ	2.1. Интиҳоб ва омода намудани ранг. 2.2. Молидани ранг ба маҳсулоти кандакорӣ.
3. Чило (лак) кардани маҳсулоти кандакоришуда	3.1. Омода намудани чило (лак) барои истифодабарӣ. 3.2. Молидани чило ба маҳсулоти кандакоришуда. 3.3. Тоза кардани чилои молидашуда аз патосакҳо бо ҷуткаи маҳсус.
4. Сайқал (полировка) кардани маҳсулоти кандакорӣ	4.1. Интиҳоб намудани маводи сайқалдиҳанда (чилодиҳанда). 4.2. Гузаронидани сайқалдиҳии сатҳи якум. 4.3. Гузаронидани сайқалдиҳии сатҳи дуюм ва сеюм.

Малақаҳои талабшаванда:	- риоя намудани техникаи беҳатарӣ ҳангоми иҷроӣ корҳои кандакорӣ; - риоя намудани қоидаҳои беҳатарии зидди сухтор; - риоя намудани қоидаҳои нигоҳдории маҳсулоти рангкунанда; - истифода намудани воситаҳои ғимоявӣ; - гузаронидани таҳрангмолӣ (грунтование); - иҷро намудани суфтакунии дастӣ; - иҷро намудани суфтакунӣ бо ҷутқаҳои (щетка); - интиҳоб ва тайёр кардани ранг барои истифодабарӣ; - истифода бурдани дастгоҳи рангмол; - шинос шудан бо дастурамалҳои истифодабарии маҳсулоти рангкунӣ; - омода кардани чило барои истифодабарӣ; - молидани лок; - иҷро намудани тозакунии маҳсулот баъд аз молидани чило; - интиҳоб намудани маводи сайқалдиҳанда; - гузаронидани сайқалдиҳӣ (полировка).
-------------------------	--

Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми иҷрои корҳои кандакорӣ; - қоидаҳои бехатарии зидди сухтор; - қоидаҳои нигоҳдории маҳсулоти рангунанда; - қоидаҳои ҳимоя аз зарарасонии маводи кимиёвӣ; - намудҳои таҳрангмол (грунтовка); - асбобҳои суфтакунии дастӣ; - тартиби истифодаи чутқаҳо (щетка); - намудҳои ранг; - тартиби кори дастгоҳи рангмолкунӣ; - намудҳои ҷило (лак) ва тартиби истифодабарии онҳо; - муҳлат ва ҳарорати хушкшавии ҷило (лак); - сабабҳои пайдо шудани патосакҳо баъд аз ҷиломоли; - намудҳои маводи сайқалдиҳанда (ҷилодиҳанда); - муҳлати нигоҳдории маҳсулот баъд аз ҳар як сақалдиҳӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизақор; - эҳтиётқор; - пуртоқат; - эҷодқор; - мушоҳидақор.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоидиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳатӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҳиса	Намоишдиҳӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоидиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Омода кардани маҳсулот барои рангкунӣ											
1.1. Иҷро намудани таҳрангмолӣ (грунтование)	√			√							
1.2. Суфта намудани маҳсулот баъд аз таҳрангмолӣ (грунтование)	√			√							
Элементи 2: Ранг кардани маҳсулоти кандакорӣ											
2.1. Интиҳоб ва омода намудани ранг	√			√							
2.2. Молидани ранг ба маҳсулоти кандакорӣ	√										
Элементи 3: Ҷило (лак) кардани маҳсулоти кандакоришуда											

3.1. Омода намудани чило (лак) барои истифодабарӣ	√			√							
3.2. Молидани чило ба маҳсулоти кандакоришуда	√			√							
3.3. Тоза кардани чилои молидашуда аз патосакҳо бо чуткаи махсус	√			√							
Элементи 4: Сайқал (полировка) кардани маҳсулоти кандакорӣ											
4.1. Интиҳоб намудани маводи сайқалдиҳанда (чилодиҳанда)	√			√							
4.2. Гузаронидани сайқалдиҳии сатҳи якум	√			√							
4.3. Гузаронидани сайқалдиҳии сатҳи дуюм ва сеюм	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Таҳрангмолӣ (грунтовка) - ин:	- як намуди таркиби моеъ аст, ки барои ранг кардани сатҳи чӯб қабати асосии омодагӣ эҷод мекунад. Дар раванди технологӣ барои ба даст овардани қабати дарозмуҳлат таҳрангмолии (грунтовкаи) пешакии сатҳ марҳалаи муҳим аст.
Чи́ло (лак) – ин:	- маводи моеъ аст, ки дар сатҳи чӯбу тахта қабати муҳофизатӣ пайдо мекунад ва таъсири намӣ, чирк, чанг, нурҳои ултрафиолетӣ ва дигар зараррасонҳоро пешгирӣ ё кам карда, муҳлати истифодаи маҳсулотро дароз мекунад.
Сайқал кардан (полировка) – ин:	- амалест, ки барои пурчило шудан ва аз изи ханҷол (царапина) муҳофизат кардани маҳсулоти чӯбин иҷро мешавад. Пардоздиҳӣ тавассути якчанд маротиба молидани чилои пардоз, равғани спиртнок иҷро карда мешавад.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Омода намудани маҳсулоти миллии кандакорӣ	CI 7632-15-4/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омода намудани маҳсулоти миллии кандакорӣ дар чӯбро дар самти сохтмонҳои истиқоматию маданӣ, асбобу анҷоми рӯзгор ва маҳсулоти армуғонӣ (сувенир) бо назардошти риояи қоидаҳои ҳифзи меҳнат, техникаи бехатарӣ ва ҳифзи муҳити зист (экология) тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - дар ҷойи кор ҳангоми иҷро намудани корҳои кандакории миллий.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - CI 7632-01-3/01 Омода намудани ҷойи кор; - CI 7632-02-3/01 Истифода намудани асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ; - CI 7632-13-4/01 Кандакорӣ кардани маҳсулоти нимтаёр бо намудҳои гуногун; - CI 7632-14-4/01 Рангубор намудани маҳсулот.	
Элементи ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС
1. Омода намудани	1.1. Муайян намудани намуди нақшу нигори миллий.

чузъҳои чӯбии кандакорикардашудаи сохтмонҳои истиқоматию маданӣ	1.2. Гузаронидани нақшу нигори миллий ба маҳсулот. 1.3. Иҷро намудани кандакорӣ. 1.4. Иҷро намудани суфтакунӣ. 1.5. Иҷро намудани корҳои рангубор.
2. Омода намудани <i>асбобу анҷоми рӯзгор</i>	2.1. Ҷойгир кардани маҳсулоти нимтаёр болои мизи корӣ. 2.2. Гузаронидани корҳои кандакорӣ ба намуди маҳсулоти интиҳобшуда.
3. Омода намудани маҳсулоти армуғонӣ (сувенир)	3.1. Интиҳоб намудани намуди маҳсулот. 3.2. Иҷро кардани кандакории маҳсулоти армуғонӣ (сувенир).

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ; - кашидани расм; - нусхабардорӣ кардани нақшу нигори миллий; - истифода бурдани анъанаҳои миллий дар кандакорӣ; - гузаронидани суфтакунии маҳсулоти миллии кандакоришуда; - рангубор кардани маҳсулоти кандакори кардашуда тибқи анъанаҳои миллий; - навиштани асар рӯи қоғаз бо қалам; - гузаронидани корҳои омодагӣ барои <i>кандакории миллий</i>; - интиҳоб намудани асбобҳои кандакорӣ; - истифода намудани хунари кандакорӣ дар тайёр кардани асбобу анҷоми рӯзгор; - гузаронидани корҳои омодагӣ барои тайёр кардани маҳсулоти армуғонӣ (сувенир).
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи бехатарӣ ҳангоми иҷрои корҳои кандакорӣ дар чӯб ва пусти чӯб; - таърихи санъати миллий; - санъати тасвирӣ; - маълумоти умумӣ доир ба нақшу нигори миллий; - анъанаҳои миллии кандакорӣ; - рӯи қоғаз овардани сайри хаёлот (фантазия); - қоидаҳои рангу бор; - навъ ва намудҳои маҳсулоти армуғонӣ (сувенир); - маълумоти умумӣ доир ба нақшу нигор; - қонуни симметрия; - тартиби истифодаи асбобу таҷҳизоти кандакорӣ.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - зебопараст; - покизакор; - эҳтиёткор; - пуртоқат; - эҷодкор; - ташаббускор; - масъулиянок.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи браванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳатӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидихӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Омода намудани ҷузъҳои ҷӯбии кандакорикардашудаи сохтмонҳои истиқоматию маданӣ											
1.1. Муайян намудани намуди нақшу нигори миллӣ	√			√							
1.2. Гузаронидани нақшу нигори миллӣ ба маҳсулот	√										
1.3. Иҷро намудани кандакорӣ	√			√							
1.4. Иҷро намудани суфтакунӣ	√										
1.5. Иҷро намудани корҳои рангубор	√			√							
Элементи 2: Омода намудани <i>асбобу анҷоми рӯзгор</i>											
2.1. Ҷойгир кардани маҳсулоти нимтаёр болои мизи корӣ	√			√							
2.2. Гузаронидани корҳои кандакорӣ ба намуди маҳсулоти интиҳобшуда	√			√							
Элементи 3: Омода намудани маҳсулоти армуғонӣ (сувенир)											
3.1. Интиҳоб намудани намуди маҳсулот	√			√							
3.2. Иҷро кардани кандакории маҳсулоти армуғонӣ (сувенир)	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

<i>Асбобу анҷоми рӯзгор</i> - инҳо:	- кат, мизу курсиҳо, ҷевонҳо, гаҳвора, сандук, лавҳаи китобмонӣ ва ғайра.
<i>Кандакории миллӣ</i> - ин:	- аз хунариҳои қадимаи Шарқ аст, ки дар Тоҷикистон зиёд рушд кардааст. Кандакорӣ – усули коркарди бадеии ҷӯб,

	ки бо роҳи кандану бурида гирифтани иҷро карда мешавад яке аз бостонтарин ва маълумтарин намуди санъати амалист. Кандакорӣ дар меъморӣ (ороиши биноҳо), истехсоли ашёву анҷоми рӯзгор ва ғайра истифода мешавад.
--	--

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Машғул шудан ба фаъолияти соҳибкорӣ	СІ 7632-16-4/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди омода намудани ҳуҷҷатгузорӣ, мурочиат ба мақомоти дахлдори бақайдгирии давлатӣ, гирифтани ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи фаъолияти соҳибкорӣ ва ба роҳ мондани фаъолияти онро тибқи меъёрҳои амалкунанда тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ба танзим даровардани фаъолияти соҳибкорӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 03-1/01 Кор кардан дар даста ва бо мизочон/ фармоишгарон; - ТС 05-2/01 Истифода бурдани технологияи иттилоотӣ-компютерӣ; - СІ 7632-13-4/01 Кандакорӣ кардани маҳсулоти нимтаёр бо намудҳои гуногун; - СІ 7632-15-4/01 Омода намудани маҳсулоти миллии кандакорӣ.	
Элементи ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС
1. Ба қайд гирифтани фаъолияти соҳибкорӣ	1.1. Омода намудани ҳуҷҷатҳои лозимӣ. 1.2. Мурочиат кардан ба мақомотҳои дахлдор чиҳати бақайдгирии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорон. 1.3. Гирифтани ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи бақайдгирии давлатӣ .
2. Ба роҳ мондани фаъолияти соҳибкорӣ	2.1. Ташкил намудани дукони фуруши маҳсулот. 2.2. Бандубаст намудани маҳсулотҳои тайёр. 2.3. Ба роҳ мондани фуруши маҳсулоти тайёркардашуда. 2.4. Иҷро намудани уҳдадориҳои соҳибкорӣ тибқи қонунгузори кишвар.

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ оид ба фаъолияти соҳибкорӣ; - кор кардан бо ҳуҷҷатҳо; - интиҳоб намудани дукони фуруши маҳсулот; - омода намудани маҳсулотҳои кандакорӣ барои фуруш; - иштирок кардан дар семинар/тренингҳо вобаста ба самти фаъолияти соҳибкорӣ; - ҳамкорӣ намудан бо мақомотҳои дахлдор ва шӯъбаҳои ҳунармандӣ вобаста ба минтақа; - гирифтани маълумот оид ба ташкили фаъолияти соҳибкорӣ.
Донишҳои талабшаванда:	- санадҳои меъёрию ҳуқуқӣ Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба фаъолияти соҳибкорӣ; - асосҳои менеҷмент; - асосҳои соҳибкорӣ; - назарияи иқтисодиёт; - тартиби пешбурди фаъолияти соҳибкорӣ; - молия ва муҳосибот; - тартиби кор бо мақомотҳои дахлдор ва шӯъбаҳои

	хунармандӣ вобаста ба минтақа; - асосҳои ҳуқуқ;
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизакор; - ташкилотчӣ; - ташаббускор; - зирак; - пуртоқат; - масъулиянок.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳаттӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бози нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоиди	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Ба қайд гирифтани фаъолияти соҳибкорӣ											
1.1. Омода намудани ҳуҷҷатҳои лозимӣ								√			
1.2. Мурочиат кардан ба мақомотҳои дахлдор чиҳати бақайдгирии шахсони ҳуқуқӣ ва соҳибкорон								√			
1.3. Гирифтани ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи бақайдгирии давлатӣ								√			
Элементи 2: Ба роҳ мондани фаъолияти соҳибкорӣ											
2.1. Ташкил намудани дуқони фуруши маҳсулот								√			
2.2. Бандубаст намудани маҳсулотҳои тайёр								√			
2.3. Ба роҳ мондани фуруши маҳсулоти тайёркардашуда								√			

2.4. Иҷро намудани уҳдадориҳои соҳибкорӣ тибқи қонунгузориҳои кишвар				√				√			
--	--	--	--	---	--	--	--	---	--	--	--

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Мақомотҳои дахлдор – инҳо:	- Кумитаи андозии назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон (инспексияҳои шахрии ноҳиявӣ).
Ҳуҷҷатҳои тасдиқкунандаи бақайдгирии давлатӣ – инҳо:	- патент, қайди баҳисобгирии андоз, омор, суғуртаи иҷтимоии давлатӣ ва рақами мушаххаси андозсупоранда ва ғайра.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Ташкил намудани корҳои таблиғотӣ (реклама) барои фурӯши маҳсулоти кандакорӣ	СІ 7632-17-4/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди татбиқи стратегияҳои маркетинг тариқи ташвиқи маҳсулоти кандакорӣ тавассути Интернет, лавҳаҳо, васоити ахбори умум ва иштирок намудан дар намоишҳои муаррифии молу маҳсулот тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми ба фурӯш мондани маҳсулоти кандакорӣ.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - ТС 05-2/01 Истифода намудани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ; - СІ 7632-16-4/01 Машғул шудан ба фаъолияти соҳибкорӣ.	
Элементи ВС	Меъёрҳои иҷроӣ (МИ) ВС
1. Татбиқ намудани стратегияҳои маркетинг	1.1. Истифода намудани барномаҳои маркетинг ҷиҳати ба фурӯш мондани маҳсулоти кандакорӣ. 1.2. Гузаронидани таҳлили муқоисавӣ ва маркетинги талаботи бозори хизматрасониҳои маҳсулоти кандакорӣ. 1.3. Ҳамкорӣ намудан бо субъектҳои низоми маркетинг . 1.4. Нашр намудани варақаҳои таблиғотӣ дар рӯзномаву маҷаллаҳо ва буклетҳо.
2. Муаррифӣ намудани маҳсулоти кандакорӣ	2.1. Иштирок намудан дар намоишҳо (выставка) ва озмунҳо. 2.2. Тайёр кардани эълон ва муаррифиномаҳо. 2.3. Нашр намудани эълону мақолаҳои муаррификунанда тавассути васоити ахбори умум. 2.4. Муаррифӣ намудани маҳсулоти кандакорӣ дар шабакаҳои иҷтимоӣ .

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани одоби касбӣ; - истифода бурдани шабакаҳои иҷтимоӣ; - ҳамкорӣ намудан бо блогерон; - муаррифӣ намудани молу маҳсулот; - ташкил намудани лавҳаҳои ташфиқотӣ; - ҳамкорӣ намудан бо васоити ахбори умум; - истифода бурдани технологияи иттилоотӣ-коммуникатсионӣ; - истифода бурдани шабакаи Интернет; - навиштани шарҳ дар шабакаҳо иҷтимоӣ аз номи корхона.
-------------------------	--

Донишҳои талабшаванда:	- усулу воситаҳои рушди соҳибкорӣ; - молия ва муҳосибот; - тартиби муаррифии маҳсулоти тайёркардашуда дар Интернет; - тартиби сабт ва кушодани саҳифа дар шабакаҳои иҷтимоӣ; - қонунгузори дар бораи реклама; - асосҳои маркетинг; - намудҳои реклама дар Интернет; - вазифаи реклама.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - бодикқат; - покизақор; - эҳтиётқор; - ташкилотчӣ; - пуртоқат; - масъулиянок.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳодиҳии маҳсулоти тайёр	Ҳатӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифохӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лоиҳавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Мубоҳиса	Намоишдихӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳодиҳӣ	Баҳодиҳии тарафи сеюм
Элементи 1: Татбиқ намудани стратегияҳои маркетинг											
1.1. Истифода намудани барномаҳои маркетинг чиҳати ба фурӯш мондани маҳсулоти кандакорӣ	√			√							
1.2. Гузаронидани таҳлили муқоисавӣ ва маркетинги талаботи бозори хизматрасониҳои маҳсулоти кандакорӣ	√			√							
1.3. Ҳамкорӣ намудан бо <i>субъектҳои низоми маркетинг</i>	√			√							
1.4. Нашр намудани варақаҳои таблиғотӣ дар рӯзномаву маҷаллаҳо ва буклетҳо	√			√							

Элементи 2: Муаррифӣ намудани маҳсулоти кандакорӣ											
2.1. Иштирок намудан дар намоишҳо (выставка) ва озмунҳо	√			√							
2.2. Тайёр кардани эълон ва муаррифиномаҳо	√			√							
2.3. Нашр намудани эълону мақолаҳои муаррификунанда тавассути васоити ахбори умум	√			√							
2.4. Муаррифӣ намудани маҳсулоти кандакорӣ дар <i>шабакаҳои иҷтимоӣ</i>	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Субъектҳои низоми маркетинг инҳоянд:	- истеҳсолкунандагон (ширкатҳо); - миёнаравҳо (дистрибьюторҳо); - ширкатҳои таблиғотӣ (реклама); - ширкатҳои тадқиқотӣ; - муассисаҳои давлатӣ, ҷомеа ва ғайра.
Шабакаҳои иҷтимоӣ:	- саҳифаи расмӣ ширкат дар интернет, инстаграм, телеграм, фейсбук, Tiktok, вконтакте ва ғайра.

Номи воҳиди салоҳият	Рамзи воҳиди салоҳият
Аз нав барқарор кардани (реставрация) маҳсулоти кандакорӣ	СІ 7632-18-4/01
Воҳиди салоҳияти мазкур раванди ташхис ва азнавбарқароркунии маҳсулотҳои кандакоришудаи осебдидаро тавсиф менамояд.	
Истифодаи воҳиди салоҳияти мазкур: - ҳангоми азнавбарқароркунии маҳсулотҳои кандакоришудаи осебдида.	
Шартҳои қаблӣ (пешакӣ): - СВ 01-1/01 Риоя намудани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ; - СІ 7632-02-3/01 Истифода намудани асбобҳо ва таҷҳизоти корӣ; - СІ 7632-03-3/01 Муайян намудани сифати маводи масрафшаванда; - СІ 7632-13-4/01 Кандакорӣ кардани маҳсулоти нимтаёр бо намудҳои гуногун.	
Элементи ВС	Меъёрҳои иҷрои (МИ) ВС
1. Муайян намудани ҳолати маҳсулоти кандакорӣ	1.1. Шинос шудан ба вазъи маҳсулоти барқароршаванда. 1.2. Ба нақша гирифтани корҳо. 1.3. Муайян намудани маводи масрафшаванда ва муҳлати иҷрои корҳо.
2. Бартараф кардани тарқишҳо, ноҳамвориҳо ва чузъҳои талафшуда	2.1. Гузаронидани корҳои тозакунии ва ба таъмир омода кардани маҳсулоти кандакорӣ. 2.2. Омода кардани ҷой барои гузаронидани таъмири маҳсулот. 2.3. Барқарор кардани чузъҳои талафшуда ва пур кардани роғҳо, ноҳамвориҳо бо ғурагач (шпаклёвка) барои чӯб. 2.4. Гузаронидани корҳои суфтакунии ва доғрабӣ. 2.5. Гузаронидани корҳои ҷилодихӣ (полировка).

Малакаҳои талабшаванда:	- риоя намудани қоидаҳои техникаи беҳатарӣ; - ошкор кардани нуқсонҳои ҷойдошта; - муайян кардани ҳолати аслии маҳсулот то вайроншавӣ; - тоза кардани маҳсулоти барқароршаванда; - муҳайё кардани шароит барои барқароркунӣ; - истифода намудани ғӯрагач (шпаклёвка)-ҳои махсус; - суфта кардани маҳсулоти барқароршаванда; - интиҳоб ва истифода бурдани маводи ҷилодиханда.
Донишҳои талабшаванда:	- қоидаҳои техникаи беҳатарӣ ва ҳифзи муҳити зист; - намудҳо ва навъҳои таъриҳии кандакорӣ; - усулҳои гуногуни барқароркунӣ; - тарзи тоза кардани маҳсулоти барқароршаванда; - асбобу анҷоми корӣ барои барқароркунии маҳсулоти кандакорӣ; - мавод барои барқароркунӣ истифодашаванда; - маводи суфтакунии маҳсулоти барқароршаванда; - намуд ва навъҳои маводи сайқалдиҳанда, ҷилодиҳанда.
Муносибати талабшаванда ба кор:	Чунин бояд буд: - эҷодкор; - ташаббускор; - бодикқат; - покизагор; - эҳтиёткор; - ҷуртқат.

Дастур оид ба ҷамъоварии далелҳо

Элемент ва меъёрҳои иҷро	Мушоҳидаи бевоситаи раванди кор	Баҳоиди маҳсулоти тайёр	Ҳагӣ ба саволҳо ҷавоб додан/тестҳо	Шифоҳӣ ба саволҳо ҷавоб додан/Мусоҳиба	Кори лонгхавӣ	Ҷамъоварии ҳуҷҷатҳо аз рӯи таҳқиқот /case study	Муҳоҷиса	Намоишдиҳӣ/рӯнамоӣ (Презентатсия)	Бозии нақшӣ	Далелҳои ҷамъовардаи таълимгиранда/ худбаҳоидиҳӣ	Баҳоиди тарафи сеюм
Элементи 1: Муайян намудани ҳолати маҳсулоти кандакорӣ											
1.1. Шинос шудан ба вазъи маҳсулоти барқароршаванда	√			√							
1.2. Ба нақша гирифтани корҳо	√										
1.3. Муайян намудани маводи масрафшаванда ва муҳлати иҷрои корҳо	√			√							
Элементи 2: Бартараф кардани тарқишҳо, ноҳамвориҳо ва ҷузъҳои талафшуда											

2.1. Гузаронидани корҳои тозакуни ва ба таъмир омода кардани маҳсулоти кандакорӣ	√			√							
2.2. Омода кардани ҷой барои гузаронидани таъмири маҳсулот	√			√							
2.3. Барқарор кардани ҷузьҳои талафшуда ва пур кардани роғҳо, ноҳамвориҳо бо ғӯрагач (шпаклёвка) барои ҷӯб	√			√							
2.4. Гузаронидани корҳои суфтакуни ва доғрабӣ	√			√							
2.5. Гузаронидани корҳои ҷилдиҳои (полировка)	√			√							

Навсонӣ (вариативӣ) (муҳити корӣ, вазъият, шароити асосии корӣ)

Барқароркунии маҳсулоти кандакорӣ -ин:	- кори хеле мушкул буда, аз уҳдаи он танҳо кандакорони касбии моҳир барои маҳсулот метавонанд. - якчанд тарзи барқароркунии маҳсулоти кандакорӣ: 1. Бо шпаклёвка пур кардани тарқишҳо ва ноҳамвориҳо. 2. Тайёр кардани ҷузьҳои нави кандакорӣ. 3. Барқароркунии роғҳои васеъ бо матои доқа. - азнавбарқароркунии маҳсулоти кандакорӣ метавонад намуди аслии онро тағйир диҳад.
---	---

Ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ

Ҳифзи меҳнат

Ба кори кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб коргари синусоли на камтар аз 18 сола, ки тайёрии зарурии назариявӣ ва амалӣ дорад, аз муоинаи тиббӣ гузаштааст, ҳолати саломатиаш хуб аст, дастури муқаддимаӣ ва ибтидоиро оид ба ҳифзи меҳнат дар ҷойи корӣ гузаштааст, роҳ дода мешавад.

Кандакори ҷӯб вазифадор аст:

- иҷро кардани он корҳое, ки дар дастурамали корӣ муқаррар гардидааст;
- иҷро кардани қоидаҳои дохилии тартиботи меҳнати корхона;
- истифода бурдани воситаҳои ғимоявии инфиродӣ ва коллективӣ;
- риоя кардани талаботи ҳифзи меҳнат;
- фавран хабардор кардани роҳбари бевосита ё болоӣ оид ба ҳама гуна ҳолатҳои хатарнок ба ҳаёт ва саломатии одамон таҳдидкунанда, оид ба ҳар як ҳодисаи нохуш, бад шудани вазъии саломатии худ, аз ҷумла зоҳир шудани аломатҳои шадиди бемории касбӣ;

ҳолатҳои хатарнок ба ҳаёт ва саломатии одамон таҳдидкунанда, оид ба ҳар як ҳодисаи нохуш, бад шудани вазъии саломатии худ, аз ҷумла зоҳир шудани аломатҳои шадиди бемории касбӣ;

- гузаштан аз омӯзиши усул ва тарзҳои бехатарии иҷрои корҳо ва расонидани ёрии аввалия ба зарардида дар истеҳсолот, дастурдиҳӣ оид ба ҳифзи меҳнат, санҷиши дониши қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ;

- гузаштан аз муоинаи тиббии ҳатмии даврӣ (дар ҷараёни фаъолияти меҳнатӣ), инчунин, муоинаи ғайринавбатии тиббӣ бо роҳхати корфармо дар ҳолатҳои пешбинишудаи Кодекси меҳнат ё дигар қонунҳо;

- тавонистани расонидани ёрии аввалияи тодухтурӣ ба зарардидагон аз ҷараёни барқ ва дигар ҳодисаҳои нохуш;

- тавонистани истифодабарии воситаҳои аввалияи сухторхомӯшкунӣ.

Ҳангоми кори кандакорӣ метавонанд омилҳои истеҳсолии хатарнок ва зараровари зерин таъсир расонанд:

- қисматҳои ҳаракаткунандаи таҷҳизоти истеҳсолӣ;
- равшаннокии нокифояи минтақаи корӣ;
- нокифоягии равшании табиӣ;
- серчангиву ғубор, газолудии ҳавои минтақаи корӣ;
- ҳарорати баланди сатҳи таҷҳизот, масолеҳ;
- ҳарорати баланд ё пасти ҳавои минтақаи корӣ;
- тағйирпазирӣ ва намнокии ҳаво;
- катаклизмҳои табиӣ;
- нӯғҳои тез, дағар буғурӣ ва шахшӯлиҳо дар сатҳи нимтайёрҳо, асбобу абзор ва таҷҳизот;
- зарбаи ҷараёни барқ;
- афтодан аз баландӣ ва ғ..

Кандакор мутобиқи меъёрҳои намунавии соҳавӣ ва Шартномаи коллективӣ бояд ройгон бо либосу пойафзоли махсус ва дигар воситаҳои ҳимоявии инфиродӣ таъмин бошад.

Талаботи ҳифзи меҳнат пеш аз оғози кор

Пеш аз оғози кор устои кандакори чӯб барои ҳимоя аз таъсиррасонии омилҳои хатарнок ва моддаҳои зараррасони истеҳсолӣ, бояд либоси махсус пӯшад. Либоси махсус бояд тоза буда, андозаи мувофиқ дошта бошад ва ҳангоми ҳаракат монеа эҷод накунад.

Пеш аз оғози кор ба устои кандакори чӯб лозим меояд, ки асбобҳои кориро, ки минбаъд дар кор истифода мебарад, аз назар гузаронад ва ба коршоямии онҳо бовар ҳосил кунад.

Устои кандакори чӯб, агар мӯътақид бошад, ки беҳатарӣ дар ҷойи кор барои иҷрои супоришҳои додашуда таъмин карда нашудааст, набояд ба кор шурӯъ кунад.

Талаботи ҳифзи меҳнат ҳангоми кор

Устои кандакор ҳангоми кор дар назар дошта бошад, ки чӯбпораҳо хосияти зудсузӣ дошта хавфи сухторро ба миён меоранд. Аз сухтор муҳофизат бояд кард.

Ҳангоми истифодаи асбобҳои кории кандакорӣ дар назар бояд дошт, ки онҳо теғ доранд, бо барқ кор мекунанд ва зудҳаракатанд. Муҳимтарин талабот ҳангоми истифодаи онҳо дар ҳолати коршоямӣ қарор доштани онҳост.

Истифодаи асбобҳо аз рӯи дастури истифодабарии онҳо махсусан бахши беҳатарӣ бояд сурат гирад.

Техникаи бехатарӣ

Таснифоти дастурамал оид ба техникаи бехатарӣ – ин марҳилаи муҳими фаъолият дар ҳар як ширкат мебошад, аз он ҷумла, дар муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ-техникӣ.

Дастурдиҳӣ оид ба техникаи бехатариро ба якчанд намуд чудо мекунад, вобаста ба мақсад, хусусият, муҳлат, инчунин, вобаста ба шахси вазифадор, ки уҳдадор аст онҳоро гузаронад.

Ҳама масъалаҳои таъминоти бехатариро дар истеҳсолот мутахассисе, ки тахассуси муайянро доро мебошад, ҳал мекунад.

Дастурамали муқаддимавӣ оид ба техникаи бехатариро муҳандис оид ба техникаи бехатарӣ ё мутахассиси маълумотдор (дипломдор), ки ба ваколати он чунин функсияҳо тибқи фармон шомил шудаанд, мегузаронад. Ба дастурамали муқаддимавӣ, метавонанд ҳамкороне ҷалб карда шаванд, ки барои бехатарии тиббӣ ва бехатарии сухтор масъул мебошанд.

Дастурамали муқаддимавӣ оид ба техникаи бехатарӣ бо ҳамаи ҳамкороне гузаронида мешаванд, ки ба кор новобаста аз собиқаи корӣ, сину сол, сатҳи маълумотнокӣ қабул шудаанд. Он барои таълимгирандагоне, ки мисол таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ мегузаранд, инчунин, барои ҳамкорони дар сафари хизматӣ буда, кормандони муваққатӣ, ҳатмӣ мебошад.

Дастурамали муқаддимавӣ оид ба техникаи бехатарӣ бояд оид ба ҳамаи воситаҳои муҳофизати аҳлона (коллективӣ) ва фардӣ, ки дар муассиса мавҷуд мебошанд иттилоот диҳад, инчунин, тартиби додани онҳоро иникос намояд. Дар дастурамали мазкур масъалаҳои расонидани ёрии аввала ба он шахсоне, ки дар вақти сухторҳо ва ҳолатҳои бадбахтона зарар дидаанд, дохил карда мешаванд. Он истифода бурдани воситаҳои техникии таълимӣ ва айёниятҳоро дар назар дорад.

Дастурдиҳии ибтидоӣ на дар ҳучраи мутахассис оид ба ҳифзи меҳнат, балки он бевосита дар ҷойи корӣ гузаронида мешавад. Шахсони уҳдадор инҳо мебошанд:

- ҳамкорони нав, аз он ҷумла, кафшергарони газиро барқии кирошуда;
- ҳамкороне, ки тибқи шартномаи таъҷилӣ кор мекунад;
- ҳамкороне, ки аз ширкатҳои бегона ба сафари хизматӣ (командировка) равона карда шудаанд;
- таълимгирандагоне, ки дар таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ мебошанд;
- дигар шахсоне, ки дар фаъолияти муассиса иштирок мекунад.

Дастурдиҳии такрорӣ на камтар аз як маротиба дар ним сол гузаронида мешавад. Санаяи гузаронидани дастурдиҳӣ дар журнал оид ба техникаи бехатарӣ қайд карда мешавад. Чунин чорабиниҳо аҳамияти муҳимро барои ТИҚТО доранд. Мисол, пеш аз гузаронидани машғулиятҳои амалӣ дар литсейҳо, омӯзгор дар ҳар як дарс тарзи иҷрои амалиёти таълимгирандагонро такрор мекунад, ба онҳо оид ба мавзӯи дастурамал саволҳо медиҳад. Ин кор имкон медиҳад, ки таваккали ба вучуд омадани ҳодисаҳои нохушро дар машғулиятҳои амалӣ паст намуда, омӯзгорро аз вазъиятҳои нохуш бо ҳатогиҳои таълимгирандагон дар шарҳи дастурдиҳӣ алоқаманд буда, муҳофизат менамояд.

Дастурдиҳии ғайринақшаӣ дар вазъиятҳои зерин гузаронида мешавад:

- ҳангоми қонунӣ шудани тағйиротҳо дар қонунгузории давлат оид ба ҳифзи меҳнат;
- ҳангоми тағйиротҳо дар раванди технологӣ дар истеҳсолот;
- дар ҳолати навгарои (модернизатсия)-и таҷҳизотҳо, механизмҳо;
- ҳангоми вайрон кардани талаботҳои ҳифзи меҳнат, ки ба садама, ҳолати бадбахтӣ меоварад;
- тибқи талаботи идораҳои назоратӣ ва шахсони вазифадор;
- дар ҳолати танаффуси бештар аз сӣ рӯзи корӣ барои вазифаҳои дорони омилҳои зараррасон ва хатарнок, шаст рӯз барои дигар ҳамкорон;
- бо қарори корфармо.

Дастурдиҳии мақсаднок дар ҳолатҳои зерин гузаронида мешавад:

- дар ҳолати корҳои якбора;
- ҳангоми гузаронидани чорабиниҳои оммавӣ дар ширкат;
- барҳам додани садама, вазъиятҳои ғавқулода.

Моҳият ва ҳаҷми он бо вазъияти аниқ муайян карда мешавад.

Дастурдиҳӣ ба таълимгирандагон

Вобаста ба тахассус, талаботҳо ба гузаронидани дастурдиҳӣ барои таълимгирандагон мавҷуд мебошад. Мисол, омӯзгори таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ пеш аз ҳар як кори амалӣ, дастурдиҳии ҷорӣ оид ба ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарии таълимгирандагонро мегузаронад ва дар дафтари бақайдгирӣ сабт мекунад. Ба ғайр аз он, намудҳои махсуси дастурдиҳӣ мавҷуд мебошанд, ки онҳоро пеш аз баромадан ба таҷрибаомӯзии истеҳсолӣ мегузаронанд. Шахсоне, ки аз омӯзиши дастурамал, санчиши донишхоро оид ба ҳифзи меҳнат нагузаштаанд, ба кор иҷозат дода намешаванд.

Омӯзгорон ва устоҳои таҷрибаомӯзии истеҳсолии муассисаҳои ТИКТО уҳдадор мебошанд, ки ба таълимгирандагон фаҳмонанд, чиро онҳо бояд иҷро намоянд:

- қоидаҳои тартиботи дохилиро иҷро намоянд;
- қоидаҳои дар назардоштаро мувофиқи дастурамали ҳифзи меҳнат, иҷро намоянд;
- масолеҳҳо, асбобҳо, маводҳои таълимиро эҳтиёт намоянд.
- як маротиба дар як сол муоинаи тиббиро гузаранд.

Талабот ба довталабон

Хоҳишмандоне, ки меҳонанд касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб»-ро омӯзанд ва салоҳияти сатҳи 4-уми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро азхуд кунанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- маҳорати ба таври шифоҳӣ ва хаттӣ муошират кардан;
- пешниҳод кардани ҳуҷҷатҳо мувофиқ ба талаботи муассисаи таълимӣ;
- ҳуҷҷат (сертификат) дар бораи аз худкунии салоҳияти 3-юми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон ва шаҳодатномаи ронандагӣ мувофиқи дараҷаи муайяншуда дошта бошад;
- гузаштан аз муоинаи тиббӣ.

Талабот ба омӯзгорон

Омӯзгороне, ки сатҳи 4-уми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистонро аз рӯи касби «Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб» меомӯзонанд, бояд ба талаботи умумии зерин ҷавобгӯ бошанд:

- донишҳои касбии дидактикӣ ва методологияи ТАС доштан;
- методикаи таълими салоҳиятҳоро доро будан;
- на кам аз 5 соли таҷрибаи кории Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб доштан;
- ҷисмонӣ ва равонӣ солим будан;
- сатҳи таҳассусии омӯзгор на бояд аз сатҳи 4-уми ТМТ Ҷумҳурии Тоҷикистон паст бошад;
- аз муоинаи тиббӣ гузаштан.

Рӯйхати асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ

Номгӯии асбоб, таҷҳизот ва масолеҳҳои зарурӣ барои таълими на зиёда аз 25 таълимгиранда (∞ - ҳангоми зарурат).

Асбобҳо	Миқдор	Таҷҳизот	Миқдор	Мавод/дигар лавозимот	Миқдор
Араи мебел (форматка)	5 адад	Дастгоҳи суфтакунӣ (шлифовални)	1 адад	Сухторхомӯшкунак	∞
Асбобҳои асосӣ		Фреза барқии дастӣ	1 адад	Дорукуттӣ	1 адад
Фреза	5 адад	Рандаи барқӣ	1 адад	Таноби кашанда	∞
Арра (серкулярка)	5 адад	Арраи барқии дастӣ	1 адад	Лампаи лаҳимкорӣ	1 адад
Арраи фалаки (лентчнӣ пила)	5 адад	ЧПУ (дастгоҳи компютерӣ)	1 адад		
Ранда	5 адад	Ресмус	1 адад		
Парма (сверлини)	5 адад	Чангкашак	1 адад		
Теша	5 адад	Дрел	1 адад		
Кунҷбур (углорез)	5 адад	Лобзик	1 адад		
Шиканча (тески)	5 адад	Болгарка	1 адад		
Маҷмуи исканаҳои кандакорӣ	5 адад	Асбоби суфтакунӣ (шлифовка)	1 адад		
Табар	5 адад	Шрупавер	1 адад		
Искана	5 адад	Перефаратор	1 адад		
Рандаи дастӣ	5 адад				
Меҳкашак	5 адад				
Анбур	5 адад				
Уголник	5 адад				
Ҷадвал	5 адад				
Сиркул	5 адад				
Болғаи ҷӯбӣ	5 адад				
Струпсина	5 адад				
Қаҷқорд	5 адад				

Гунё	5 адад				
Метр	5 адад				
Чусо (Решпил)	5 адад				
Стусло	5 адад				
Шокул	2 адад				
Обтарозу (уровен)	2 адад				
Мурваттоб	2 адад				
Мавод		Таҷҳизоти таълимӣ		Лавозимоти дафтардорӣ	
Чӯб		Проектор	1 адад	Коғазӣ А4	1 баст
Тахта		Флипчарт	1 адад	Дафтар (журнал)	25 адад
Ширеш		Тахта	10 адад	Маркер	1 баст
Ранг		Компютерҳо	25 адад	Флипчарт	4 адад
Ҷило (лак)		Экран	1 адад	Қалам	25 адад
Қоғазӣ шафоф		Тахтаи электронӣ/ интерактивӣ	1 адад	Блокнот	25 адад
				Маводи таълимӣ	
				Стандарти салоҳиятҳо	5 адад
				Барномаи таълимии модуль	5 адад
				Дастур	∞
				Китобҳо	25 адад
				Видео (CD)	∞

Рӯйхати адабиёт

1. Сайдалӣ Тоҳиров «Кошинкорӣ ва кандакории рӯи чӯб» Душанбе, 2008.
2. Лебедева У.И ., Бургунова У.М. «Резьба по дереву» Москва, 2004.
3. Банников Е.А. «Резьба по дереву.Схемы,технологии, оборудование» Москва, 2006.
4. Логачева Л.А. «Резчикам по дереву. Альбом орнаментов» Выпуск №2, №3, №4, №5, №6, №7, №8, №9, Москва, 2004.
5. Энди Стендинг «Изделия из дерева». Москва ,2007.
6. «Работы по дереву» курс резьбы для начинающих. Издательство: Бомбора , 2023г.
7. Балдина Татьяна Васильевна «Резьба по дереву» геометрические узоры Издательство :АСТ,2021г.
8. Суднов Виктор Петрович «Резьба по дереву». Практическое руководство по художественной обработке капов и сувелей.Издательство : АСТ, 2018г.
9. Суднов Виктор Петрович, Антипова Ирина «Резьбы по дереву для всех» Издательство: АСТ,2022г.
10. Ильяев Михаил Давыдович «Резба по дереву» уроки мастера. Издательство: АСТ, 2020г.
11. Герригель Ф., Э.фон Бюллов «Плоская резьба по дереву» Москва, издательство «Эксмо» , 2015г.

Funded by
the European Union

**ВАЗОРАТИ МЕҲНАТ, МУҲОЦИРАТ ВА ШУҒЛИ АҲОЛИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

ХАРИТАИ ФУНКЦИОНАЛӢ

Соҳа: Сохтмон

Касб: Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб

Рамзи касб (СБТМ-08/ISCO-08): СІ 7632

Замимаи 1

Харитаи функционалии касби «Кандакорӣ дар чӯб ва пӯсти чӯб»

УҲДАДОРИҲО		ВАЗИФАҲО				
А	Такмил додани малакаҳои бокортаъминкунӣ	А-1. Кор кардан дар даста ва бо мизочон/фармоишгарон	А-2. Такмил додани тахассуси касбӣ	А-3. Истифода бурдани технологияҳои иттилоотӣ-компютерӣ	А-4. Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи заминавӣ	А-5. Муошират кардан бо забонҳои хориҷӣ дар сатҳи миёна
		А-6. Ҳал намудани ваъиятҳои муноқишавӣ	А-7. Гирифтани иҷозат барои пешбурди фаъолият			
В	Риоя кардани қоидаҳои ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ	В-1. Гузаштан аз муоинаи тиббӣ	В-2. Пӯшидани либосҳои махсус ва воситаҳои ҳимоявӣ	В-3. Гузаштан аз дастурдиҳии техникаи бехатарӣ	В-4. Риоя намудани қоидаҳои техникаи бехатарӣ дар ҷои кор	В-5. Риоя намудани қоидаҳои зидди сухтор
		В-6. Расонидани ёрии аввалияи тиббӣ				
С	Коркард намудани чӯбу тахта	С-1. Тартиб додани нақшаи корӣ тибқи фармоиши гирифта	С-2. Муайян намудани сифати маводи масрафшаванда	С-3. Андоза гирифтани маҳсулотҳои нимтаёр	С-4. Ба кор даровардани дастгоҳу таҷҳизоти барқӣ	С-5. Омода намудани асбобҳои корӣ
		С-6. Омода намудани ҷойи кор	С-7. Арра намудани маҳсулоти нимтаёр	С-8. Ранда кардани масолеҳҳои нимтаёр	С-9. Ширеш намудани масолеҳҳои нимтаёр	С-10. Истифода бурдани чӯбҳои маҳалӣ
Д	Тайёр намудани маҳсулотҳои кандакорикардашуда аз чӯбу тахта	Д-1. Тайёр намудани ангораи (эскиз) маҳсулоти истеҳсолшаванда	Д-2. Нусхабардорӣ намудани ангора ба масолеҳи кандакоришаванда	Д-3. Кандакорӣ кардани маҳсулоти нимтаёр бо намудҳои гуногун	Д-4. Суфта намудани қисми кандакорикардашудаи чӯб	Д-5. Рангубор намудани маҳсулот

		D-6. Бандубас намудани маҳсулотҳои тайёркардашуда				
E	Тайёр намудани маҳсулот барои фурӯш	E-1. Қабул намудани фармоиш	E-2. Мувофиқа намудани ангора бо фармоишгар	E-3. Дастрас намудани маҳсулоти тайёр ба фармоишгар	E-4. Ташкил намудани дукони фуруши маҳсулоти кандакорӣ	E-5. Омода намудани маҳсулотҳои миллии кандакорӣ
		E-6. Омода намудани маҳсулот барои намоиш	E-7. Ташкил намудани корҳои табиғотӣ (реклама) барои фурӯши маҳсулоти кандакорӣ			
F	Ба анҷом расонидани раванди кор	F-1. Чобачо кардани маҳсулотҳои тайёр дар ҷойҳои нигоҳдорӣ	F-2. Ба тартиб даровардани ҷои кор	F-3. Чобачо кардани асбобҳои корӣ	F-4. Тоза кардани ҷои кор	F-5. Партофтани партовҳо дар ҷои муайяншуда
		F-6. Хомӯш намудани манбаҳои қувваи барқ				

	Сатҳи 3 - 33
	Сатҳи 4 - 9
Ҷамағӣ: 42 вазифа	

Талаботи умумӣ ба касби «Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб ва пӯсти ҷӯб»			Харитаи функционалии бо усули DACUM таҳияшуда, барои касби
Сифатҳои касбӣ/салоҳиятнокӣ	Дониш, малака ва маҳорати умумӣ		«Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб ва пӯсти ҷӯб»
1. Хушмуомила 2. Меҳнатдӯст 3. Мушоҳидакор 4. Тоқатпазир 5. Бомасъулият 6. Покизакор 7. Эҳтиёткор 8. Ростқавл 9. Сарфакор 10. Дурандеш 11. Бодикқат 12. Устувории ахлоқӣ 13. Поквичдон 14. Боинсоф 15. Суботкор	1. Таърихи ҳунарҳои мардумӣ 2. Асосҳои санъати тасвирӣ 3. Асосҳои дизайнгарӣ 4. Асосҳои техникаи бехатарӣ, ҳифзи меҳнат ва 5. Қоидаҳои бехатарӣ аз суҳтор 6. Асосҳои электротехника 7. Асосҳои нақшакашӣ 8. Асосҳои математика 9. Асосҳои технологияи иттилоотӣ 10. Кодекси меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон 11. Қоидаҳои ҳифзи муҳити зист 12. Қоидаҳои тартиботи дохилии корхона 13. Намудҳои кандакорӣ дар ҷӯб 14. Эҷод ва тайёр кардани ангора 15. Муарифии натиҷаи ниҳони кор 16. Техникаи расмкашӣ 17. Муайян намудани сифати маҳсулоти истифодашаванда 18. Истифода амудани асбобҳои буранда		Иштирокчиёни таҳлили функционалӣ: 1. Шарипов Мухаммадӣ – кандакори корхонаи хусусӣ ш. Кӯлоб. 2. Зарипов Иброҳим – кандакори корхонаи хусусӣ ш. Кӯлоб. 3. Раҷабов Муҳаммад - устои кандакор, устои таълими истеҳсолии МДТ «Литсейи касбии техникии сохтмони шаҳри Душанбе». 4. Умаров Муродалӣ - устои кандакор, устои таълими истеҳсолии МДТ «Литсейи касбии техникии сохтмони шаҳри Душанбе». 5. Абдолов Наврӯз – устои кандакори ҶДММ «Билал». Модераторон: Данило Анищенко – коршиноси калидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиши Лоиха Сангин Бобоев - коршиноси маҳаллии ғайрикалидӣ оид ба таҳсилоти касбӣ-техникӣ ва омӯзиши Лоиха Бахтиёр Озар - супервайзер оид ба методологияи ТАС Фасилитаторон: 1. Каримов Раҳмон 2. Ошуров Ошур
Таҷҳизот, асбобҳо, масолеҳи асосӣ ва сарфшаванда			
1. Арра (серкулярка) 2. Арраи фалаки (лентчий пила) 3. Ранда 4. Ресмус 5. Фреза 6. Ҳарроти (такарни) 7. Парма (сверлини)	1. Арра 2. Болга 3. Теша 4. Табар 5. Искана 6. Рандаи дастӣ 7. Меҳкашак 8. Анбӯр	1. Ҷӯб 2. Тахта 3. Ширеш 4. Ранг 5. Ҷило (лак) 6. Қоғази шафоф 7. Қалам 8. Меҳча, печмеҳча	

8. ЧПУ (дастгоҳи компютерӣ) 9. Дастгоҳи суфтакунӣ (шлифовални) 10. Араи мебел (форматка) 11. Чангкашак 12. Рандаи баркӣ 13. Арраи барқии дастӣ 14. Фрезаи барқии дастӣ 15. Дрел 16. Лобзик 17. Болгарка 18. Асбоби суфтакунӣ (шлифовка) 19. Шрупавер 20. Перефаратор 21. Кунҷбур (углорез) 22. Шиканча (тески)	9. Мурваттоб 10. Чадвал 11. Сиркул 12. Болғаи чӯбӣ 13. Струпсина 14. Маҷмуи исканаҳои кандакорӣ 15. Качкорд 16. Гунё 17. Метр 18. Чусо (Решпил) 19. Стусло 20. Шокул 21. Обтарозу (уровен)		
Дурнамои оянда ва хусусиятҳо/мушкилоти касб			
1. Мутахассиси рақобатпазир дар бозори меҳнат 2. Нуфузи касб баланд бардошта мешавад 3. Имконияти гирифтани донишу малака нисбати касб дар ҷойи кор 4. Имконият барои рушди эҷодӣ ва касбӣ 5. Имконияти аз рӯи касб кушодани коргоҳи хусусӣ ва худ бо ҷои кор таъминкунӣ	6. Норасоии таҷҳизотҳои муосири корӣ 7. Корхонаҳои бузург системаи автоматиро афзалтар медонанд 8. Дараҷаи пасти музди меҳнат ҳангоми кор кардан дар корхонаҳо 9. Кор бо олотҳои хатарнок барои саломатӣ		Дар доираи лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон» таҳия шудааст ш. Душанбе, Ҷумҳурии Тоҷикистон 15-16 ноябри соли 2023

Funded by
the European Union

**ВАЗОРАТИ МЕҲНАТ, МУҲОЧИРАТ ВА ШУҒЛИ АҲОЛИИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

ХУЛОСАҲОИ СОҲА (экспертиза)

**ВАЗОРАТИ САНОАТ ВА
ТЕХНОЛОГИЯҲОИ НАВИ
ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН**

734012, ш. Душанбе, к. Рӯдасӣ, 22 Тел: 221-52-59
факс: (810992-37) 221-82-81 Email: info@sanomat.tj

№ 7-1354 аз «18» 06 2024

Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва
шуғли аҳолии Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ба №3/13-657
аз 08.05.2024

Вазорати саноат ва технологияҳои нави Ҷумҳурии Тоҷикистон лоиҳаи стандарти касбҳои “Дуредгар”, “Кандакорӣ”, “Мошиначии кранҳои истеҳсолоти металлургӣ” ва “Оператори мошини бофандагӣ”-ро мавриди омӯзиш қарор дода, ворид намудани пешниҳодҳои зеринро ба стандарти салоҳияти касбҳои “Мошиначии кранҳои истеҳсолоти металлургӣ” ва “Оператори мошини бофандагӣ” зарур мешуморад.

1. Воҳиди салоҳияти Рамзи (ТС06 – 2/01) ба касби мазкур даҳлат нашошта, ҳориҷ намуданро тақозо менамояд.

2. Дар воҳиди салоҳияти Рамзи (ТС01-1/01) талаботи асосии тиббӣ, илова намудани талаботи махсуси тиббӣ оид ба дараҷаи шунавоӣ ва биниш барои касби мошинистии ҳамаи намуди кранҳои борбардор зарур мебошад.

3. Дар аксар воҳидҳои салоҳияти касбӣ тақрор гардидани талаботҳои воҳидҳои касбӣ қойи дорад, ки то андозае ба сатҳи амалӣ намудан ва қабули стандартҳо таъсири манфӣ мерасонад.

4. Дар воҳиди салоҳияти Рамзи (МВ02-3/01) воҳиди салоҳият дар баробари донишҳои забонҳои хориҷӣ, ворид намудани тарҷумаи шакли тоҷикии номгузории аломатҳои фаъолияти кории мошинистии кранҳои борбардор илова карда шавад.

5. Дар самти “Оператори мошини бофандагӣ” дар сарҳати 5 ба ҷои ибораи “қатъиян манъ аст”, ибораи “гузаронидани курсҳои кӯтоҳмуддати омӯзишӣ” илова карда шавад.

6. Дар стандартҳои касби харротӣ талаботи махсуси тиббӣ оид ба дараҷаи биниш ва ҳосияти зичии маталлҳо ва дараҷаи ғудозиш дар раванди фаъолияти корӣ низ, илова карда шавад.

Бо ворид намудани пешниҳодҳои болозикр, Вазорат лоиҳаи стандартҳои пешниҳодшударо қобили дастгирӣ меҳисобад.

Муовини вазир

Б. Сафарзода

Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди “Мақсуд-2016”

Ҷумҳурии Тоҷикистон, ноҳияи Файзобод, кӯчаи Фучик №14, РМА 140006437, тел: (+992) 985-08-48-38

№ 24 аз «30» Май 2024с.

ш.Душанбе

Ба Лоиҳаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба
соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии
Тоҷикистон

Ҷамъияти дорои масъулиятш маҳдуди «Комил-2010» мактубҳои Шуморо аз 29 апрел ва 6 майи соли 2024, №67 оид ба гузаронидани ташхиси стандарти салоҳиятҳои касбҳои «Дуредгар» ва «Кандакорӣ дар чӯб» ба хулоса омад, ки стандарти салоҳиятҳои касбҳои болозикр мутобиқи талаботҳои стандартҳои байналмилалӣ таҳия гардида, ба талаботи корхона ва муассисаҳо, ки дар фаъолияти хеш самаранок истифода мебаранд, ҷавобгӯ мебошанд.

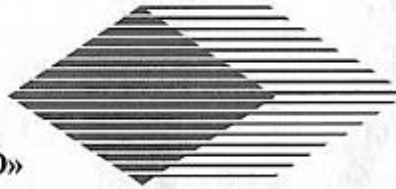
Воҳидҳои салоҳияти дар стандарти салоҳиятҳои касбҳои «Дуредгар» ва «Кандакорӣ дар чӯб» пай дар пай дуруст муайян карда шудааст.

Стандарти салоҳиятҳои касбҳои «Дуредгар» ва «Кандакорӣ дар чӯб» бо дарназардошти харитаи функционалии касби мазкур таҳия карда шудааст.

Бинобар ин, ҶДММ «Комил-2010» лоиҳаҳои стандарти салоҳиятҳои касбҳои «Дуредгар» ва «Кандакорӣ дар чӯб»-ро қобили қабул шуморида дар экспертизаи онҳо Одинаев Соҳибназар (дуредгар) ва Кабиров Фирдавс (устои кандакор) иштирок намуданд.

Директори ҶДММ
«Комил-2010»

Зухуров М. И.

Адрес: Республика Таджикистан, Согдийская область, город Худжанд, СЭЗ,
Тел.: +992 92 714 60 00; Сайт: www.kedr-a.ru E-mail: dp-fortuna

№ 24 »

« 24 » 05 2024

Ба лоихаи «Кумаки Иттиходи Аврупо
ба сохаҳои маориф ва меҳнати
Чумхурии Тоҷикистон

Рохбарияти ЧДММ «КФ Фортуна-Ко» барои ҳамкории дучониба изхори миннатдори худро баён намуда, вобаста ба мактуби Шумо тахти №67 аз санаи 20.05.2024 сол оид ба гузаронидани ташхиси харитаи функционалии касбҳои «Дуредгар», «Кандакори дар чуб ва пусти чуб» кайд менамоем, ки харитаи функционалии касбҳо, уҳдадорихо, вазифаҳо, асбобу таҷхизот ва масолахҳои сарфшаванда, ки барои касби мазкур оварда шудааст ба талаботи имрузаи бозори меҳнат мутобиқат мекунад.

Харитаи функционалии касбҳои «Дуредгар», «Кандакори дар чуб ва пусти чуб» аз тарафи мутахассисони зерини ҷамъияти мо таҳлил карда шуд, ки онро дуруст ва қобили дастгири меҳисобанд:

1. Махмудов Кобил- устои калони минтакаи «Тайёркунии ашёи хом»
2. Иброхимов Мирзобаҳром - директори сеҳи истехсолии ҷамъият
3. Муродов Наимҷон - усто-дуредгари минтакаи «Васлкуни ПМ»
4. Нурматова Гулбаҳор -усто-дуредгари минтакаи «Тайёркунии ашёи хом»

Директори генералии
ЧДММ «КФ Фортуна-Ко»:

Очилов А.Д.

РЕСПУБЛИКА ТАДЖИКИСТАН, Г.ХУДЖАНД, СЭЗ «СУГД», тел: +992 92 14 60 00 ИНН 510038052

№ 48

« 24 » 05 2024

Ба лоихаи «Кумаки Иттиходи Аврупо
ба соҳаҳои маориф ва меҳнати
Ҷумҳурии Тоҷикистон

Рохбарияти ҶДММ КМ ТТ «Арча-мебел» барои ҳамкории дучониба изхори миннатдори ҳудро баён намуда, вобаста ба мактуби Шумо тахти №67 аз санаи 20.05.2024 сол оид ба гузаронидани таҳхиси харитаи функционалии касбҳои «Дуредгар», «Кандакори дар чуб ва пусти чуб» кайд менамоям, ки харитаи функционалии касбҳо, ӯҳдадорихо, вазифаҳо, асбобу таҷхизот ва масолеҳҳои сарфшаванда, ки барои касби мазкур оварда шудааст ба талаботи имрузаи бозори меҳнат мӯтобиқат мекунад.

Харитаи функционалии касбҳои «Дуредгар», «Кандакори дар чуб ва пусти чуб» аз тарафи мутахассисони зерини ҷамъияти мо таҳлил карда шуд, ки онро дуруст ва қобили дастгири меҳисобанд:

1. Умаров Музаффар - мудири истехсолот
2. Ашуров Алишер - ўстои қалони минтақаи «Мебелбарори»

Директори генералии

ҶДММ КМ ТТ «Арча-мебел»:

Мирсаидов А.Б.

№ 25/8

ш.Душанбе

Ба Лоихаи «Кӯмаки Иттиҳоди Аврупо ба соҳаҳои маориф ва меҳнати Ҷумҳурии Тоҷикистон

Ҷамъияти дорони масъулияти маҳдуди «Дарвозаи Тиҷорати Сомониён» мактуби Шуморо аз 14 майи соли 2024, №67 оид ба гузаронидани таҳлили лоиҳаи стандарти салоҳиятҳои касби «Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб»-ро таҳлил намуд.

Қайд кардан ба маърид аст, ки дар Ҷумҳурии Тоҷикистон талабот ба касби «Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб» зиёд буда, ҷойҳои имконпазири шугл аз рӯи ин касб метавонад дар таъсиси корхонаҳои истеҳсолии маҳсулоти ҳунароҳои мардумӣ, соҳибкориҳои инфиродӣ оид ба истеҳсоли маҳсулоти кандакоришуда, мебел ва дигар корхонаҳои коркарди ҷӯб мусоидат намояд.

Лоиҳаи Стандарти салоҳияти касби «Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб» бо дарназардошти ҳаритаи функционалии касб таҳия гардидааст.

Ба маълумот мерасонем, ки лоиҳаи стандарти салоҳиятҳои касби «Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб» ду сатҳ иборат буда, дар он ба пуррагӣ номгӯи воҳидҳои салоҳият, талабот ба довталабону омӯзгорон, махсусан ҳифзи меҳнат ва техникаи бехатарӣ, ки барои касбомӯз муҳим арзёбӣ мегардад ғирдоварӣ шудааст.

Ҷамъияти дорони масъулияти маҳдуди «Дарвозаи Тиҷорати Сомониён» лоиҳаи стандарти салоҳиятҳои касби «Кандакорӣ дар ҷӯб ва пӯсти ҷӯб»-ро қобили қабул шуморида дар экспертизаи стандарти салоҳияти касби маскур ҷубтарош Саъдуллоев Аюбҷон иштирок намуд.

Роҳбари ҶДММ
«Дарвозаи Тиҷорати Сомониён»

Позуки Муҳаммадризо Асгар